

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CERCETAREA ECONOMICĂ ACADEMICĂ

2013

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor coordonator, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Redactor: Ovidiu-Aurelian SÎRBU

Culegere text: Tamara BĂILEȘTEANU

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-319-7

2024

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale
Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”
în anul 2013

SUMAR

Argument.....	13
PROGRAMUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2013.....	15
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ	32
VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică	33
VI.70. – Modele neliniare în prognoza economică – aplicații pentru estimarea dinamicii pe termen mediu și lung	33
VI.71. – Modele de tehnologia informației, cu aplicații în prognoza economică	36
VI.72. – Structuri și dimensiuni ale grupurilor vulnerabile și ale minorităților etnice din România. Impact asupra dezvoltării socio-economice. Analize și prognoze	38
VI.73. – Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2013.....	42
Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2013: Analiza nodală multicriterială a sistemului de companii rezidente în România	42
VI.74. – Considerații privind meta-analiza procesului economic	43
VI.75. – Analiza volatilității cursului de schimb în România și alte țări central și est europene.....	46
VI.76. – Coeziunea economico-socială în România din perspectiva Strategiei Europa 2020	48
VI.77. – Stimularea clusterelor locale – factor determinant al competitivității regionale.....	52
VI.78. – Teorii privind evaluarea produsului intern brut potențial și a deficitului structural.....	53
VI.79. – Analiza ciclurilor economice internaționale folosind rețelele complexe	54
VI.80. – Evaluarea condițiilor de evoluție a componentelor produsului intern brut cu formalismul Lagrange pentru determinarea dinamicii echilibrelor locale în perioada 2009-2011	56
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII	57
II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză	58
II.21. – Diagnoza stării sociale a României.....	58

II.22. – Sociologia românească după 1944	61
Publicistica sociologică românească	61
II.23. – Calitatea vieții – obiectiv al dezvoltării sociale Profiluri teritoriale ale calității vieții	64
II.24. – Standardul de viață al populației din România.....	66
II.25. – Evoluțiile economiei informale în România în perioada crizei economice (2008-2011) și răspunsul la nivelul politicilor sociale	69
II.26. – Politici de incluziune socială	71
II.27. – Tratat de asistență socială	74
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ.....	79
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	80
I.10. – Comerțul exterior al României în perioada crizei și posibilități de relansare a creșterii economice	80
I.12. – Factori de creștere ai sustenabilității datoriei publice.....	81
I.14. – Influențe ale globalizării asupra marketingului industrial	83
III. Noua Enciclopedie a României	84
III.35. – Sistem de indicatori ai avuției naționale din perspectiva economiei reale	84
III.37. – Politica regională în România – concept, instrumente, evoluții și tendințe...	86
III.38. – Impactul ciclurilor economice asupra evoluției instituțiilor pieței forței de muncă și relațiilor industriale, în România, în perioada 1898-1948.....	88
III.39. – Impactul evoluției indicatorilor demo-economici în ultima jumătate de secol. Abordări comparative la nivel național, regional și pe medii, rural-urban.....	90
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	92
IV.49. – Managementul riscurilor economico-financiare la proiectele de protecție a mediului finanțate prin fonduri europene; impactul crizei	92
IV.50. – Energiile regenerabile. Eficiența economică, socială și ecologică. Studiu de caz, România.....	95
V.56. – Particularități ale pieței CDI în România. Factori de stimulare și obstacole, în condițiile integrării și globalizării	97
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	99
V.57. – Efecte ale investițiilor în CDI asupra dezvoltării regionale.....	99
V.58. – Valorificarea rezultatelor cercetării high tech, premisă a competitivității	101

VIII. Economia României și sistemul euro.....	102
VIII.87. – Guvernanța funcționării euro. Către o monedă globală (2)	102
IX. Dezvoltarea regională în România	106
IX.92. – Dezvoltarea regională și planificarea teritorială în contextul noii politici de coeziune (2014-2020).....	106
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ.....	109
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	110
I.4. – Sectorul agroalimentar românesc – furnizor și client al economiei naționale..	110
Dubla ipostază a sectorului agroalimentar românesc – o abordare a dimensiunii macroeconomice	110
I.5. – Determinanți extensivi și intensivi ai creșterii economice în sectorul agroalimentar românesc	112
I.6. – Evaluarea impactului structurilor agricole asupra securității alimentare din România	114
Implicațiile pe care structurile agrare le generează asupra structurilor productive și asupra ofertei agricole.....	114
I.7. – Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune (5 studii).....	116
Evaluarea decalajelor de productivitate pe filiera legumelor în contextul reformei Politicii Agricole Comune	116
Modalități de recuperare a decalajelor de productivitate pe filiera laptelui din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune	118
Filiera cerealelor – influența depozitării asupra venitului la fermă.....	120
Echilibrul dintre producția agricolă internă și consumul alimentar din România. Rolul politicilor agricole și alimentare.....	122
Reforma PAC – oportunități pentru redresarea filierei fructelor	124
I.8. – Comerțul internațional cu produse agroalimentare în spațiul european și global – evoluție și competitivitate	125
Evaluarea potențialului competitiv al produselor agroalimentare românești în comerțul exterior.....	125
Comerțul internațional cu produse agroalimentare în spațiul intra- și extra- european – evoluție și competitivitate	127
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	129

IV.44 – Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc (5 studii).....	129
Fragmentarea piețelor agricole din România și implicațiile acestora în procesul de dezvoltare rurală durabilă.....	129
Modele și tendințe de consum la produsele agroalimentare	131
Evoluții și tendințe ale diversificării activității exploatațiilor agricole.....	133
O analiză socioprofesională a fermierilor din exploatațiile de semi-subzistență din județul Dâmbovița.....	135
Alternative de dezvoltare eco-economică a comunităților rurale românești.....	137
IV.45 – Ecosisteme prioritare: identificarea riscurilor și oportunităților de mediu ..	139
IV.46 – Agricultură organică – catalizator pentru economia verde	141
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	143
V.60. – Elemente de management operațional în agricultură (2 studii)	143
O abordare bazată pe Cloud Computing a sistemelor informatice pentru managementul operațional al fermelor	143
Evaluarea derivatelor pe opțiuni de indici climatici în agricultură. Studiu de caz: Regiunea de dezvoltare 2 (Sud-Est)	145
IX. Dezvoltarea regională în România	147
IX.96. – Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării rurale durabile (3 studii)	147
Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării durabile	147
Dezvoltarea durabilă a agro-ecosistemelor în profil regional Studiu de caz: Județul Brăila.....	149
Evoluția particularităților de mediu în contextul arealelor limitate Studiu de caz: Județul Brăila	150
IX.97. – Ecosisteme prioritare: strategii de gestiune a riscurilor și oportunităților economico-sociale (2 studii)	152
Ecosisteme prioritare: strategii de gestiune a riscurilor și oportunităților economico-sociale	152
Managementul riscurilor în cadrul agrosistemelor	154
X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare ..	155
X.100. – Evaluarea resurselor naturale din agricultură – suport al dezvoltării durabile a României (3 studii)	155

Evaluarea utilizării eficiente a resurselor naturale ale României – comparații între agricultura convențională, ecologică și biotehnologică	155
Exploatarea resurselor funciare în agricultura României – bipolarismul agrar și consecințele sale –	157
Evaluarea pierderilor/câștigurilor utilizării terenurilor agricole în scopul obținerii energiei regenerabile	159
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ.....	161
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	162
I.15. – Politici privind energia regenerabilă în Uniunea Europeană și România. Identificarea oportunităților de cooperare China-România în domeniu	162
I.16. – Mutații pe piețele produselor agricole din România comparativ cu alte țări din Uniunea Europeană. Evaluări pe baza modelului AGMEMOD	167
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	169
V.59. – Competitivitatea internațională a Uniunii Europene și a statelor membre reflectată de activitatea de inovare și brevetare	169
VII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională	172
VII.84. – Prevenirea fenomenelor de dezastre naturale cu risc major în Europa, inclusiv România	172
Prevenirea și combaterea efectelor provocate de dezastre naturale cu risc major în Europa, inclusiv România	172
VIII. Economia României și sistemul euro.....	177
VIII.88. – Reforma guvernancei economice a Uniunii Europene – uniunea bancară și uniunea fiscală.....	177
VIII. Economia României și sistemul euro.....	180
VIII.88. – Reforma guvernancei economice a Uniunii Europene – uniunea bancară și uniunea fiscală.....	180
Federalizarea și Uniunea Europeană.....	180
VIII.89. – Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene. Impactul acestora asupra monedei euro și a țărilor est-europene.....	181
X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice	183

X.98. – Gazele naturale și resursele regenerabile – factori cheie ai securității energetice a României	183
X.99.a. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013	186
Volumul 1. Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase, metale prețioase ...	186
X.99.b. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013	188
Volumul 2. Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare	188
X.99.c. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013	190
Volumul 3. Țiței și produse petroliere	190
X.99.d. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013	192
Competitivitatea industriei metalurgice a Uniunii Europene	192
XII. Mutații structurale în economia mondială	196
XII.106. – Tendințe definitorii în economia mondială. Noua arhitectură a raportului de forțe dintre marile puteri	196
XII.107. – Noile dimensiuni ale parteneriatului geoeconomic și strategic la scara spațiilor euromediteranean și transatlantic	199
XII.108. – Rolul politicii ajutoarelor de stat în susținerea stabilității financiare în Uniunea Europeană. Impactul economic și social în contextul actualei crize internaționale	201
XII.109. – Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutare – sinteze săptămânale (3 volume)	204
Volumul 1. Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase, metale prețioase ..	204
Volumul 2. Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare	206
Volumul 3. Țiței, produse petroliere	208
XII.110. – Impactul rețelelor producției globale controlate de CTN asupra comerțului cu servicii. Provocări și oportunități pentru România	210

XII.111. – Tendințe actuale și de perspectivă în evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional în 2012. Prognoze 2013-2014	216
XII.112. – Specializările smart în Uniunea Europeană	219
XII.113. – Economiiile țărilor din Europa Centrală și de Est. Deficiențe structurale ..	221
XII.114. – Reconfigurarea politicii externe comunitare, în contextul mutațiilor din plan global	224
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE.....	228
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	229
I.17. – Starea financiară a României	229
I.18. – Fiscalitatea și dezvoltarea economică sustenabilă.....	231
I.19. – Implicațiile globalizării asupra economiei reale – abordări și perspective ale dezvoltării microeconomice	234
I.20. – Influențe ale schimbărilor demografice asupra sectorului serviciilor financiare	238
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	240
IV.47. – Politici și instrumente pentru finanțarea mediului. Evaluări ale impactului asupra economiei	240
Finanțarea mediului – Politici și instrumente, evaluări ale implicațiilor asupra economiei în ansamblu	240
VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică	243
VI.81. – Model de comportament al economiei românești (MOCER-1): Descrierea empirică a MOCER-1	243
Model de comportament al economiei românești (MOCER 1): Modulul 2013: Descrierea empirică a MOCER-1.....	243
VI.82. – Ciclicitatea economică: noi fundamente logice și metodologice	248
VIII. Economia României și sistemul euro.....	251
VIII.90. – Riscuri globale la adresa stabilității financiar-monetare. Implicații pentru România și Uniunea Europeană.....	251
Riscuri globale la adresa stabilității financiare. Implicații pentru Uniunea Europeană	251
VIII.91. – Sistemul financiar, politica monetară și piețele eficiente în condițiile globalizării	256
CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR	259

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	260
I.1. – Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2) – 3 studii	260
I.1.1. Condiția actuală a industriei extractive, cerințele reindustrializării și coordonatele politicii industriale în acest domeniu	260
I.1.2. Domenii strategice și sustenabile în industria prelucrătoare.....	263
I.1.3. Raporturile comerciale cu Uniunea Europeană – reper al reindustrializării României și al convergenței cu industria europeană	266
I.2. – Energetica: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)	268
Structura producției de electricitate și influențe ale acesteia asupra pieței spot de energie	268
I.3. – Transporturile: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)	270
Evoluția transporturilor din România, după anul 1990	270
III. Noua Enciclopedie a României	272
III.28. – Industria din România până la naționalizarea din 1948 – 2 studii	272
III.28.1. Industria extractivă din România, de la începuturi până în anul 1948.....	272
III.28.2. Determinanți ai dezvoltării industriei prelucrătoare din România, în epoca modernă și contemporană (I)	274
III.29. – Evoluția industriei energetice din România (1).....	276
III.30. – Transporturile rutiere din România.....	277
XI. Economie și cultură.....	279
XI.105 bis. – Resursele naturale și Efectul JEVONS: o nouă abordare	279
COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE.....	281
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	282
V.55. – Creditarea și relansarea creșterii economice, în Europa	282

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor aceluia care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

PROGRAMUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2013

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN 2010-2014 Program fundamental al Academiei Române coordonatori: Prof. univ. dr. Constantin Ciutacu, Prof. univ. dr. Corneliu Russu		
I.1.	Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Nicoleta Hornianschi, Dr. Marius Bulearcă
I.2.	Energetica: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Marina Bădileanu
I.3.	Transporturile: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Daniel Fistung
I.4.	Sectorul agroalimentar românesc – furnizor și client al economiei naționale	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Prof. univ. dr. Filon Toderoiu

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
I.5.	Determinanți extensivi și intensivi ai creșterii economice în sectorul agroalimentar românesc	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Prof. univ. dr. Filon Toderoiu, Dr. Carmen Elena Bucur
I.6.	Evaluarea impactului structurilor agricole asupra securității alimentare din România	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Cecilia Alexandri
I.7.	Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Cecilia Alexandri, Dr. Cornelia Alboiu
I.8.	Comerțul internațional cu produse agroalimentare în spațiul european și global - evoluție și competitivitate	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Camelia Gavrilescu, Dr. Mirela Rusali
I.9.	Radiografia declinului demografic românesc dintre recensămintele din anii 2002 și 2011. Influența scăderii naturale a populației, a migrației interne și a migrației externe	<u>Centrul de Cercetări Demografice</u> <u>„Vladimir Trebici”</u> Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
I.10.	Comerțul exterior al României în perioada crizei și posibilități de relansare a creșterii economice	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.
I.11.	Piața muncii. Convergente vs divergente în spațiul european, în contextul crizei prelungite și a eforturilor de relansare economică. Analize comparative și studiu de caz România	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ. dr. Valentina Vasile
I.12.	Factori de creștere ai sustenabilității datoriei publice	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. George Georgescu
I.13.	Scenarii și prognoze ale inserției pe piața muncii. Analiza comparativă UE27 și particularități pentru România	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ. dr. Valentina Vasile, Prof. univ. dr. Mariana Bălan
I.14.	Influențe ale globalizării asupra marketingului industrial	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Marius Surugiu

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
I.15.	Politici privind energia regenerabilă în UE și România. Identificarea oportunităților de cooperare China-România în domeniu	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Virginia Câmpeanu, Dr. Sarmiza Pencea
I.16.	Mutații pe piețele produselor agricole din România comparativ cu alte țări din Uniunea Europeană. Evaluări pe baza modelului AG-MEMOD	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Manuela Unguru
I.17.	Starea financiară a României 2013	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Emil Dinga
I.18.	Fiscalitatea și dezvoltarea economică sustenabilă	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Elena Pădurean
I.19.	Implicațiile globalizării asupra economiei reale - abordări și perspective ale dezvoltării microeconomice	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Mihail Dimitriu
I.20.	Influențe ale schimbărilor demografice asupra sectorului serviciilor financiare	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Tudor Ciumara
II. Evaluarea Stării Sociale a României - ESSOR Program fundamental al Academiei Române coordonator :Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, m.c.		
II.21.	Diagnoza stării sociale a României	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Acad. Cătălin Zamfir
II.22.	Sociologia românească după 1944	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Acad. Cătălin Zamfir

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
II.23.	Calitatea vieții - obiectiv al dezvoltării sociale (continuare – finalizare)	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Ioan Mărginean, Dr. Iuliana Precupețu
II.24.	Standardul de viață al populației din România	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Dr. Mariana Stanciu
II.25	Evoluțiile economiei informale în România în perioada crizei economice (2008-2011) și răspunsul la nivelul politicilor sociale	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Dr. Manuela Stănculescu
II.26.	Politici de incluziune socială (continuare – finalizare)	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Dr. Sorin Căce
II.27.	Tratatul de asistență socială	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Elena Zamfir
III. Noua Enciclopedie a României – Program fundamental al Academiei României coordonator: Acad. Tudorel Postolache		
III.28.	Industria din România până la naționalizarea din 1948	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Nicoleta Hornianschi, Dr. Marius Bulearcă
III.29.	Evoluția industriei energetice din România (1)	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Marina Bădileanu
III.30.	Transporturile rutiere din România	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Daniel Fistung
III.31.	Natalitatea și fertilitatea în România de la 1900 la 2010	<u>Centrul de Cercetări Demografice „Vladimir Trebici”</u>

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
		Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
III.32.	Politicile sociale în România	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir
III.33.	Calitatea vieții în România	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Ioan Mărginean
III.34.	Asistența socială în România	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Elena Zamfir
III.35.	Sistem de indicatori ai avuției naționale din perspectiva economiei reale	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof univ. dr. Gheorghe Zaman, MCA, Prof. univ. dr. Victor Axenciuc, MOA
III.36.	Progresul economic al României în serii statistice 1960-2010; pentru anul 2013 sectorul industrial	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof univ. dr. Gheorghe Zaman, MCA, Prof. univ. dr. Victor Axenciuc, MOA
III.37.	Politica regională în România – concept, instrumente, evoluții și tendințe	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Daniela Antonescu
III.38.	Impactul ciclurilor economice asupra evoluției instituțiilor pieței forței de muncă și relațiilor industriale, în România, în perioada 1898-1948	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Florin Marius Pavelescu
III.39.	Impactul evoluției indicatorilor demo-economici în ultima jumătate de secol. Abordări comparative la nivel național, regional și pe medii, rural-urban	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Raluca Mazilescu
III.40.	Coordonate europene ale dezvoltării regionale în România	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Carmen Beatrice Păuna
III.41.	Contribuții privind economia zonei montane	<u>Centrul de Economie Montană</u> Prof. univ. dr. Radu Rey

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
III.42.	Managementul bioeconomic și economia verde în România – aplicații pentru valorificarea potențialului bioresurselor alimentare autohtone	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA
III.43.	Lucrări enciclopedice și monografice românești de la origini până în prezent. Cercetare bibliografică tematică retrospectivă	<u>Centrul de Informare și Documentare Economică</u> Dr. Aida Sarchizian, Dr. Nicușor Ruiiu
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României Program fundamental al Academiei Române coordonatori: Acad. Ion Păun Otîman, Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c.		
IV.44.	Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc	Institutul de Economie Agrară Dr. Camelia Toma, Dr. Crina Turtoi
IV.45.	Ecosisteme prioritare: identificarea riscurilor și oportunităților de mediu	Institutul de Economie Agrară Dr. Elena Sima
IV.46.	Agricultura organică - catalizator pentru economia verde	Institutul de Economie Agrară Dr. Marioara Rusu
IV.47.	Politici și instrumente pentru finanțarea mediului. Evaluări ale impactului asupra economiei	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare dr. Gabriela Piciu
IV.48.	Formele asociative și dezvoltarea economică durabilă în zonele de munte ale României	<u>Centrul de Economie Montană</u> Prof. univ. dr. Radu Rey
IV.49.	Managementul riscurilor economico-financiare la proiectele de protecție a mediului finanțate prin fonduri europene; impactul crizei	Institutul de Economie Națională Dr. Victor Platon
IV.50.	Energiile regenerabile. Eficiența economică, socială și ecologică. Studiu de caz, România	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu
IV.51.	Valorificarea potențialului solurilor din zona montană în contextul dezvoltării rurale durabile. Studiu de caz - Munții Cindrel	Centrul de Economie Montană Dr. Maria Gheorghe

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
IV.52.	Eco-economia și dezvoltarea rurală durabilă a României: semnificații eco-economice ale biodiversității resurselor agroalimentare. Fundamentarea eco-economică a dezvoltării durabile a zootehniei românești	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA
IV.53.	Reconstrucția ecologică și eco-economică a habitatelor în care poluarea produce efecte eco-patologice în agro-ecosisteme și ecosisteme forestiere modificate antropice	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Dr. Cristina Gârlea
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii – Program fundamental al Academiei Române coordonator: Acad. Aurel Iancu		
V.54.	Rolul instituțiilor și al inovărilor financiare în modelarea ciclului financiar	Colectivul de Cercetări Complexe Acad. Aurel Iancu
V.55.	Creditarea și relansarea creșterii economice în Europa	<u>Colectivul de Cercetări Complexe</u> Dr. Dan Olteanu
V.56.	Particularități ale pieței CDI în România. Factori de stimulare și obstacole, în condițiile integrării și globalizării	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Steliana Sandu
V.57.	Efecte ale investițiilor în CDI asupra dezvoltării regionale	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ. dr. Zizi Goschin
V.58.	Valorificarea rezultatelor cercetării high tech, premisă a competitivității	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Andreea Clara Munteanu
V.59.	Competitivitatea internațională a Uniunii Europene și a statelor membre reflectată de activitatea de inovare și brevetare	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Ecaterina Stănculescu
V.60.	Elemente de management operațional în agricultură	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Camelia Gavrilă, Dr. Cristian Kevorchian

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
V.61.	Rolul inovator al tehnologiilor IT în managementul deșeurilor, pentru o dezvoltare durabilă	<u>Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare</u> Acad. Florin Gheorghe Filip
V.62.	Oportunitățile Strategiei bioeconomice a Uniunii Europene pentru anul 2030 comparativ cu Strategia Bioeconomică OECD – 2030	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA
VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Program fundamental al Academiei Române coordonatori: Acad. Emilian Dobrescu, Prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu, m.c		
VI.63.	Sistemul integrat al Macromodelului Dobrescu reactualizat	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu
VI.64.	Blocul Central al Macromodelului Dobrescu reactualizat	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Păuna Biana
VI.65.	Blocul Input-Output al Macromodelului Dobrescu reactualizat	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Viorel Gaftea
VI.66.	Blocul Bugetar al Macromodelului Dobrescu reactualizat	<u>Centrul de Modelare Macroeconomică</u> Dr. Cristian Stănică
VI.67.	Blocul Monetar al Macromodelului Dobrescu reactualizat	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Bogdan Murarasu
VI.68.	Blocul Energetic al Macromodelului Dobrescu reactualizat	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Raluca Iorgulescu
VI.69.	Blocul pe termen lung al Macromodelului Dobrescu reactualizat	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Florin Pavelescu
VI.70	Modele neliniare în prognoza economică - aplicații pentru estimarea dinamicii pe termen mediu și lung	Institutul de Prognoză Economică Prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu, MCA
VI.71.	Modele de tehnologia informației, cu aplicații în prognoza economică	Institutul de Prognoză Economică Dr. Dan Mateescu

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
VI.72.	Structuri și dimensiuni ale grupurilor vulnerabile și ale minorităților etnice din România. Impact asupra dezvoltării socio-economice. Analize și prognoze	Institutul de Prognoză Economică Dr. Mariana Bălan
VI.73.	Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2013	Institutul de Prognoză Economică Prof. univ. dr. Cezar Mereuță Prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu, MCA Dr. Marioara Iordan
VI.74.	Considerații privind metaanaliza procesului economic	Institutul de Prognoză Economică Dr. Raluca Iorgulescu
VI.75.	Analiza volatilității cursului de schimb în România și alte țări central și est europene	Institutul de Prognoză Economică Prof. univ. dr. Elena Pelinescu
VI.76.	Coeziunea economico-socială în România din perspectiva Strategiei Europa 2020	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Marioara Iordan
VI.77.	Stimularea clusterelor locale – factor determinant al competitivității regionale	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Carmen Beatrice Păuna
VI.78.	Teorii privind evaluarea produsului intern brut potențial și a deficitului structural	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Cristian Nicolae Stănică
VI.79.	Analiza ciclurilor economice internaționale folosind rețelele complexe	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Petre Caraiani
VI.80.	Evaluarea condițiilor de evoluție a componentelor produsului intern brut cu formalismul Lagrange pentru determinarea dinamicii echilibrelor locale în perioada 2009-2011	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Ionuț Purica
VI.81.	Model de comportament al economiei românești.(MOCER-1): Descrierea empirică a MOCER-1	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Emil Dinga
VI.82.	Ciclicitatea economică: noi fundamente logice și metodologice	<u>Centrul de Cercetări Financiare</u>

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
		<u>și Monetare</u> Dr. Emil Dinga
VII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională Program fundamental al Academiei Române coordonator: Acad. Florin Gheorghe Filip		
VII.83.	Exercițiile prospective - instrument de pilotare a dezvoltării societății informaționale: aplicații ale metodei Delphi în studiile de risc	<u>Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare</u> Acad. Florin Gheorghe Filip
VII 84.	Prevenirea fenomenelor de dezastre naturale cu risc major în Europa, inclusiv România	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Virginia Câmpeanu, Dr. Dana Ghițac
VII.85.	Impactul bioeconomic al programului european MOET asupra siguranței și securității resurselor genetice zootehnice vulnerabile și cu risc major din România	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Dr. Marcel Paraschivescu, Dr. George Florea Tobă
VII 86.	Evaluarea potențialului zonelor metropolitane în cazul fenomenelor cu risc major	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Dr. Cristina Gârlea
VIII. Economia României și sistemul euro – Program prioritar al Academiei Române coordonatori: Acad. Mugur C. Isărescu, Dr. Napoleon Pop		
VIII.87.	Guvernanța funcționării euro. Către o monedă globală (2)	<u>Institutul de Prognostic Economică</u> Prof. univ. dr. Elena Pelinescu
VIII. 88.	Reforma guvernanței economice a Uniunii Europene - uniunea bancară și uniunea fiscală	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Petre Prisecaru
VIII.89.	Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene. Impactul acestora asupra monedei euro și a țărilor est-europene	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Eugen Andreescu

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
VIII.90.	Riscuri globale la adresa stabilității financiar-monetare. Implicații pentru România și Uniunea Europeană	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Iulia Lupu
VIII.91.	Sistemul financiar, politica monetară și piețele eficiente în condițiile globalizării	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Constantin Marin
IX. Dezvoltarea regională în România Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonatori: Dr. Filon Toderoiu, Dr. Victor Platon		
IX. 92.	Dezvoltarea regională și planificarea teritorială în contextul noii politici de coeziune (2014-2020)	Institutul de Economie Națională Dr. Daniela Antonescu
IX.93.	Profilul demografic al regiunilor de dezvoltare din România	Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” Centrul de Cercetări Demografice „Vladimir Trebici” Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
IX.94.	Modificări ale strategiei regionale a economiei naționale vizând ieșirea din criză	Institutul de Economie Națională Dr. Daniela Antonescu
IX.95.	Coordonate europene ale dezvoltării regionale în România	Institutul de Prognoză Economică Dr. Carmen Beatrice Păuna
IX.96.	Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării rurale durabile	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Acad. Ioan Păun Otiman, Dr. Violeta Florian
IX.97.	Ecosisteme prioritare: strategii de gestiune a riscurilor și oportunităților economico-sociale	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Violeta Florian
X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare		

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonatori: Dr. Sabin Muscalu, Dr. Filip Cârlea		
X.98.	Gazele naturale și resursele regenerabile - factori cheie ai securității energetice a României	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Mariana Papatulică
X.99.	Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013 a. Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase și metale prețioase; Coordonator: Dr. Maria Cartas b. Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare; Coordonator: Dr. Maria Cartas c. Țiței și produse petroliere; Coordonator: Mariana Papatulică d. Competitivitatea industriei metalurgice a UE Coordonatori: Dr. Anca Dragomirescu; Dr. Florela Stoian	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Maria Cartas
X.100.	Evaluarea resurselor naturale din agricultură – suport al dezvoltării durabile a României	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Iuliana Ionel, Dr. Monica Tudor
X.101.	Managementul resurselor genetice prin organizarea și funcționarea băncilor bioinformatic	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică,</u> Dr. Marcel Paraschivescu
XI. Economie și cultură. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
XI.102.	Cultura – factor de sustenabilitate urbană	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Dr. Maria Moldoveanu

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
XI.103.	Octav Onicescu – omul și opera. Restituiri: Contribuții la dezvoltarea cercetării economice. Entropia informațională în economie	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Dr. Vasile Preda
XI.104.	Laureații Nobel în economie (1969-2012). Bibliografii semnificative. Cercetare bibliografică retrospectivă	<u>Centrul de Informare și Documentare Economică</u> Dr. Valeriu Ioan-Franc, Dorina Gheorghe
XI.105.	Colecția Tezaur INCE, anii 1993-1995	<u>Centrul de Informare și Documentare Economică</u> Dr. Valeriu Ioan-Franc, Nicolae Login
XII. Mutații structurale în economia mondială. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Dr. Simona Poladian		
XII.106.	Tendențe definitorii în economia mondială. Noua arhitectură a raportului de forțe dintre marile puteri	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Simona Moagăr-Poladian
XII.107.	Noile dimensiuni ale Parteneriatului geoeconomic și strategic la scara spațiilor euromediteraneeen și transatlantic	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Marcel Moldoveanu
XII.108.	Rolul politicii ajutoarelor de stat în susținerea stabilității financiare în UE. Impactul economic și social în contextul actualei crize internaționale	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Andreea Drăgoi
XII.109.	Tendențe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutare - sinteze săptămânale	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Maria Cartas
XII.110.	Impactul rețelelor producției globale controlate de CTN asupra comerțului cu servicii. Provocări și oportunități pentru România	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Agnes Ghibuțiu
XII.111.	Tendențe actuale și de perspectivă în evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional în 2012. Prognoze pentru 2013-2014	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Corneliu Albu
XII.112.	Specializările Smart în Uniunea Europeană	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Radu Gheorghiu

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
XII.113.	Economiile țărilor din Europa Centrală și de Est. Deficiențele structurale	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Ionela Bălțătescu
XII.114.	Reconfigurarea politicii externe comunitare, în contextul mutațiilor din plan global	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Oehler-Șincai
XIII. Bioeconomia integrată cu biodiversitatea pentru bio-eco-strategii inovative Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, m.c.		
XIII.115.	Semnificații bio-economice complexe ale siguranței, securității și protecției alimentare într-o lume multipolară în schimbare, în contextul prevenirii și combaterii prin bio-eco-strategii a crizelor agroalimentare globalizate	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA Prof. univ. dr. Zeno Gârban, MCA
XIII.116.	Soluții eco-bioeconomice inteligente pentru puterea verde agroalimentară integrată prin bio-ecostrategii inovative, la nivel național, european și mondial în contextul perspectivelor ONU / FAO pentru deceniile următoare	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA Dr. George Florea Tobă
XIII.117.	Impactul bioeconomiei asupra noilor orientări conceptuale din medicina comparată și integrată	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Nicolae Manolescu, MCA Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA
XIII.118.	Managementul bioeconomic al biotehnologiilor contemporane aplicate în științele vieții pentru progresul ecosanogenezei și al bioresurselor de hrană ale omenirii	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Doru Pamfil, MCA Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA
XIII.119.	Studii de economie comparată și consens asupra utilizării biodiversității resurselor naturale în microzone poluate antropice și soluții bioeconomice de progres economic	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
XIII.120.	Dezvoltarea și conservarea biodiversității zootehnice prin biotehnologii de reproducție	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Dr. George Florea Tobă
XIII.121.	Cercetări bioeconomice asupra biodiversității resurselor agroalimentare zootehnice	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Drd. Mariana Sandu
XIII.122.	Fundamentarea bioeconomică a biodiversității agrozootehnice, în contextul patrimoniului natural mondial	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Drd. Amalia Străteanu Conf. univ. dr. Sorin Chelmu
XIV. Cooperarea științifică cu Republica Moldova. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice coordonator: Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
XIV.123.	Cercetări bilaterale privind experiența României în procesul aderării la Uniunea Europeană cu semnificație pentru pregătirea aderării Republicii Moldova. Competitivitatea economiilor, adoptarea acquis-ului comunitar, negocierea și compatibilizarea în vederea aderării	<u>Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” – Academia de Studii Economice Chișinău</u> Dr. Napoleon Pop, Dr. Valeriu Ioan-Franc, Dr. Grigore Belostecinic
XIV.124.	Cercetări eco-economice privind reconstrucția comparată în România și Republica Moldova	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Dr. Cristina Gârlea
XIV.125.	Aspecte specifice ale securității alimentare și securității cibernetice în contextul eco-biotehnologiilor aplicate inovativ în România și Republica Moldova	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Dr. George Florea Tobă, Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
XIV.126.	Cercetări privind trasabilitatea în ecosisteme zootehnice a unor produse de origine animală în condițiile social-economice din România și Republica Moldova	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică</u> Dr. Iudith Ipate
XV. Programe editoriale Revistele institutelor		
XV.127.	Institutul de Prognoză Economică • Diseminarea rezultatelor cercetării în țară și străinătate: Publicarea revistei : Romanian Journal of Economic Forecasting, coordonatori: Dr. Lucian Liviu Albu, Dr. Cornelia Scutaru, Drd. Corina Sâman	
XV.128.	Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” • Proceedings – ale Centrului de Cercetări Complexe, ediții separate în lb. română și engleză, online coordonatori: Acad. Aurel Iancu, Dr. Dan Olteanu Centrul de Informare și Documentare Economică • Probleme Economice – ediție electronică; • Studii și Cercetări Economice – ediție electronică; • Analele Noii Enciclopedii a României	
XV.129.	Institutul de Economie Națională • Revista Română de Economie / Romanian Journal of Economics, 2 apariții/an, coordonatori: Prof. dr. Gh. Zaman, m.c.; Dr. Valentina Vasile; Dr. Valeriu Ioan-Franc	
XV.130.	Institutul de Cercetare a Calității Vieții • Revista Calitatea Vieții, revistă indexată de PROQUEST în Sociological Abstracts și Public Affairs Information Service (PAIS), publicarea a patru numere anual. Revista apare tipărită și este disponibilă online la adresa: http://www.revistacalitateavietii.ro/	
XV.131.	Institutul de Cercetare a Calității Vieții • Revista Inovație Socială, publicație online (http://www.inovatieasociala.ro/index.php/jurnal/index), publicarea a două numere anual	

Cod program / temă	Programul/ Proiectul/Tema	<u>Institutul</u> Coordonator
XV.132.	Institutul de Economie Mondială • Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutar; • Conjunctura Economiei Mondiale; • Eurolex; • Euroinfo; • Buletin de prețuri și cotații; • Journal of Global Economics (în prospectare editorială)	
XV.133.	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Revista „Studii și cercetări financiare”, 2 apariții/an, ediție online, Dr. Tudor Ciumara	
XV.134.	Centrul de Economia Industriei și a Serviciilor • Revista „Studii de economie industrială”, 2 apariții/an, Dr. Sabin Muscalu	
XV.135.	Centrul de Economie Montană • Manual de „Economie rurală montană” (2013-2014)	
XV.136.	Centrul de Economie Montană • Culegere de lucrări consacrate zonei montane/perioada 1990-2013	

Prezentul program a fost aprobat în Consiliul Științific al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” la data de 16 ianuarie 2013.

Director general

Prof. dr. Luminița Chivu

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VI.70. – Modele neliniare în prognoza economică – aplicații pentru estimarea dinamicii
pe termen mediu și lung*

Coordonator: prof. univ. dr. Lucian-Liviu Albu, m.c. A.R.

Colectiv de autori: acad. Lucian-Liviu Albu; Adrian Cantemir Călin; Tiberiu Diaconescu;
Adriana Agapie

Colaboratori: Marius Acatrinei (ASF); Ion Ghizdeanu; Cristian Stănică; Wojcieh
Charemza (Universitatea din Leicester)

CUPRINS

Introducere	5
I. Trecerea în revistă a literaturii	8
I.1. Modelarea (liniară) dinamică a ciclurilor la început de secol	10
I.2. Tranziția către primele modele neliniare	15
I.3. Primele modele neliniare	18
I.4. Modele liniare la sfârșit de secol XX și început de secol XXI	23
I.5. Modele neliniare	30

I.6. Testarea erorilor	34
II. Tipologia modelelor neliniare folosite în prognoza economică	36
II.1. Teste de neliniaritate	37
II.2. Modele neliniare	42
II.2.1. Clasa de modele prag (<i>Threshold Models</i>)	42
II.2.2. Clasele de modele ARCH și GARCH	47
II.2.3 Alte modele neliniare parametrice	52
II.2.4. Modele neparametrice – scurtă introducere	54
III. Model de estimare a corelației investiții – creștere economică	56
IV. Aplicarea modelelor neliniare GARCH în prognoza economică. Testarea performanței modelelor EGARCH și GARCH în studiul cursului de schimb	72
IV.1. Introducere în problematica studiului	72
IV.2. Preliminarii metodologice – Modele GARCH	74
IV.3. Date și metodologie	77
IV.4. Rezultate	78
IV.5. Concluzii	84
V. Modele neliniare folosite în matematica actuarială	85
V.1. Noțiuni preliminare	85
V.2. Alegerea modelelor	95
V.3. Concluzii	99
VI. Prognoza instantanee: metodologie și econometrie	101
VI.1. Dezvoltarea econometrică privind experimentul Newbold-Davis și regresia înșelătoare – Întrebarea corectă	103
VI.2. Modelul de creștere economică Romer	108
VI.3. Aplicație comparativă privind verificarea relației de cointegrare între GDP (în PPS) și valoarea cumulată a brevetelor de invenții	111

VI.4. Aplicație privind estimarea relației dintre valoarea cumulată a brevetelor de invenții, corespunzătoare perioadei 2000-2009 și valoarea cumulată a produsului intern brut	114
Bibliografie	117
Anexe	126

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.71. – Modele de tehnologia informației, cu aplicații în prognoza economică

Coordonator: dr. George Daniel Mateescu

Colectiv de autori: dr. George Daniel Mateescu; Corina Sâman; Mihai Buneci; Cornelia Scutaru

CUPRINS

Capitolul I. Modele multivariate cu componente neobservabile	3
1.1. Estimarea <i>Output Gap</i> -ului cu modele multivariate cu componente neobservabile	4
1.1.1. Modele bazate pe filtrul Kalman	6
1.1.2. Output	6
1.1.3. Rata șomajului	6
1.1.4. Curba Phillips	7
1.2. Descrierea modelelor în spațiul stărilor	8
1.3. Rezultate empirice	10
1.4. Modele multivariate bazate pe descompunerea Beveridge-Nelson	13

1.4.1. Metoda de estimare și rezultatele	14
1.4.2. Validitatea predictivă a modelelor	16
1.5. Concluzii	17
Bibliografie	18
Capitolul II. Regresia cu puncte multiple	18
2.1. Introducere	21
2.2. Cazul valorilor discrete	21
2.3. Cazul continuu	23
2.4. Observații utile	25
Bibliografie	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.72. – Structuri și dimensiuni ale grupurilor vulnerabile și ale minorităților etnice din România. Impact asupra dezvoltării socio-economice. Analize și prognoze

Coordonator: dr. Mariana Bălan

Colectiv de autori: dr. Mariana Bălan; dr. Elena Pelinescu; dr. Carmen Uzlaşu;
drd. Brândușa Mihaela Radu; drd. Gabriela Bilevsky

CUPRINS

Introducere	1
1. Coordonate actuale ale grupurilor vulnerabile	5
1.1. Caracteristici generale ale grupurilor vulnerabile	5
1.2. Grupurile vulnerabile la nivelul Uniunii Europene	6
1.3. Grupurile vulnerabile în documentele oficiale în România	9
2. Populația romă în Uniunea Europeană și România – dimensiune și caracteristici	20
2.1. Romii ca grup vulnerabil în documente oficiale	20
2.2. Caracteristici specifice ale populației rome	23

2.3. Profilul demografic al populației de etnie romă	26
2.4. Documente programatice referitoare la populația romă la nivelul Uniunii Europene	29
2.4.1. Cadrul European pentru strategiile de integrare națională a romilor – 2020	34
2.5. Caracteristici ale forței de muncă roma (ocupații, calificări, meserii, nivel de instrucție școlară	40
2.5.1. Situația angajării romilor în România	43
2.6. Impactul economic al susținerii incluziunii romilor la nivel național. Forme de finanțare	45
3. Structura și dimensiunea grupului vulnerabil format tinerii NEET	50
3.1. Factori determinanți ai incluziunii tinerilor pe piața forței de muncă din România în context european	52
3.2. Tranziția de la educație la piața forței de muncă în România	58
3.3. Vulnerabilități în rândul tinerilor: populația NEET	65
3.3.1. Factorii determinanți ai încadrării tinerilor în categoria NEET și costurile economice ale acestora	68
3.4. Analiză econometrică a evoluției ratei tinerilor NEET	70
4. Impactul economic al susținerii femeilor privite ca grup vulnerabil	73
4.1. Legislația la nivelul Uniunii Europene cu privire la situația femeii	74
4.2. Acte normative naționale care reglementează situația femeii în România	75
4.3. Situația ocupării femeii în România	77
4.4. Programe și proiecte de facilitare a integrării femeilor aflate în situații de risc pe piața muncii	82
4.4.1. Direcții de acțiune a proiectelor de ES (egalitate de șanse) pentru femei aflate în dificultate	83
4.4.1.1. Formare continuă și stimularea inițiativelor economice	84
4.5. Combaterea discriminării și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile	91

4.6. Femeile victime violenței în familie ca grup de potențiali beneficiari ai consilierii pentru incluziune socială	97
5. Implicațiile economice ale strategiilor europene pentru grupurile specifice: persoanele cu dizabilități și persoanele în vârstă	106
5.1. Persoanele cu dizabilități	106
5.1.1. Cadrul legislativ existent privind accesul persoanelor cu dizabilități pe piața muncii	109
5.2. Persoanele în vârstă	115
5.2.1. Starea de sănătate a populației vârstnice	116
5.2.2. Problematika persoanelor vârstnice în țările dezvoltate	118
5.2.3. Sistemul de asigurări sociale	127
6. Impactul integrării grupurilor vulnerabile: condamnați pentru o faptă penală, în societate	132
6.1. Considerații generale	132
6.2. Factori importanți în reintegrarea socială a membrilor grupurilor vulnerabile condamnați pentru o faptă penală	136
6.2.1. Impactul instituțional	137
6.2.2. Impact organizațional	138
6.2.3. Impactul asupra serviciilor	139
6.3. Intervenția pentru reintegrare socială	141
6.3.1. Disfuncționalități în intervenția pentru reintegrare socială a persoanelor condamnate penal	141
6.3.2. Modalități de reintegrare socială	143
6.4. Reinserția socială a delicvenților juvenili	152
6.4.1. Sistemul de asistență socială	153
6.4.2. Sistemul de justiție penală	154
7. Dimensiunea socio-economică a integrării azilanților	161

7.1. Accesul la locuințe	161
7.2. Ocuparea refugiaților	163
8. Structura și dimensiunea grupului vulnerabil format din persoanele fără adăpost	168
8.1. Caracteristici ale grupului vulnerabil alcătuit din „Persoanele lipsite de adăpost”	169
8.2. Abordări conceptuale în Uniunea Europeană privind persoanele fără adăpost	170
8.2.1. Conceptul tipologic al Comisiei Uniunii Europene pentru persoanele fără adăpost. – ETHOS	171
8.2.2. Privire de ansamblu a fenomenului social a persoanelor fără adăpost la nivelul Uniunii Europene	173
8.2.3. Caracteristici ale grupului persoanelor fără adăpost din unele state din Uniunea Europeană	174
8.3. Motivele generării fenomenului lipsei de adăpost și lipsa unei locuințe adecvate	175
8.4. Abordarea strategică a politicilor sociale privind persoanele fără adăpost în Uniunea Europeană	179
8.5. Stadiul actual al grupului persoanelor fără adăpost în România	181
8.5.1. Măsuri la nivelul României privind persoanele fără adăpost	182
8.6. Impactul economic al fiscalității asupra veniturilor personale și indirect asupra veniturilor la bugetul de stat	190
Anexa 1: Analize asupra grupului vulnerabil format din persoanele diagnosticate cu HIV sau bolnav SIDA	195
Bibliografie selectivă	206

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.73. – Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2013

Coordonatori: prof. univ. dr. Cezar Mereuță; prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu, m.c. A.R.;
dr. Marioara Iordan

Autor: prof. univ. dr. Cezar Mereuță

CUPRINS

*Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică
și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2013:
Analiza nodală multicriterială a sistemului de companii rezidente în România*

1. Preambul	1
2. Obiectivul prezentei cercetări	3
3. Rezultatele obținute	4
Concluzii finale	11
Bibliografie	12

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.74. – Considerații privind meta-analiza procesului economic

Coordonator: dr. Raluca Iorgulescu

Autor: dr. Raluca Iorgulescu

Colaboratori externi: dr. John M. Polimeni; dr. Mario Giampietro

CUPRINS

Lista figurilor	4
Lista tabelor	5
1. Cuvânt explicativ	6
Referințe	11
2. Rezultatul procesului economic: „bogăție versus sărăcie”, „fericire” sau „bucuria de a trăi”?	12
2.1. Bunăstarea umană pe trei niveluri ierarhice	12
2.2. Fericirea în economie și economia fericirii	14
2.3. Paradoxul Easterlin	17
2.4. Modele în economia fericirii	19

2.5. Remarcă finală	21
Referințe	21
3. Măsurarea sărăciei: măsuri oficiale și experimentale	24
3.1. Introducere	24
3.2. Măsuri oficiale pentru estimarea sărăciei	25
3.3. Metode și tehnici oficiale de estimare a sărăciei	30
3.3.1. Dinamica sărăciei în Canada	30
3.3.2. Dinamica sărăciei tineretului european cu efecte de feedback	30
3.3.3. Sărăcia din trecut, durata sărăciei și dinamica sărăciei în UE-15	31
3.3.4. Factorii regionali europeni și riscul individual de a intra în sărăcie	32
3.4. Metode și tehnici experimentale de estimare a bunăstării	32
3.4.1. Instrumente pentru o măsurare mai extinsă a bunăstării în SUA	33
3.4.2. Metode și tehnici de estimare a bunăstării „beyond GDP” în Uniunea Europeană	34
3.5. Măsurarea bunăstării în economia ecologică	37
Referințe	38
4. Metabolismul socioeconomic, modelul flux-fond și sărăcia	41
4.1. Paradigma bioeconomică și cadrul modelului flux-fond	41
4.2. Metabolism socioeconomic mai lent, sărăcie și extinderea muSIASEM	44
Referințe	47
5. Sănătate și sărăcie: meta-analiza procesului economic	49
5.1. Meta-conexiunea dintre sănătate și sărăcie	49
5.2. Evaluarea intervențiilor pentru accesul la apă curată	50
5.3. Asistența medicală, limitarea resurselor și perspectiva societală	51
5.4. Austeritatea și programele pentru pensii și asistență medicală	54
5.4.1. Politici de austeritate: Vârsta a treia, sănătatea și sărăcia	54

5.4.2. Venitul din pensie versus sărăcie	54
5.4.3. Asigurarea sustenabilității fiscale	59
Referințe	63
6. Sănătate și sărăcie: metabolismul endosomatic (hrana)	66
6.1. Introducere	66
6.2. Globalizarea piețelor și securitatea alimentară	67
6.3. Siguranța alimentară și sănătatea umană	69
6.3.1. Efectele directe ale producției de hrană asupra sănătății	69
6.3.2. Efectele indirecte ale producției de hrană asupra sănătății	71
6.4. Agricultură sustenabilă și reducerea sărăciei rurale	73
Referințe	74
7. Încheiere și continuare	78

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.75. – Analiza volatilității cursului de schimb în România și alte țări central și est europene

Coordonator: prof. univ. dr. Elena Pelinescu

Colectiv de autori: dr. Elena Pelinescu (introducere, capitolul 1, capitolul 2 și capitolul 3);
dr. Marioara Iordan (capitolul 2); dr. Mariana Bălan (capitolul 2);
dr. Marius Acatrinei (capitolul 2 și subcapitolul 3.3.)

CUPRINS

Introducere	4
Capitolul 1. Aspecte teoretice și empirice privind măsurarea volatilității	6
1.1. Măsurarea volatilității – aspecte teoretice	6
1.2. O sinteză a literaturii privind volatilitatea cursului de schimb	10
1.3. Analiza volatilității cursului de schimb al monedei românești și a altor monede din CEE față de moneda euro	13
Capitolul 2. Modelarea volatilității. Abordare teoretică	20
2.1. Prezentarea modelelor teoretice structurale	21
2.2. Prezentarea modelelor teoretice de tip cutie neagră	33

Capitolul 3. Modelarea cursului de schimb în România	35
3.1. Analiza volatilității cu ajutorul modelelor GARCH multivariabile	35
3.2. Analiza volatilității cursului de schimb leu/euro prin modele GARCH univariate	43
3.3. Prognoza volatilității cursului de schimb leu/euro prin modelul FGARCH	46
Bibliografie	62
Anexe	67

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.76. – Coeziunea economico-socială în România din perspectiva Strategiei Europa 2020

Coordonator: dr. Marioara Iordan

Colectiv de autori: dr. Marioara Iordan; Ion Ghizdeanu; Radu Lupu; Mihaela Nona
Chilian; Dalina Maria Andrei; Dana Țapu

Colaborator extern: Adriana Grigorescu

CUPRINS

Capitolul 1. Conceptul de coeziune și abordarea lui în optica Uniunii Europene	1
1.1. Introducere	1
1.1.1. Locul coeziunii în gândirea economică a Uniunii Europene	1
1.1.2. Bazele și definirea conceptului	2
1.2. Demersul Uniunii Europene în materie de coeziune	5
1.2.1. Un reper fundamental: Modelul Social European (MSE)	5
1.2.2. Demersul propriu-zis asupra coeziunii: o succintă trecere în revistă	9
1.2.3. Momente și documente speciale: Actul Unic European (1986) și Tratatul Uniunii (Maăstricht 1992)	11

1.2.4. Fondurile structurale	12
1.3. Conținutul politicii de coeziune – Agenda Lisabona (2000) și Gotheborg (2001)	15
1.3.1. Baza legală	15
1.3.2. Obiectivele politicii de coeziune	16
1.4. Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European asupra coeziunii, 26 mai 2013	21
Capitolul 2. Coeziunea economico-socială și teritorială din România în contextul integrării în Uniunea Europeană	31
2.1. Strategia Europa 2020 și coeziunea economico-socială și teritorială	31
2.1.1. Creștere favorabilă incluziunii – o economie cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, asigurând coeziunea economică, socială și teritorială	34
2.1.2. Factori ce influențează dezvoltarea regională	36
2.1.3. Regiunea de dezvoltare – cadru de implementare al politicii regionale	38
2.1.4. Avantajele regionalizării prin transformarea structurii teritoriale economico-statistice actuale în structuri administrative	41
2.1.4.1. Scurt istoric al evoluției structurii administrative a României	42
2.1.4.2. Trecerea de la regiuni de dezvoltare la regiuni administrative: avantaje	43
2.2. Disparități economice și sociale la nivel teritorial în România pe baza unor indicatori specifici	46
2.2.1. PIB/loc – măsură globală a competitivității	46
2.2.2. Evoluții ale veniturilor populației	50
2.2.3. Evoluții ale nivelului sărăciei la nivel național și regional	54
2.2.4. Dimensiuni ale sărăciei și excluziunii sociale în România, prezent și perspective	58
2.2.4.1. Sărăcia și excluziunea socială în România	58
2.2.4.2. Principalele dimensiuni ale sărăciei în România	60

2.2.5. Convergența reală – principalul factor de reducere a sărăciei și excluziunii sociale	63
2.2.5.1. Convergența reală în condițiile noii guvernante economice a Uniunii Europene	63
2.2.5.2. Evoluția convergenței reale	69
Capitolul 3. Structurile sectoriale – determinanți ai coeziunii economice și sociale la nivel regional	71
3.1. Introducere	71
3.2. Disparități de dezvoltare economică la nivel regional și sub-regional în România	72
3.2.1. Evoluții ale structurilor economice la nivel regional în România	75
3.2.2. Evoluția valorii adăugate brute în România, regiunile acesteia și țările Uniunii Europene	77
3.2.3. Evoluția numărului total de angajați în România, regiunile acesteia și țările Uniunii Europene	85
3.2.4. Evoluții ale structurilor sectoriale în România și regiunile acesteia, comparativ cu țările Uniunii Europene	91
3.2.4.1. Determinarea coeficienților structurali	91
3.2.4.2. Evoluții ale structurii sectoriale a VAB	92
3.2.4.3. Evoluții ale structurii sectoriale a numărului total de personal	97
Capitolul 4. Decalaje de dezvoltare economică intraregională în România. Exemplul regiunii Sud Muntenia	102
4.1. Aspecte ale dezvoltării economice regionale în Uniunea Europeană și România	102
4.2. Evoluția decalajelor de dezvoltare în regiunea Sud Muntenia privită prin prisma principalilor indicatori macroeconomici	104
4.2.1. Evoluția produsul intern brut	104
4.2.2. Evoluția valorii adăugate brute totale	110

4.2.3. Structura VAB pe sectoare mari ale economiei în regiunea Sud Muntenia	114
4.3. Structura mediului de afaceri	129
4.3.1. Evoluția întreprinderilor	129
4.3.2. Evoluția producției agricole	135
4.3.3. Evoluția comerțului exterior al regiunii Sud Muntenia	144
Capitolul 5. Competitivitatea regională în țările Uniunii Europene	156
5.1. Definiții, teorii, concepte	156
5.2. Modalități de evaluare a competitivității regionale	160
Concluzii și propuneri	168
Estimarea deviației PIB (<i>output gap</i>) pentru economia României, prin intermediul unui model DSGE (<i>Dynamic Stochastic General Equilibrium</i>)	172
Bibliografie	185
Anexe	191

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.77. – Stimularea clusterelor locale – factor determinant al competitivității regionale

Coordonator: dr. Carmen Beatrice Păuna

Colectiv de autori: dr. Carmen Beatrice Păuna; prof. univ. dr. Dorin Jula; dr. Adriana Agapie; dr. Marioara Iordan; dr. Nona Mihaela; drd. Gabriela Bilevsky; Sorina Enache

CUPRINS

Introducere	1
I. Competitivitatea regională în țările Uniunii Europene	6
II. Strategii regionale de inovare	21
III. Metode de analiză a fenomenului de clusterizare – analiza tip cluster	34
IV. Modelarea clusterelor regionale	50
V. Politici de cluster în Europa de Sud-Est în contextul Strategiei 2020	69
VI. Performanțe ale activității clusterelor din Europa de Sud-Est	90
Concluzii privind activitatea clusterelor din România	122
Anexe	131

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.78. – Teorii privind evaluarea produsului intern brut potențial și a deficitului structural

Coordonator: dr. Cristian Nicolae Stănică

Autor: dr. Cristian Nicolae Stănică

CUPRINS

1. Evaluarea produsului intern brut potențial	3
1.1. Metode univariate de estimare a PIB-ului potențial trimestrial	9
1.2. Prognoza PIB-ului și a deviației-PIB în modelul univariat	18
1.3. Modele multivariate	21
1.4. Metoda funcției de producție utilizată la estimarea PIB-ului potențial	22
2. Procedura de calcul a deficitului bugetar structural	25
2.1. Evaluarea directă a elasticităților veniturilor bugetare în raport cu PIB	26
2.2. Elasticitățile veniturilor și cheltuielilor bugetare conform metodei OECD	30
2.3. Spre o analiză integrată a interdependenței dintre PIB potențial și indicatorii bugetari	32
Bibliografie	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.79. – Analiza ciclurilor economice internaționale folosind rețelele complexe

Coordonator: dr. Petre Caraiani

Autor: dr. Petre Caraiani

CUPRINS

1. Introducere	2
2. Metodologie	5
Filtrarea seriilor de tip macroeconomice	5
Rețele bazate pe corelații	6
Rețele bazate pe cauzalitatea Granger	7
3. Rezultate	9
Datele folosite	9
Rețele bazate pe corelații	10
Rețele bazate pe cauzalitatea Granger	10
Influența relativă a diferitelor noduri	11

4. Discutarea rezultatelor	12
Bibliografie	15
Anexe	17

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VI.80. – Evaluarea condițiilor de evoluție a componentelor produsului intern brut
cu formalismul Lagrange pentru determinarea dinamicii echilibrelor locale
în perioada 2009-2011*

Coordonator: dr. Ionuț Purica

Autor: dr. Ionuț Purica

CUPRINS

Introducere	1
Comportarea oscilatorie a PIB și componentelor sale	3
Comportarea în timpul crizei	3
Concluzii	9
Bibliografie selectivă	9

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.21. – Diagnoza stării sociale a României

Coordonator: acad. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: acad. Cătălin Zamfir; dr. Daniel Arpinte; dr. Cosmin Briciu;
dr. Mihnea Preotesei; dr. Iulian Stănescu; dr. Monica Șerban;
dr. Cristina Tomescu; dr. Alexandra Gheondea;
dr. Filip Alexandrescu

CUPRINS

Strategie a politicii sociale: România 2013-2020	5
Câteva considerații generale	5
Starea socială a României: 2013	6
Efectul cumulat al acestor factori asupra stării sociale a României	11
Direcții și opțiuni ale politicii sociale pentru perioada 2013 – 2020	14
O concluzie	18
Asistența socială în țările est-europene. O abordare comparativă	19
Introducere	19
Sistemele nordice de asistență socială	19

Sistemele anglo-saxone de asistență socială	21
Modelul sud-european	23
Modelul germano-olandez	24
Modelul franco-belgian al politicilor familiale	25
Sistemele de asistență socială din fostul bloc socialist	26
Câteva concluzii	28
Bibliografie	30
Coordonate ale situației sociale și ale statului social – recomandări	31
Context general	31
Configurarea sistemului de protecție socială	34
Recomandări de acțiune	38
Cadrul instituțional de impozitare și atitudinea morală față de plata taxelor și impozitelor din România între anii 2007 și 2012	40
Introducere	40
Context	41
Impozitarea în România	45
Concluzii	50
Bibliografie	51
Starea comunităților – sărăcie și dezvoltare comunitară	54
Obiective. Ipoteze. Surse de date	54
Ruralul românesc în context european, regional și național	56
Perspective și opțiuni teoretice. Mecanisme și factori cu impact asupra dezvoltării comunitare	59
Probleme sociale și strategii de răspuns în comunitățile rurale	61
Tipologia subdezvoltării comunitare. Sinteza integrativă a datelor din studiile de caz cu cele colectate în comunități rurale în anul 2013	64
Concluzii	69
Bibliografie	69

Din afara în interiorul Uniunii Europene: opțiuni românești pentru gestionarea (e)migrației internaționale	72
Introducere	72
Asupra intervenției statului de origine în migrație: domenii de intervenție	74
Intervenții ale statului român în plecările contractuale: mediere privată versus mediere publică	77
Concluzii	92
Bibliografie	93
O analiză critică a procesului de regionalizare – descentralizare	94
Introducere	94
Ce presupune procesul de regionalizare – descentralizare?	94
Regiuni de dezvoltare sau regiuni administrative?	95
Legea descentralizării	100
Descentralizarea și decalajele de dezvoltare dintre județe	102
Concluzie	109
Bibliografie	109

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.22. – Sociologia românească după 1944

Coordonator: acad. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: acad. Cătălin Zamfir; Simona Ilie; Simona Maria Stănescu;
Iancu Filipescu; Ionuț Anghel

CUPRINS

Publicistica sociologică românească

Capitolul I. O analiză sociologică a sociologiei	3
I.1. Istoria teoriilor sau istoria socială a sociologiilor	3
I.1.1. Sociologia și societatea sa	4
I.1.2. Anii de glorie politică ai sociologiei românești: sociologia ca vis	5
I.1.3. Interzicerea politică a sociologiei sau marginalizarea severă a ei	6
I.1.4. Sociologia funcțională	7
I.2. Cele 9 faze ale istoriei sociologiei românești	7
I.3. Producția sociologică 1928-2010	10
Capitolul II. Sociologia până în 1944: visul sociologic al lui Dimitrie Gusti	13

II.1. Producția sociologică: 1928-1943	15
Capitolul III. 1944-1947 – O sociologie eroică: încotro România ?	18
III.1. Programul lui Dimitrie Gusti	18
III.2. Publicistica în 1944-1947	20
III.3. Programul gustian de cercetare pentru anii 1945-1950	24
Capitolul IV. Sociologia gustiană subterană (1948-1958)	27
IV.1. Sociologia românească în ilegalitate: 1948-1958	28
IV.2. Producția sociologică: 1948-1958	30
IV.3. Temele publicisticii sociologice din această perioadă	31
Capitolul V. 1959-1965: 7 ani de pregătire a relansării sociologiei	35
V.1. Relansarea politică a sociologiei: 1959	37
V.2. Resursele relansării sociologiei	39
V.3. Publicistica sociologică: 1959-1965	40
V.3.1. Producția sociologică: 1959-1965	41
Capitolul VI. 1966-1971: 6 ani de creștere explozivă a sociologiei	44
VI.1. Dezvoltarea instituțională modestă și ezitantă	44
VI.2. Întemeietorii noii sociologii românești	49
VI.2.1. Grupul de intelectuali cu prestigiu	49
VI.2.2. Filozofii empiriști	51
VI.2.3. Intelectualii cu vocație sociologică și noii sociologi cu diplomă	54
VI.3. Care era paradigma sociologilor ?	55
VI.3.1. Eliberarea filozofico-ideologică a sociologiei românești	57
VI.3.2. Vocația reformistă a sociologiei românești	60
VI.4. Publicistica sociologică	63
Capitolul VII. 1971-1977 – confuzia politică și ideologică	68
VII.1. Producția sociologică: 1972-1977	68
Capitolul VIII. 1978-1989. Noi forme de supraviețuire a sociologiei	70

VIII.1. Soarta instituțiilor cu profil sociologic	71
VIII.1.1. Centrul de cercetări pe problemele tineretului	73
VIII.1.2. Sociologia timișoreană	75
VIII.1.3. Centrul de Sociologie Urbană și Regională – CURS	76
VIII.2. Producția sociologică: 1978-1989	78
Capitolul IX. Cele mai importante teme ale sociologiei 1948-1989	80
IX.1. Programe de cercetare empirică	80
IX.2. Cercetări monografice	84
IX.2.1. Satul	84
IX.2.2. Contribuția sociologiei la dezvoltarea întreprinderilor	87
IX.2.3. Sociologia tineretului	88
IX.3. Un program sociologic de umanizare a vieții sociale 1974-1989: calitatea vieții	90

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.23. – Calitatea vieții – obiectiv al dezvoltării sociale
Profiluri teritoriale ale calității vieții

Coordonatori: prof. univ. dr. Ioan Mărginean; dr. Iuliana Precupețu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Ioan Mărginean; Mihai Dumitru; Flavius Mihalache;
Claudia Petrescu; Raluca Popescu; dr. Iuliana Precupețu; Ana Maria
Preoteasa; Ștefan Ștefănescu; Laura Tufă; Marian Vasile

CUPRINS

Partea I

Introducere	5
Capitolul 1. Profiluri teritoriale ale calității vieții la nivel național și regional	17
Capitolul 2. Familia în viața românilor	61
Capitolul 3. Diferențieri în nivelul de dezvoltare socio-economică a zonelor rurale din România	77
Capitolul 4. Analiza relației dintre oferta educațională și cererea de pe piața muncii. Cazul României	112
Capitolul 5. Ocuparea atipică între conjunctură și flexibilitate	143

Capitolul 6. Utilizarea Internetului în viața de zi cu zi. O analiză calitativă a beneficiilor	153
Capitolul 7. Performanța României în domeniul dezvoltării umane	175
Concluzii	203

Partea a-II-a

Dezvoltarea socio-economică a zonelor rurale. O analiză critică asupra dezvoltării agriculturii și zonelor rurale pe baza PNDR 2007-2013	207
Politica socială factor al dezvoltării societății	229
Experiențe sociale ale inegalității economice	251
Cheltuielile publice cu educația și îngrijirea sănătății în țările Uniunii Europene	266
Inegalitate, sărăcie și polarizare socială	279
Măsurarea subiectivă a mediului social	304
Schimbare instituțională și dezvoltare locală	341
Dimensiunea socială a inegalității în România. Atitudini față de inegalitate și redistribuție	363
Tineri, educați și cu oportunități incerte: analiza precariatului tinerilor absolvenți de educație superioară din România	373

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.24. – Standardul de viață al populației din România

Coordonator: dr. Mariana Stanciu

Colectiv de autori: dr. Mariana Stanciu, CSI; Adina Mihăilescu, CSII; Cristina Humă, CSIII

CUPRINS

I. Contextul socio-economic național	4
1. Ocuparea forței de muncă	4
2. Veniturile realizate de populație	6
3. Inegalități ale veniturilor, creșterea prețurilor și puterea de cumpărare	9
4. Românii au economisit tot mai puțin	16
5. Evoluția veniturilor pe plan european în perioada de criză	17
6. Cheltuielile de consum ale gospodăriilor populației	17
7. Condițiile de locuit din România	21
Bibliografie	23
II. Situația sărăciei din România în context internațional în anul 2013	25

1. Populația săracă la nivel global și problema evaluării acesteia	25
2. Polarizarea economico-socială la nivel global	28
3. Criza din Uniunea Europeană – departe de a se sfârși	30
4. Sărăcia din România în context european	31
5. Factori de creștere a sărăciei din România	34
6. Concluzii	50
Bibliografie	51
III. Asistența socială adresată persoanelor vârstnice din România	53
1. Tendințe demografice și rata dependenței de vârstă în Uniunea Europeană	53
2. Venituri și cheltuieli ale persoanelor vârstnice din România	59
3. Incidența sărăciei în rândurile populației vârstnice din România în context european	64
4. Protecția socială a persoanelor vârstnice	70
5. Beneficii și servicii acordate persoanelor vârstnice din România	74
6. Concluzii	82
Bibliografie	85
IV. Sistemul public de servicii medicale din România în context european	87
1. Introducere: Factorii de impact asupra sănătății populației	87
2. Misiunea serviciilor medicale publice	88
3. Modele europene de servicii medicale publice	91
4. Modelul românesc și reforma sistemului	93
5. Starea actuală a sistemului de sănătate publică din România	94
6. Finanțarea serviciilor medicale	104
7. Concluzii	113
Bibliografie	114
V. Sănătatea populației și accesul la serviciile medicale din România	116
1. Introducere	116

2. Indicatorii stării de sănătate în context european	116
3. Principalele cauze ale mortalității și morbidității din România	121
4. Accesul populației la serviciile medicale publice	127
5. Concluzii	131
Bibliografie	131
VI. Oferta și consumul de hrană sănătoasă pe plan european și mondial	133
1. Agricultura ecologică și rolul ei în asigurarea unei hrane sănătoase	134
2. Starea agriculturii ecologice la nivel global	138
3. Agricultura ecologică în Europa	141
4. Agricultura ecologică din România	142
5. Oferta și consumul de produse alimentare ecologice	146
6. Concluzii	151
Bibliografie	151
VII. Excesul de prosperitate al consumatorilor moderni și indicele vieții planetare. Despre ce fel de societate bună vorbim?	154
Bibliografie	162
VIII. Analiza comparativă a puterii de cumpărare a veniturilor populației României cu a altor țări europene	162
Bibliografie	169
1. Anexa nr.1	170
2. Anexa nr.2	196

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*II.25. – Evoluțiile economiei informale în România în perioada crizei economice (2008-2011)
și răspunsul la nivelul politicilor sociale*

Coordonator: dr. Manuela Sofia Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Manuela Sofia Stănculescu; Simona Ilie; Monica Marin;
Constantin Dan Rădulescu; Gârlan Mictat

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Cadrul conceptual	5
3. Tendințe generale care au favorizat dezvoltarea economiei informale în România	9
4. Veniturile gospodăriei sub impactul crizei economice	14
4.1. Politici de venit, politici de ocupare și nivel de trai	14
4.2. Veniturile gospodăriilor	18
4.3. Beneficiile sociale și impactul acestora asupra reducerii sărăciei	21
5. Evoluții ale sectorului informal în România	24
5.1. Sectorul informal în 2001	24

5.2. Sectorul informal în 2008	29
5.3. Sectorul informal în 2011	37
6. Propuneri de politici privind economia informală în România	40
7. Bibliografie	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.26. – Politici de incluziune socială

Coordonator: dr. Sorin Cace, CS II

Colectiv de autori: dr. Sorin Cace, CS II ; dr. Daniel Arpinte, CS III; dr. Simona Stănescu, CS III; dr. Cristina Tomescu, CS III; dr. Iulian Stănescu, CS III; dr. Adriana Neguț, CS II; dr. Eugen Glăvan, CS; dr. Flavius Mihalache, CS; dr. Alexandra Gheondea Eladi, CS; Luminița Ionescu, asist. de cercetare

CUPRINS

Rezumat	5
Partea 1. Grupuri vulnerabile și incluziunea lor socială	17
1.1. Politici de ocupare a populației rurale	12
1.1.1. Introducere și obiective	12
1.1.2. Cadrul teoretic	12
1.1.3. Metodologia cercetării	18
1.1.4. Rezultate	19
1.1.5. Bibliografie	27

2. Politici de incluziune socială	31
2.1. O radiografie a respectării drepturilor și libertăților civile ale copiilor în România	31
2.1.1. Introducere	31
2.1.2. Situația respectării drepturilor și libertăților civile	32
2.1.3. Concluzii	41
2.1.4. Anexe	45
2.1.5. Bibliografie.....	46
2.2. Evaluarea politicilor privind incluziune socială – percepții ale populației	47
2.2.1. Aspecte teoretice privind evaluarea programelor sociale	47
2.2.1.a. Definirea evaluării	49
2.2.1.b. Utilizatorii evaluării	50
2.2.2. Evaluarea de programe sociale în România	53
2.2.3. Bibliografie	64
2.3. Politici de incluziune socială în mediul rural	68
2.3.1. Bibliografie	81
2.4. Cererea și oferta de economie socială în anul 2013	83
2.4.1. Introducere	83
2.4.2. Metodologie	85
2.4.3. Cererea de economie socială: notorietate și consum	85
2.4.4. Cererea de economie socială: nevoile economice și sociale ale populației	87
2.4.4.a. Standardele de viață ale românilor	88
2.4.4.b. Deprivarea materială	90
2.4.4.c. Spre un index restrâns al deprivării materiale	92
2.4.5. Oferta de economie socială: percepții privind sectorul economiei sociale	93
2.4.6. Concluzii	94
2.4.7. Bibliografie	96

3. Efecte ale excluziunii/incluziunii sociale la nivelul micro-grupurilor	97
3.1. Evaluarea politicilor sociale de incluziune a romilor după două decenii	97
3.1.1. Politici de incluziune socială la nivel european: mainstreaming versus targeting	97
3.1.2. Spre o politică comună de incluziune a romilor. Abordări europene și naționale	113
3.1.3. Bibliografie	125
3.2. Transferring nursing responsibility within the Romanian Health System	128
3.2.1. Problem Identification	128
3.2.2. Diagnosis of the problem	128
3.2.3. Family carers	129
3.2.4. Prognosis of the dynamics of the problem – Risks for family member carers	130
3.2.5. Establishing the goal	131
3.2.6. The need for data and studies	131
3.2.7. Needs of carers	132
3.2.8. Risks and barriers for family carers involvement	134
3.2.9. Conclusions	135
3.2.10. Bibliography	136

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.27. – Tratat de asistență socială

Coordonator: prof. univ. dr. Elena Zamfir

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Elena Zamfir; dr. Daniel Arpinte; Ciprian Bădescu;
Adina Dragotoiu; Alina Marinoiu; Adina Mihăilescu; Simona Ilie;
Codrin Scutaru; Mariana Stanciu; Simona Maria Stănescu; Ștefan
Corneliu Ștefănescu; Alexandra Vîlcu

CUPRINS

1. Asistența socială față în față cu societatea riscurilor, din perspectiva politicilor sociale europene	5
1.1. În loc de introducere, rolul asistenței sociale în societatea modernă: funcții și caracteristici	5
1.2. Opțiunile guvernanților în politicile de asistență socială	8
1.3. Politicile sociale, ca preocupare a Uniunii Europene	10
1.4. Asistența socială, din perspectiva noii legi	19
1.5. Dezvoltarea prin programe	22
1.6. Asistență de urgență versus asistență specializată	23

1.7. Evaluarea politicilor sociale în sistemul de asistență socială	25
1.8. Bibliografie	28
2. Tendințe ale dezvoltării sistemului de asistență socială	31
2.1. Direcții de dezvoltare a sistemului de asistență socială	39
2.2. Priorități în construcția instituțională	44
2.3. Bibliografie	45
3. Distribuția riscurilor în societatea românească și efectele sale asupra politicilor de protecție socială	46
3.1. Costul de oportunitate al reformei sistemului de protecție și de asistență socială și legea efectului minimizat	46
3.2. Câteva precizări conceptuale și metodologice	47
3.3. Trei sisteme de protecție socială de intervenție și două opțiuni	48
3.4. Distribuția rarității în Occident și în țările post-comuniste	50
3.5. Scena și actorii reformării sistemului. Structura inegalitară a protecției sociale în Europa. Cum și cât de mult își protejează statele europene propriile popoare	51
3.6. Intervenția statului și legea dublei distribuirii	55
3.7. Bibliografie	59
4. Beneficiile de asistență socială gestionate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	60
4.1. Preambul	60
4.2. Cadrul conceptual	60
4.3. Sistemul contributiv versus sistemul non-contributiv	61
4.4. Context european	62
4.5. Cadrul legal privind asistența socială, în perioada comunistă	63
4.6. Cadrul legal privind asistența socială în perioada post-comunistă	64
4.7. Construcție instituțională	66
4.8. Imagine detaliată a beneficiilor de asistență socială din România	67

4.9. Analiza ansamblului prestațiilor sociale gestionate de Ministerul Muncii	74
4.10. Concluzii	76
4.11. Bibliografie	77
5. Problematica socială în opțiunea PNL. Abordări programatice și acțiune guvernamentală: 1990-2011	80
5.1. Introducere	80
5.2. Începutul tranziției – băătălia pentru drepturi individuale și economie de piață	81
5.3. 1997-2000 – Problema proprietății și clasa de mijloc	82
5.4. 2000-2004 – În căutarea unui răspuns programatic	83
5.5. 2004 - 2008 – Guvernarea liberală	84
5.6. Dimensiunea socială a programului PNL în 2010	86
5.7. Concluzii	87
5.8. Bibliografie	87
6. Modele ale sistemelor de asistență socială	89
Modelul nordic	91
Suedia	91
Modelul anglo-saxon	93
Statele Unite	93
Marea Britanie	94
Modelul Sud European	95
Spania	96
Italia	96
Modelul germano-olandez	97
Austria	97
Germania	97
Modelul franco-belgian al politicilor familiale	98

Franța	98
Statele din Fostul Bloc Socialist	100
Polonia	100
Lituania	101
România	102
Câteva concluzii	103
7. Eficiența unor sisteme publice de servicii	107
7.1. Introducere	107
7.2. Aspecte metodologice	107
7.3. Ierarhizarea sistemelor de servicii	108
7.4. Stabilirea unor grupuri țintă	109
7.5. Concluzii	112
7.6. Bibliografie	113
8. Tinerii post-instituționalizați. Nevoi, riscuri și recomandări	114
8.1. Introducere	114
8.2. Nevoile tinerilor post-instituționalizați și riscurile la care sunt expuși	114
8.3. Importanța comunităților locale și exemple de bună practică în asistarea tinerilor post-instituționalizați	115
8.4. Concluzii	118
8.5. Bibliografie	119
9. Asistența socială adresată persoanelor vârstnice din România	120
9.1. Tendințe demografice și rata dependenței de vârstă în Uniunea Europeană ...	120
9.2. Venituri și cheltuieli ale persoanelor vârstnice din România	125
9.3. Incidența sărăciei în rândurile populației vârstnice din România în context european	131
9.4. Protecția socială a persoanelor vârstnice	137

9.5. Beneficii și servicii acordate persoanelor vârstnice din România	141
9.6. Concluzii	148
9.7. Bibliografie	151
10. Estimarea prin metoda Monte Carlo a riscului ca o familie să devină săracă	153
10.1. Aspecte metodologice	153
10.2. Rezultatele simulărilor în cazul familiilor monoparentale ce locuiesc în mediul urban	155
10.3. Concluzii parțiale	158
10.4. Bibliografie	158
11. Venitul minim garantat	159
11.1. Repere teoretice și internaționale	159
11.2. Istoric românesc	160
11.3. Direcții de reformă sub impactul crizei	165
11.4. Bibliografie	166

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10. – Comerțul exterior al României în perioada crizei și posibilități de relansare a creșterii economice

Coordonator: dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.

Autor: dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.

CUPRINS

1. Vulnerabilități ale deficitului balanței comerciale a României în perioadele de pre și postaderare	2
2. Balanța comercială și sustenabilitatea datoriei externe: abordări teoretice	21
3. Aspecte privind efectele creditării în lei și în valută asupra echilibrelor externe ale României	24
4. Remarci finale și concluzii	33
Bibliografie	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.12. – Factori de creștere ai sustenabilității datoriei publice

Coordonator: dr. George Georgescu

Autor: dr. George Georgescu

CUPRINS

1. Considerații privind echilibrul financiar global în contextul persistenței efectelor crizei internaționale	1
1.1. Instabilitatea post-criză a piețelor financiare: cauze și efecte	1
1.2. Noi abordări ale riscului suveran	6
1.3. Evaluarea sustenabilității datoriei publice pe plan internațional	11
2. Evoluția datoriei publice guvernamentale în perioada 2000-2012	17
2.1. Decuplarea creșterii datoriei publice guvernamentale de PIB	17
2.2. Mutații în portofoliul datoriei publice guvernamentale	21
2.2.1. După tipul datoriei	21
2.2.2. După creditori	22

2.2.3. După instrument	23
2.2.4. După dominare	24
2.2.5. După scadențe	25
2.2.6. După rata dobânzii	26
3. Datoria publică guvernamentală: costuri și sustenabilitate	27
4. Concluzii	32
Bibliografie	37

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.14. – Influențe ale globalizării asupra marketingului industrial

Coordonator: dr. Marius Surugiu

Autor: dr. Marius Surugiu

CUPRINS

Introducere	4
1. Aspecte generale privind marketingul industrial și globalizarea	6
2. Marketingul industrial și deciziile adoptate de către firme	9
3. Politicile și piețele bunurilor productive din Uniunea Europeană și din România. Evoluție și tendințe	24
4. Politici industriale ale României înainte și după aderarea la Uniunea Europeană și din România. Evoluție și tendințe	31
5. Efectele globalizării asupra activității firmelor. Alianțele de marketing	36
Concluzii	40
Bibliografie	43
Anexa 1. Chestionar privind impactul globalizării asupra activității firmei	47
Anexa 2. Bază de date cu întreprinderi din România care activează în sfera B2B	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.35. – Sistem de indicatori ai avuției naționale din perspectiva economiei reale

Coordonatori: dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.; dr. Victor Axenciuc m.o. A.R.

Autori: dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.; dr. Victor Axenciuc m.o. A.R.

CUPRINS

Introducere	2
1. Evoluția avuției naționale totale și pe categorii, la nivel mondial, pe zone și regiuni și în România, în anii 1995, 2000, 2005	3
2. Raportul avuției naționale/venituri	15
3. Literatura privind acumularea și creșterea	17
4. Rata avuției naționale/venituri în România	20
5. Capitalul intangibil și productivitatea totală a factorilor (total factor productivity TFP)	21

Concluzii	25
-----------------	----

Bibliografie	
26	

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.37. – Politica regională în România – concept, instrumente, evoluții și tendințe

Coordonator: dr. Daniela Antonescu

Autor: dr. Daniela Antonescu

CUPRINS

Sinteza lucrării	3
1. Introducere	19
2. Regiunea – definire, concept din perspectivă economică	20
3. Rațiuni teoretice pentru susținerea unor categorii de regiuni	23
4. Aspecte generale privind regionalizarea în Uniunea Europeană	25
4.1. Considerente generale	25
4.2. Metode și tehnici de regionalizare	26
4.3. Regionalizarea de tip constituțional	27
5. Regionalizarea în Uniunea Europeană	29
5.1. Importanța nivelului regional din perspectiva relației între competitivitate și guvernanta	29

5.2. Experiență-suport în dezvoltarea regională: sustenabilitatea și identitatea teritorială	31
5.3. Concluzii	34
6. Actuala politică regională a României	35
6.1. Istoricul regionalizării în România	35
6.2. Regiunile de dezvoltare din România	36
6.3. Politica de dezvoltare regională în România	39
6.3.1. Aspecte generale	40
6.3.2. Structură instituțională și mecanisme	41
6.3.3. Evoluții instituționale post integrare	45
6.4. Opinii și analize privind regionalizarea în România	47
7. Concluzii	52
Bibliografie	55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.38. – Impactul ciclurilor economice asupra evoluției instituțiilor pieței forței de muncă și relațiilor industriale, în România, în perioada 1898-1948

Coordonator: dr. Florin Marius Pavelescu

Autor: dr. Florin Marius Pavelescu

CUPRINS

1. Considerații asupra ciclurilor macroeconomice în România din perspectiva evoluției instituțiilor pieței forței de muncă	3
2. Repere ale evoluției instituțiilor pieței forței de muncă în România în perioada 1831-1859 (faza pregătitoare a primei tranzații la economia de piață)	6
3. Trăsături caracteristice ale funcționării instituțiilor pieței forței de muncă în perioada 1859-1887	8
4. Modernizarea instituțiilor pieței forței de muncă în cursul ciclului tridecenal 1888-1915-1918	11
4.1. Evoluția cadrului legislativ	11
4.2. Caracteristici ale remunerării și ocupării forței de muncă în perioada 1887-1915	18

5. Evoluția și funcționarea instituțiilor pieței forței de muncă în cursul ciclului tridecenal 1922-1928	24
5.1. Evoluția instituțiilor pieței forței de muncă în perioada 1919-1928	25
5.1.1. Modernizarea legislației muncii în perioada 1919-1928	25
5.1.2. Evoluția conflictelor de muncă în perioada 1920-1928	25
5.1.3. Evoluția numărului de contracte colective de muncă în perioada 1920-1928	30
5.1.4. Dinamici salariale în perioada 1923-1928	38
5.1.5. Indicatori sintetici ai activității Oficiilor de Plasare a forței de muncă în perioada 1922-1928	42
5.2. Funcționarea instituțiilor pieței forței de muncă în cursul ciclului decenal 1929-1938	54
5.2.1. Modificări ale legislației muncii în perioada 1929-1938	55
5.2.2. Caracteristici ale conflictelor de muncă în perioada 1929-1928	61
5.2.3. Modificări ale numărului, modului de încheiere și duratei contractelor colective de muncă în perioada 1929-1938	71
5.2.4. Fluctuațiile activității economice și evoluția salariilor în deceniul 1928-1938	77
5.2.5. Caracteristici ale șomajului în perioada 1928-1938	81
5.2.6. Indicatorii sintetici ai activității desfășurate de Oficiile de Plasare a forței de muncă în perioada 1928-1938	83
5.3. Aspecte ale evoluției instituțiilor pieței forței de muncă în perioada 1939-1947	87
Concluzii. Ciclurile macroeconomice tridecenale ca factor explicativ al evoluției instituțiilor pieței forței de muncă în România	100
Anexe statistice	105
Bibliografie	133

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*III.39. – Impactul evoluției indicatorilor demo-economici în ultima jumătate de secol.
Abordări comparative la nivel național, regional și pe medii, rural-urban*

Coordonator: dr. Raluca Mazilescu

Autor: dr. Raluca Mazilescu

CUPRINS

1. Populație și structuri demografice	5
1.1. La nivel național	5
1.2. În profil teritorial	26
2. Mișcarea naturală a populației	34
2.1. Mișcarea naturală la nivel național	35
2.2. Mișcarea naturală a populației în profil teritorial	43
3. Mișcarea migratorie pe axa urban-rural	116
3.1. La nivel național	116
3.2. Migrația internă în profil teritorial	152
4. Mișcarea migratorie cu exteriorul	176

4.1. La nivel național	176
4.2. În profil teritorial	190
5. Indicatori demoeconomici	200
5.1. La nivel național	200
5.2. În profil teritorial	218
Bibliografie	227

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*IV.49. – Managementul riscurilor economico-financiare la proiectele de protecție a mediului
finanțate prin fonduri europene; impactul crizei*

Coordonator: dr. Victor Platon

Colectiv de autori: dr. Victor Platon; dr. Simona Frone; drd. Andreea Constantinescu;
Sorina Jurist; drd. Bogdan Adrian Ciocănel

CUPRINS

Introducere	5
1. Metode specifice de analiza riscului și costul comparativ de referință în managementul deșeurilor	6
1.1. Considerații generale	6
1.2. Riscuri asociate managementului deșeurilor	7
1.3. Avantaje ale managementului deșeurilor în sectorul privat	8
1.4. Instrumente de alocare și control – Matricea de alocare a riscului	8
1.5. Matrice de riscuri generale privind gestionarea deșeurilor	10

1.6. Matricele de risc pentru concesiunea de colectare, sortare și transfer al deșeurilor	16
1.7. Matricele de risc pentru concesiunea unei gropi de gunoi	26
2. Probabilitatea riscului și alocarea acestuia pentru concesiunile de gestionare a deșeurilor. Sinteze	30
2.1. Alocarea riscului la concesiunile de colectare, sortare și transfer al deșeurilor ...	31
2.2. Alocarea riscului la concesiunile de depozitare conformă a deșeurilor	32
3. Costul comparativ de referință și riscurile de evaluare	33
3.1. Definiție și caracteristici	33
3.2. Analiza concesiunii serviciilor de colectare a deșeurilor	34
3.3. Analiza concesiunii de depozitare a deșeurilor	36
4. Riscuri economico-financiare la proiectele de alimentare cu apă și canalizare (AAC) finanțate din fonduri europene	39
4.1. Considerații generale	39
4.2. Importanța actuală a dezvoltării infrastructurii de apă/apă uzată și a serviciilor de AAC din România	40
4.2.1. Premise și principii tehnico-metodologice	40
4.2.2. Importanța dezvoltării infrastructurii și a serviciilor de AAC din România	44
4.2.3. Dimensiunea nevoii actuale privind finanțarea investițiilor în infrastructura de AAC	46
4.2.4. Evoluția infrastructurii de AAC prin implementarea Directivelor UE din domeniul apei	49
4.3. Cadrul legislativ și instituțional al sectorului serviciilor de AAC din România	56
4.4. Riscurile economico-financiare ale sectorului AAC	62
4.4.1. Aspecte generale privind riscurile legate de sectorul apei (RFA)	62
4.4.2. Riscuri financiare ale proiectelor din sectorul de AAC	65

4.4.3. Riscuri economice asociate proiectelor de apă și apă uzată	68
4.4.4. Relevanța și consecințele riscurilor economico-financiare din sectorul AAC	70
4.5. Obiective și caracteristici actuale ale proiectelor de AAC finanțate prin POS Mediu	73
4.5.1. Principalele faze ale ciclului de proiect pentru proiectele de investiții din fonduri europene	73
4.5.2. Elemente ale strategiei de finanțare ale proiectelor de AAC finanțate prin POS Mediu	75
4.6. Studiu de caz. Analiza calitativă a riscurilor economico-financiare pentru un proiect major de infrastructură apă/apă uzată din România finanțat în cadrul Axei prioritare 1 POS Mediu	76
4.6.1. Aspecte generale privind studiul de fezabilitate al proiectelor de AAC din fonduri europene	77
4.6.2. Proiectul „Extinderea și Reabilitarea Infrastructurii de Apă Potabilă și Apă Uzată în Județul Dâmbovița”. Extrase din studiul de fezabilitate	79
4.6.3. Evaluarea și analiza calitativă a riscurilor economico-financiare ale proiectului major de AAC	86
4.7. Concluzii și recomandări privind managementul principalelor riscuri economico-financiare actuale ale proiectelor AAC din România	90
5. Concluzii	95
Anexe	97
Bibliografie	109

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.50. – Energiile regenerabile. Eficiența economică, socială și ecologică. Studiu de caz, România

Coordonator: prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu

Autor: prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu

CUPRINS

Introducere	3
1. Necesitatea de a accede pe scară largă la energii regenerabile	8
1.1. Soarele – izvor de energie ieftină	8
1.2. Energia vântului (eoliană) – sursă importantă de energie regenerabilă	13
1.3. Energia geotermală	22
2. Scopurile accederii la energiile regenerabile	26
2.1. Diminuarea schimbărilor climatice, care afectează profund planeta	26
2.2. Reducerea emisiilor poluante – sursă a diminuării schimbărilor climatice	36
2.3. Utilizarea mai bună a potențialului hidroenergetic al țării	52
3. Obiectivele accederii la energii regenerabile	56

3.1. Conversia de energie: sistemele fotovoltaice	56
3.2. Utilizarea potențialului apelor geotermale	62
3.3. Utilizarea resurselor regenerabile oferite de păduri și a biomasei	65
4. Eficiența economică, socială și ecologică a energiilor regenerabile	68
4.1. Despre eficiența energiilor regenerabile	68
4.2. Pompele de căldură geotermice, o oportunitate pentru România	74
4.3. Despre eficiența energiilor regenerabile în România	77
Concluzii	85
Bibliografie selectivă	92
Machetă sinteză	95

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.56. – Particularități ale pieței CDI în România. Factori de stimulare și obstacole, în condițiile integrării și globalizării

Coordonator: dr. Steliana Sandu

Autor: dr. Steliana Sandu

CUPRINS

Introducere	4
1. Caracteristici ale pieței științei	5
2. Măsurarea ofertei C&D din România comparativ cu alte țări	9
2.1. Metodologia	9
2.2. Analiza ofertei de publicații și brevete existente pe piața C&D din România	11
2.3. Analiza Statistică a relației dintre cererile de patente (variabila dependentă) și finanțarea publică a CDI, finanțarea privată a CDI și personalul din cercetare-dezvoltare	20
2.4. Concluzii	22
Referințe bibliografice	23

3. Vizibilitatea internațională și performanța activității de cercetare științifică din România	24
3.1. Semnificația și necesitatea evaluării vizibilității internaționale a cercetărilor și rezultatelor activităților lor	24
3.2. Metodologia	26
3.3. Rezultate	27
3.4. Concluzii	31
Referințe bibliografice	32
4. Impactul C&D asupra exportului de produse high-tech	33
4.1. Actualitatea temei	33
4.2. Exportul de produse high-tech în România în contextul european	34
4.3. Relația dintre exportul de produse high-tech și investițiile în C&D. Abordare teoretică	36
4.4. Modelul liniar multifuncțional al dependenței exportului de produse de medie și înaltă tehnologie, de nivelul cheltuielilor de CD și ocuparea forței de muncă în activități care implică un grad ridicat de cunoaștere	40
4.5. Concluzii	46
Referințe bibliografice	47
Anexe	48

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.57. – Efecte ale investițiilor în CDI asupra dezvoltării regionale

Coordonator: dr. Zizi Goschin

Autor: dr. Zizi Goschin

CUPRINS

Introducere	
2	
1. Literatura de specialitate	2
2. Inegalități teritoriale privind dezvoltarea economică în perioada 1995-2012	4
3. Inegalități teritoriale privind CD și politica regională în domeniul CD în România	8
4. Modelul econometric, variabile și date	13
Rezultate	
18	
Concluzii	21
Bibliografie	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.58. – Valorificarea rezultatelor cercetării high tech, premisă a competitivității

Coordonator: dr. Andreea Clara Munteanu

Autor: dr. Andreea Clara Munteanu

CUPRINS

1. Aspecte-cheie ale evoluției competitivității Uniunii Europene în perioada post-criză	3
2. Factori și particularități ale competitivității Uniunii Europene în comparație cu SUA și Japonia	11
3. Rolul rețelelor ERA în consolidarea competitivității Uniunii Europene	29
Remarci concluzive	
44	
Anexe	46
Bibliografie	111

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

VIII. Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

VIII.87. – Guvernanța funcționării euro. Către o monedă globală (2)

Coordonatori: dr. Napoleon Pop; dr. Valeriu Ioan-Franc

Autori: dr. Napoleon Pop; dr. Valeriu Ioan-Franc

CUPRINS

Prefață	7
4. Valențele preocupante ale crizei euro	13
4.1. Să ne adunăm gândurile	24
4.2. Ce este de (ne)înțeles?	29
4.3. Vulnerabilități ale sistemului de guvernanță	31
4.3.1. Deficitul democratic, în sens comunitar	32
4.3.2. Slăbiciunea Pactului de Stabilitate și Creștere (PSC)	33
4.3.3. Neglijarea comportamentului sectorului privat	33
4.3.4. Subestimarea interdependenței statelor	34
4.3.5. Deficitul reformelor structurale	34

4.3.6. Absența mecanismelor de rezoluție	35
4.3.7. Omiterea interdependenței posibile dintre crizele bancare și datoriile suverane	36
4.3.8. Problema corupției în Europa	37
4.3.9. Cauze provocatoare de tensiuni sociale	37
4.3.10. Generalizări provocatoare privind vulnerabilitățile	38
4.4. Adresarea vulnerabilităților	41
4.5. Reglementarea ca panaceu	44
5. Băncile centrale și criza	53
5.1. Evoluții inexorabile?	53
5.2. Implicațiile băncilor centrale sub imperiul crizei	59
5.3. Băncile centrale moderne	61
5.3.1. Tensiunile valutare	62
5.3.2. Băncile centrale și guvernele	64
5.4. Băncile centrale și ieșirea din criză	70
5.5. Relaxarea cantitativă	76
5.6. Politica monetară și criza datoriilor suverane din perspectivă geopolitică	80
5.6.1. Interdependențe	81
5.6.2. Câteva premise istorice	82
5.6.3. Datoriile de război	83
5.6.4. Canalele de transmisie	85
5.6.5. Actorii globali	86
5.6.6. Concluzii	89
5.7. Ce mai pot face băncile centrale?	90
5.7.1. Unde suntem astăzi?	92
5.7.2. Posibilități în orientarea politicii monetare a marilor bănci centrale	94
5.7.3. Ce viitor are instituția băncii centrale?	96

5.7.4. Instituționalismul și statul de drept	98
5.7.5. Independența băncii centrale	99
5.7.6. Prudența individuală	99
5.7.7. Contractul între generații	100
5.7.8. Suprareglementarea	101
5.7.9. Natura instituției băncii centrale este în derivă?	102
5.7.10. Strategia de politică monetară	103
5.7.11. Stimulii politicii monetare	104
5.7.12. Instrumentele politicii monetare	104
5.7.13. Canalul de transmisie al politicii monetare	105
5.7.14. Interacțiunile politicii monetare	105
5.7.15. Politica băncii centrale și impactul instituțional	107
5.8. La „închiderea ediției” și/sau unele concluzii	110
6. Ce ar fi și cum ar putea funcționa moneda globală	110
6.1. Lecțiile prezentului pentru o viziune asupra monedei globale	110
6.1.1. O introducere necesară	116
6.1.2. Banul de azi – o limită pentru umanitate?	118
6.1.3. Povara experienței uniunii monetare europene	119
6.1.4. Măsura măsurilor neintegrate unei viziuni	123
6.1.5. Răul exogen și endogen	125
6.1.6. ... dar să vedem și binele adus de rău	138
6.2. Moneda globală – o viziune transcendențială între spiritualitate și materialitate	319
6.2.1. Iubirea față de semenii, o utopie a existenței noastre?	140
6.2.2. Din nou despre om și monedă	144
6.2.3. Intermezzo	148
6.2.4. Ameliorarea gândirii umane și îmbunătățirile mediului extern	156

6.2.5. Temeiul schimbării	158
6.2.6. Vom evolua în mod sigur folosind în continuare banul	161
6.2.7. Tentații „locale” cu privire la monedă și la utilizarea ei	167
6.2.8. Propuneri de sorginte statală	170
6.2.9. Și, totuși, moneda globală	174
6.2.10. Moneda globală și economia superfinancializată debordantă	178
6.2.11. Ce ar putea fi după dolarul SUA?	185
Epilog la drumul spre moneda globală	193
Bibliografie	198
Synthesis: Towards a global currency	231
Epilogue	234
Index de nume	236
Cuprins (vol. I).....	237
General contents (Vol. I + II)	238

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

IX. Dezvoltarea regională în România

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*IX.92. – Dezvoltarea regională și planificarea teritorială în contextul noii politici de coeziune
(2014-2020)*

Coordonator: dr. Daniela Antonescu

Autor: dr. Daniela Antonescu

CUPRINS

Introducere	4
1. Rolul și importanța politicii de coeziune în perioada 2014-2020. Recomandări pentru statele membre	5
1.1. Introducere	5
1.2. Elemente conceptuale	5
1.3. Regionalizarea – element al descentralizării	8
1.4. Principalele forme ale regionalizării	14
1.5. Metode de regionalizare în statele membre ale Uniunii Europene	17
1.6. Aspecte privind competențele colectivităților regionale în statele membre ale Uniunii Europene	27

1.7. Reforme recente, legislative și constituționale, cu impact asupra guvernării regionale	33
1.8. Concluzii	39
2. Elemente fundamentale ale Strategiei Europene 2020	42
2.1. Priorități și obiective	42
2.2. Instrumente ale Strategiei Europa 2020	45
2.3. Recomandări pentru statele membre	47
2.4. Rolul politicii regionale în consolidarea coeziunii la nivel european, după 2013	53
2.4.1. Elemente generale privind politica de coeziune 2014-2020	53
2.4.2. Alocări financiare, principii aplicabile FEDR, FSE și Fondul de Coeziune	55
2.4.3. Reglementări specifice fondurilor	57
2.5. Concluzii	60
3. Analize sectoriale la nivel regional, în România. Identificarea specificului și potențialului teritorial	62
3.1. Aspecte generale ale specificului național	62
3.2. Aspecte generale ale specificului regional	64
3.3. Evaluarea nivelului disparităților regionale în România	74
3.3.1. Considerente teoretice și metodologice	75
3.3.2. Analiza evoluției disparităților regionale în România	77
3.4. Concluzii	83
4. Elemente de fundamentare a strategiei de dezvoltare teritorială a României. Propuneri și direcții de acțiune la nivel regional, în perioada 2014-2020	88
4.1. Planificarea teritorială – abordări teoretice	88
4.2. Instrumente de amenajare a teritoriului	89
4.3. Planul de dezvoltare regională	92
4.4. Relația dezvoltare regională – planificare teritorială	93

4.5. Concluzii	98
Anexe	100
Bibliografie	110

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.4. – Sectorul agroalimentar românesc – furnizor și client al economiei naționale

Coordonator: prof. univ. dr. Filon Toderoiu

Autor: prof. univ. dr. Filon Toderoiu

CUPRINS

*Dubla ipostază a sectorului agroalimentar românesc –
o abordare a dimensiunii macroeconomice*

Rezumat	2
1. Resurse și factori de influență asupra dinamicii stării sectorului agroalimentar în economia națională	3
1.1. Cadrul macroeconomic	3
1.2. Resurse și factori – dinamici specifice	3
2. Sectorul agroalimentar – ajustări de poziție în economia națională	13
3. Dubla ipostază a sectorului agroalimentar – furnizor și client al economiei naționale	17
3.1. Suport metodologic	17
3.2. Legături amonte și aval în sectorul agroalimentar	19

3.3. Efecte și puterea de antrenare ale sectorului agroalimentar în economie	21
Concluzii și deschideri	23
Bibliografie	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.5. – Determinanți extensivi și intensivi ai creșterii economice în sectorul agroalimentar românesc

Coordonatori: prof. univ. dr. Filon Toderoiu; dr. Elena Carmen Bucur

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Filon Toderoiu; dr. Elena Carmen Bucur; dr. Sorinel Ionel Bucur

CUPRINS

Introducere	2
1. Stadiul cunoașterii	3
2. Material și metodă	3
3. Rezultate obținute	4
3.1. Considerente privind conceptul de cunoaștere economică – abordări teoretice și determinanți	4
3.2. Factori de influență ai creșterii economice în sectorul agroalimentar românesc	6
3.3. Evoluții ale factorilor de influență (determinanților) creșterii economice în sectorul agroalimentar în perioada 2000-2011	8
3.4. Influența determinanților asupra nivelului valorii adăugate brute sectoriale – o analiză econometrică	24

Concluzii	39
Bibliografie	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.6. – Evaluarea impactului structurilor agricole asupra securității alimentare din România

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

CUPRINS

*Implicațiile pe care structurile agrare le generează
asupra structurilor productive și asupra ofertei agricole*

1. Introducere	3
2. Evoluția fondului funciar agricol, a numărului exploatațiilor și structurii acestora	6
2.1. Fondul funciar – evoluții recente	6
2.2. Structura exploatațiilor agricole, pe clase de mărime	8
3. Modul de deținere a terenurilor agricole după statutul fermelor	13
3.1. Situația fermelor în funcție de statutul juridic	13
3.2. Modul de deținere al terenurilor agricole în cadrul fermelor din România	15
4. Funcționarea pieței funciare, premisă a consolidării exploatațiilor	18
4.1. Indicatorii pieței funciare din România	19

4.2. Achiziția terenurilor agricole de către fermierii străini	23
5. Evoluții ale structurilor productive în fermele de diferite dimensiuni	25
5.1. Volatilitatea ofertei interne de produse vegetale	25
5.2. Structura suprafețelor cultivate pe tipuri de ferme	30
5.3. Structura efectivelor de animale pe tipuri de ferme	34
5.4. Rolul agriculturii de subzistență în securitatea alimentară a populației	38
6. Influența dimensiunii economice a exploatațiilor asupra performanțelor fermelor comerciale	43
6.1. Specializarea exploatațiilor agricole în unele țări membre UE	44
6.2. Performanțele fermelor comerciale din România	49
7. Concluzii	53
Bibliografie	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.7. – Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare
din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune (5 studii)*

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri, dr. Cornelia Alboiu

Autor: dr. Cornelia Alboiu

CUPRINS

*Evaluarea decalajelor de productivitate pe filiera legumelor
în contextul reformei Politicii Agricole Comune*

Rezumat	3
1. Introducere	3
2. Metodologie	5
3. Dinamica sectorului agroalimentar și impactul asupra productivității pe filiera legumelor	6
3.1. Indicatorii productivității în sectorul primar legumicol	7
3.2. Distribuția și comercializarea legumelor	14
3.3. Analiza indicatorilor de productivitate din sectorul de procesare legumicol	16
4. Productivitatea și impactul asupra balanței comerciale	19

4.1. Importul și exportul de legume	19
5. Principalele oportunități ale sectorului și scenarii de recuperare a decalajelor de productivitate pe filieră	26
5.1. Contextul actual al scenariului	27
5.2. Descrierea ipotezelor scenariului	27
5.3. Reforma PAC și implicațiile asupra sectorului	29
5.3.1. Provocări și probleme curente	29
5.3.2. Opțiuni privind organizarea sectorului	32
Concluzii și recomandări	33
Bibliografie	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.7. – Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare
din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune (5 studii)*

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Cornelia Alboiu

Autor: dr. Mariana Grodea

CUPRINS

*Modalități de recuperare a decalajelor de productivitate pe filiera laptelui din România
în contextul reformei Politicii Agricole Comune*

Rezumat	3
Material și metodă	3
Rezultate și discuții	4
1. Filiera laptelui pe piața europeană – evoluții și tendințe	4
1.1. Producerea laptelui în Uniunea Europeană	4
1.2. Procesarea laptelui pe piața europeană	11
1.3. Consumul de lapte și produse lactate	14
1.4. Comerțul cu produse lactate	16
1.5. Piața laptelui	17

2. România după eliminarea cotelor – modalități de recuperare a decalajelor de productivitate	19
Concluzii	24
Bibliografie	27
Anexe	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.7. – Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare
din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune (5 studii)*

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Cornelia Alboiu

Autor: dr. Iuliana Ionel

CUPRINS

Filiera cerealelor – influența depozitării asupra venitului la fermă

Abstract	2
Introducere	2
1. Material și metodă	3
2. Rezultate și discuții	3
2.1. Piața mondială a cerealelor	3
2.2. Piața europeană UE 27	4
2.3. Caracteristicile pieței grâului în România	11
2.4. Utilizarea cerealelor pe piața internă	11
2.5. Comportamentul fermierilor privind decizia de a produce și depozita cereale	12

2.6. Depozitarea cerealelor în România	17
2.7. Investiții în depozitare	21
2.8. Rolul de tampon al rezervei naționale strategice de cereale	23
2.9. Trendul depozitării în România	24
2.10. Silozuri de tip BAG sau SAC	25
2.11. Scenarii privind investițiile de depozitare	26
Concluzii	30
Bibliografie	32

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.7. – Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare
din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune (5 studii)*

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Cornelia Alboiu

Autori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

CUPRINS

*Echilibrul dintre producția agricolă internă și consumul alimentară din România.
Rolul politicilor agricole și alimentare*

Introducere	3
1. Piețele agricole și securitatea alimentară din România, sub impactul Politicii Agricole Comune	7
1.1. Evoluția sprijinului public pentru fermele românești, din fonduri naționale și europene	7
1.2. Rolul Uniunii Europene în comerțul cu produse agroalimentare al României	13
1.3. Efectele integrării europene asupra bunăstării la producător și la consumator, pentru principalele produse agricole românești	17

2. Necesitatea fundamentării unei politici alimentare adaptată speciei	
consumului alimentar din România	23
2.1. Dimensiunea fizică a consumului alimentar din România: importanța	
autosuficienței în asigurarea disponibilității alimentelor	23
2.2. Dimensiunea economică a consumului alimentar: accesibilitatea alimentelor	
pentru gospodăriile din România	31
Concluzii	37
Bibliografie	39

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.7. – Oportunități pentru recuperarea decalajelor de productivitate pe filierele agroalimentare
din România în contextul reformei Politicii Agricole Comune (5 studii)*

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Cornelia Alboiu

Autor: dr. Viorica Gavrilă

CUPRINS

Reforma PAC – oportunități pentru redresarea filierei fructelor

Introducere	2
1. Material și metodă	3
2. Stadiul cunoașterii problemei	4
2.1. Politica în domeniul fructelor – obiective, mecanisme, beneficiari	4
2.2. Sectorul fructelor în statele membre ale Uniunii Europene. Surse de date și analiză	7
3. Rezultate și discuții	12
Sectorul fructelor în România, evoluție și scenarii de asigurare a autosuficienței	12
Bibliografie	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.8. – Comerțul internațional cu produse agroalimentare în spațiul european și global – evoluție
și competitivitate*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilă, dr. Mirela Rusali

Autor: dr. Mirela Rusali

CUPRINS

*Evaluarea potențialului competitiv al produselor agroalimentare românești
în comerțul exterior*

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Material și metode de cercetare	5
3. Rezultate și discuții	6
3.1. Analiza evoluției comerțului exterior agroalimentar al României după principalii indicatori de nivel și eficiență	6
3.2. Principalele piețe de export și principalii furnizori de produse agroalimentare ...	9
3.3. Evoluția și structura comerțului agroalimentar pe principalele grupe de produse	11

3.4. Analiza competitivității externe a produselor agroalimentare românești după gradul de prelucrare	13
3.5. Evaluarea impactului aderării asupra comerțului cu produse agroalimentare pe baza indicilor valorii unitare	16
3.6. Evoluții ale indicilor avantajului comparativ revelat și mutații structurale ale fluxurilor comerciale agroalimentare	18
4. Concluzii	20
Referințe bibliografice	21
Anexe	22
Lista tabelelor	38
Lista figurilor	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.8. – Comerțul internațional cu produse agroalimentare în spațiul european și global – evoluție
și competitivitate*

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilescu, dr. Mirela Rusali

Autor: dr. Camelia Gavrilescu

CUPRINS

*Comerțul internațional cu produse agroalimentare în spațiul intra- și extra- european
– evoluție și competitivitate*

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Material și metode de cercetare	4
3. Rezultate și discuții	5
3.1. Uniunea Europeană – cel mai mare participant la piața agroalimentară	5
3.2. Analiza comerțului agroalimentar intra și extracomunitar al Uniunii Europene din perspectiva lărgirii Uniunii Europene	7
3.3. Fluxurile comerciale agroalimentare internaționale ale României – evoluții pre și postaderare	20

3.4. Poziția României în fluxurile comerciale agroalimentare ale UE	23
3.5. Comerțul agroalimentar cu principalii parteneri intra și extracomunitari	25
4. Concluzii	38
Bibliografie	41
Anexe	43
Lista tabelor	44
Lista figurilor	45
Lista anexelor	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.44 – Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc (5 studii)

Coordonator: dr. Camelia Gavrilăscu

Autor: Mihaela Kruzslıcka

CUPRINS

*Fragmentarea piețelor agricole din România și implicațiile acesteia
în procesul de dezvoltare rurală durabilă*

Introducere	3
Material și metode de cunoaștere	4
Rezultate	4
1. România – o structură agrară atipică în spațiul european	4
2. Structura producției agricole	13
3. Evoluția producției vegetale	15
4. Evoluția efectivului de animale și a producției animale	17
5. Randamentele agricole	19
6. Valoarea adăugată brută	26

Concluzii	30
Bibliografie	32
Lista tabelelor	34
Lista figurilor	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.44 – Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc (5 studii)

Coordonatori: dr. Camelia Toma, dr. Crina Turtoi

Autor: Nicolae Livia Atudosiei

CUPRINS

Modele și tendințe de consum la produsele agroalimentare

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Material și metode de cercetare	4
2.1. Generalități	4
2.2. Descrierea metodologiei studiului de caz	4
2.3. Elaborarea și testarea chestionarului	5
3. Rezultate și discuții	8
3.1. Principalele cerințe și implicații ale alimentației în fluxul vârstelor sănătății organismului uman	8

3.2. Relația aliment – alimentație – sănătate	11
3.3. Principalele concepte în abordarea problematicii securității alimentare și siguranței alimentare a populației	12
3.4. Prelucrarea și analiza informațiilor obținute din cercetare	16
3.5. Profilul social al respondenților	16
3.6. Chestionarul privind obiceiurile alimentare ale studenților	18
4. Concluzii punctuale	22
Bibliografie	24
Lista tabelor	28
Lista figurilor	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.44 – Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc (5 studii)

Coordonatori: dr. Crina Turtoi; dr. Camelia Toma

Autor: dr. Crina Turtoi

CUPRINS

Evoluții și tendințe ale diversificării activității exploatațiilor agricole

Rezumat	1
1. Introducere	2
2. Material și metode de cercetare	3
2.1. Particularități metodologice privind diversificarea activităților în exploatație	7
2.2. Resursele exploatației în contextul diversificării activității în exploatație	7
2.3. Particularități metodologice ale conceptului de pluriactivitate a managementului	8
3. Rezultate și discuții	12
3.1. Evoluția numărului exploatațiilor, a SAU și a mărimii medii	12

3.2. Tendințe înregistrate în evoluția suprafeței agricole utilizate	20
3.2.1. Culturile în teren arabil	22
3.2.2. Culturile permanente	25
3.2.3. Irigații	27
3.3. Tendințe înregistrate în evoluția efectivelor de animale	29
3.4. Tendințe spre diversificare a activității în exploatații	31
3.5. Particularități privind stuctura exploatațiilor în care managerul este pluriactiv	34
4. Concluzii	35
Lista tabelor	49
Lista figurilor	50
Lista anexelor	51

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.44 – Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc (5 studii)

Coordonatori: dr. Crina Turtoi; dr. Camelia Toma

Autor: dr. Camelia Toma

CUPRINS

*O analiză socioprofesională a fermierilor din exploatațile de semi-subzistență
din județul Dâmbovița*

Rezumat	3
1. Introducere	5
2. Material și metode de cercetare	7
3. Rezultate și discuții	8
3.1. Aspecte generale privind monitorizarea Măsurii 141	8
3.2. Aspecte generale privind monitorizarea Măsurii 112	10
3.3. O analiză socioprofesională a fermierilor din județul Dâmbovița care implementează proiecte finanțate prin măsura 141	13
4. Concluzii	27

Bibliografie	29
Lista tabelelor	30
Lista figurilor	31
Anexa 1. Test de verificare a cunoștințelor la contabilitatea fermei	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.44 – Alternative de dezvoltare eco-economică în ruralul românesc (5 studii)

Coordonatori: dr. Crina Turtoi; dr. Camelia Toma

Autori: dr. Verginia Chirițescu; drd. Daniela Ruxandra Andrei

CUPRINS

Alternative de dezvoltare eco-economică a comunităților rurale românești

Rezumat	3
Cuvinte cheie	4
Clasificare JEL	4
1. Introducere	5
2. Obiectivele cercetării	10
3. Material și metode de cercetare	11
4. Rezultate și discuții	13
4.1. Premisele dezvoltării eco-economice în spațiul rural românesc	13
4.2. Aprecierea nivelului de dezvoltare eco-economică a comunităților rurale. Studiu de caz pe Macroregiunea 2 a României	19

4.3. Alternative de dezvoltare eco-economică a comunităților rurale.	
Studiu de caz pe Macroregiunea 2 a României	30
4.3.1. Aspecte generale	33
4.3.2. Analize și evaluări prospective	35
5. Concluzii	45
6. Bibliografie	55
7. Anexe	60
Anexa 1. Lista tabelelor	60
Anexa 2. Diagnoza spațiului rural românesc - indicatori	61
Anexa 3. Indicatorii nivelului de trai	63

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.45 – Ecosisteme prioritare: identificarea riscurilor și oportunităților de mediu

Coordonator: dr. Elena Sima

Colectiv de autori: dr. Elena Sima; dr. Floarea Bordânc; Dorina Stan

CUPRINS

Rezumat	5
Introducere	6
1. Dimensiunea și principalele caracteristici ale spațiului rural românesc	8
1.1. Principalele caracteristici ale spațiului rural	8
1.2. Dimensiunea fizică și demografică a spațiului rural românesc	11
1.3. Dimensiunea administrativă a spațiului rural românesc	14
1.4. Dimensiunea administrativă preliminară a principalelor tipuri geografice de habitat urban	17
1.4.1. Repartiția altitudinală și delimitarea tipurilor de habitat rural	19
1.4.2. Principalele tipuri de habitat uman	22

1.4.3. Aspecte privind favorabilitatea/restrictivitatea condițiilor de mediu natural în extinderea habitatului uman	25
1.5. Tipuri de structuri cumulative ale utilizării terenurilor agricole. Rolul lor în definirea potențialului agricol – baza economiei locale în spațiul rural	27
2. Caracterizarea generală a favorabilității/restrictivității factorilor de mediu natural, la nivelul celor trei mari regiuni fizico-geografice	32
2.1. Favorabilitatea factorilor de mediu natural în extinderea habitatului uman	32
2.1.1. Favorabilitatea zonei montane și tipul morfostructural de sat risipit sau împrăștiat	34
2.1.2. Favorabilitatea zonei colinare și tipul morfostructural de sat răsfirat	36
2.1.3. Favorabilitatea zonei de câmpie și tipul morfostructural de sat adunat	39
2.2. Diferențieri teritoriale ale restrictivității unor factori de mediu natural	41
2.2.1. Panta reliefului ca factor de restrictivitate pentru terenurile agricole	42
2.2.2. Principalii factori limitativi ai fertilității și/sau procese de degradare a solului	45
2.2.3. Corelația între panta terenurilor și vulnerabilitatea la eroziune	49
2.2.4. Influența secetei asupra structurii culturilor și a randamentului acestora ..	50
3. Intercondiționalitatea factorilor de mediu natural și sistemele zonale de agricultură	54
3.1. Definirea sistemelor agricole	55
3.2. Modul de acțiune a factorilor de mediu și optimul ecologic al sistemelor agricole	56
3.3. Agroecosistemul – unitate teritorială relevantă a relațiilor de inter-condiționalitate a factorilor de mediu și vocația agricolă a solului	58
Concluzii	61
Bibliografie	65
Anexe	67

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.46 – Agricultura organică – catalizator pentru economia verde

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: dr. Marioara Rusu

CUPRINS

Rezumat	3
1. Introducere	4
2. Stadiul cunoașterii problemei	5
2.1. Agricultura organică – definiții, principii și caracteristici	5
2.2. Principiile agriculturii organice	9
2.3. Evoluția agriculturii organice	11
2.4. Sisteme de agricultură organică	18
2.5. Economia verde	20
2.6. Agricultura organică și economia verde	20
3. Material și metodă	22

4. Rezultate și discuții	23
4.1. Cadrul legislativ și instituțional de reglementare a agriculturii organice: standardizarea, acreditarea și certificarea	23
4.2. Cadrul legislativ și instituțional privind producția organică, în România	28
4.3. Etape de trecere la agricultura organică	31
4.4. Agricultura organică: situația curentă, evoluții și perspective	34
4.4.1. Suprafața agricolă în sistem ecologic	34
4.4.2. Alte suprafețe organice	39
4.4.3. Operatori organici	40
4.4.4. Structura terenurilor agricole în sistem organic pe categorii de folosință	43
4.4.5. Piața produselor organice	45
5. Concluzii și recomandări	47
Bibliografie	50

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.60. – Elemente de management operațional în agricultură (2 studii)

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilăscu; dr. Cristian Kevorchian

Colectiv de autori: dr. Camelia Gavrilăscu; dr. Cristian Kevorchian;
dr. Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

*O abordare bazată pe Cloud Computing a sistemelor informatice
pentru managementul operațional al fermelor*

Rezumat	2
1. Introducere	4
2. Material și metodă	6
2.1. Cloud Computing	6
2.2. Agricultură și Cloud Computing	10
2.3. Agricultură și Big Data	10
3. Arhitectura unui sistem FIMS în Cloud	12
3.1. Sistemul de servicii online	12

3.2. Sistemul de baze de date online	13
3.3. Asupra arhitecturii sistemelor Big Data	14
4. Rezultate și discuții	25
5. Concluzii	16
Bibliografie	17

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.60. – Elemente de management operațional în agricultură (2 studii)

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Cristian Kevorchian

Colectiv de autori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Cristian Kevorchian;
dr. Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

Evaluarea derivatelor pe opțiuni de indici climatici în agricultură.
Studiu de caz: Regiunea de dezvoltare 2 (Sud-Est)

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Descrierea problemei	4
3. Metodologie și surse de dezvoltare	7
4. Rezultate obținute	8
4.1. Construcția contractelor derivate pe un indice pe factori climatici	8
4.2. Opțiuni pe contracte futures pe indici Selyaninov	24

4.3. O aplicație a modelului Black-Scholes în cazul opțiunilor pe indici	
Selyaninov	31
5. Concluzii	38
Bibliografie	38
Lista tabelelor	40
Lista figurilor	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IX. Dezvoltarea regională în România

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

IX.96. – Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării rurale durabile (3 studii)

Coordonatori: acad. Ioan Păun Oțiman; dr. Violeta Florian

Colectiv de autori: acad. Ioan Păun Oțiman; dr. Violeta Florian; Mihai Chițea; Elisabeta Roșu; Dorina Stan

CUPRINS

Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării durabile

Introducere	2
1. Stadiul cunoașterii	4
2. Material și metode	5
3. Rezultate	6
3.1. Ecosistem, ecoregiune și regiune de dezvoltare – delimitări cognitive	6
3.2. Analiza diagnostic în profil regional	10
3.3. Analiza SWOT în profil regional	16
4. Strategii sectoriale – impact regional	34
Concluzii	40

Anexe	41
Bibliografie	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IX. Dezvoltarea regională în România

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

IX.96. – *Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării rurale durabile (3 studii)*

Coordonatori: acad. Ioan Păun Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Mihai Chițea

CUPRINS

Dezvoltarea durabilă a agro-ecosistemelor în profil regional
Studiu de caz: Județul Brăila

Introducere	3
Stadiul cunoașterii problemei	5
Metodologia utilizată	6
1. Dezvoltarea durabilă a agro-ecosistemelor în profil regional.	
Studiu de caz: Județul Brăila	8
Concluzii	25
Bibliografie	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IX. Dezvoltarea regională în România

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

IX.96. – *Evoluția ecosistemelor ca sursă a dezvoltării rurale durabile (3 studii)*

Coordonatori: acad. Ioan Păun Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Elisabeta Roșu

CUPRINS

Evoluția particularităților de mediu în contextul arealelor limitate
Studiu de caz: Județul Brăila

1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii	4
3. Metodologia utilizată	5
4. Evoluția particularităților de mediu în contextul arealelor limitate. Studiu de caz: Județul Brăila	5
4.1. Date fizico-geografice	5
4.1.1. Relieful	5
4.1.2. Clima	8
4.2. Starea și calitatea factorilor de mediu	13

4.2.1. Aerul	14
4.2.2. Apa	16
4.2.3. Solul	18
4.2.4. Biodiversitatea	25
Concluzii	35
Bibliografie	37
Anexe	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IX. Dezvoltarea regională în România

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*IX.97. – Ecosisteme prioritare: strategii de gestiune a riscurilor și oportunităților
economico-sociale (2 studii)*

Coordonator: dr. Violeta Florian

Colectiv de autori: dr. Violeta Florian; dr. Alexandru Sava Davidovici; Dorina Stan

CUPRINS

*Ecosisteme prioritare: strategii de gestiune a riscurilor și oportunităților
economico-sociale*

1. Introducere	4
2. Stadiul cunoașterii	4
3. Material și metode	6
4. Rezultate	6
4.1. Riscuri demografice	6
4.2. Riscuri și oportunități economice	8
5. Studiu de caz – Macroregiunea 1 – Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	12
5.1. Vulnerabilitatea ecosistemelor	13

5.2. Vulnerabilitatea sistemelor antropice	17
5.3. Analiza SWOT a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest	18
5.4. Strategia reechilibrării relațiilor dintre ecosistem și sistem antropic	19
6. Concluzii	21
Bibliografie	22
Anexa	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IX. Dezvoltarea regională în România

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*IX.97. – Ecosisteme prioritare: strategii de gestiune a riscurilor și oportunităților
economico-sociale (2 studii)*

Coordonator: dr. Violeta Florian

Autor: dr. Alexandru Sava Davidovici

CUPRINS

Managementul riscurilor în cadrul agrosistemelor

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii problemei	7
3. Material și metodă	8
4. Rezultate și discuții	9
5. Concluzii	58
Bibliografie	63

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

X.100. – Evaluarea resurselor naturale din agricultură – suport al dezvoltării durabile a României (3 studii)

Coordonatori: dr. Iuliana Ionel; dr. Monica Tudor

Autor: dr. Iuliana Ionel

CUPRINS

Evaluarea utilizării eficiente a resurselor naturale ale României – comparații între agricultura convențională, ecologică și biotehnologică

Abstract	3
Introducere	3
1. Material și metodă	5
2. Rezultate obținute	5
2.1. Piața plantelor modificate genetic	5
2.2. Agricultura ecologică	7
2.3. Piața mondială a produselor ecologice a atins 70 miliarde de dolari, în 2012	9
2.4. Piața produselor ecologice românești	10
2.5. Mitul agricultură ecologică – scenarii	17

Tabelul 1: Scenarii privind efortul financiar al susținerii producției vegetale ecologice-euro	18
Graficul 1: Topul primelor 10 țări - consumul de produse ecologice pe cap de locuitor în anul 2010, euro	19
Tabelul 2: Asemănări/Deosebiri agricultură covențională ecologică, biotehnologii	19
Tabelul 3: Structura comparativă a cheltuielilor de producție pentru porumbul convențional, modificat genetic și ecologic	20
Concluzii	21
Bibliografie	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.100. – Evaluarea resurselor naturale din agricultură – suport al dezvoltării durabile a
României (3 studii)*

Coordonatori: dr. Iuliana Ionel; dr. Monica Tudor

Autor: dr. Monica Tudor

CUPRINS

*Exploatarea resurselor funciare în agricultura României
– bipolarismul agrar și consecințele sale –*

Rezumat	2
Introducere	3
1. Stadiul actual al cunoașterii	3
2. Material și metodă	7
3. Rezultate	8
3.1. Alocarea resurselor funciare – bipolarismul în exploatarea acestora	8
3.2. Utilizarea resurselor funciare în România	11
3.3. Specializarea în producția agricolă, pe tipuri de ferme	16
4. Concluzii	23

Remarci finale	29
Referințe	30
Anexe	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.100. – Evaluarea resurselor naturale din agricultură – suport al dezvoltării durabile a
României (3 studii)*

Coordonatori: dr. Iuliana Ionel; dr. Monica Tudor

Autor: dr. Dan-Marius Voicilaș

CUPRINS

*Evaluarea pierderilor/câștigurilor utilizării terenurilor agricole
în scopul obținerii energiei regenerabile*

1. Incursiuni istorice și tehnice	3
1.1. Energia eoliană	3
1.2. Energia solară	9
1.3. Energia hidrolică	10
1.4. Energia geotermică	13
1.5. Energia de biomasă	14
2. Repere instituționale, legislative și politica energetică în Uniunea Europeană	15
2.1. Instituții	15
2.2. Politici în Uniunea Europeană	16

2.3. Programe ale Uniunii Europene în domeniul resurselor regenerabile	22
3. Prospekțiuni economice	29
Concluzii	33
Bibliografie	33

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.15. – Politici privind energia regenerabilă în Uniunea Europeană și România. Identificarea oportunităților de cooperare China-România în domeniu

Coordonatori: prof. dr. Virginia Câmpeanu; dr. Sarmiza Pencea

Colectiv de autori: prof. dr. Virginia Câmpeanu, CS I; dr. Sarmiza Pencea, CS I;
dr. Ecaterina Stănculescu, CS I; dr. Andreea Drăgoi, CS III; dr. Iulia
Oehler-Șincai, CS III; drd. Ana Cristina Bâlgăr

CUPRINS

Introducere

Partea I. Analiza orientărilor strategice și a potențialului de dezvoltare a surselor regenerabile de energie în Uniunea Europeană și România

Capitolul I. Politica Uniunii Europene și a României în domeniul surselor regenerabile de energie (SRE) 1

I.1. Politica Uniunii Europene în domeniul SRE 1

I.1.1. Obiectivul Strategiei Europa 2020: schimbările climatice și energia 1

I.1.2. Provocări și implicații ale politicilor energetice la nivel global și european asupra surselor regenerabile de energie 4

I.1.3. Politica Uniunii Europene în domeniul energiei din surse regenerabile 6

I.1.3.1. Contextul politicii SRE	7
I.1.3.2. Evoluția politicii SRE	7
I.1.4. Perspectivele utilizării surselor regenerabile de energie în 2020	12
I.1.4.1. Obiective la nivelul statelor membre pentru anul 2020	12
I.1.4.2. Planuri naționale de acțiune privind energia regenerabilă	13
I.1.5. Analiza comparativă a politicilor de sprijinire a energiei regenerabile în statele membre ale UE-27	16
I.1.6. Efecte ale politicii UE-27 în domeniul surselor regenerabile de energie	18
I.1.7. Perspective de dezvoltare a SER în 2020-2050, în baza actualei politici a Uniunii Europene	21
I.1.8. Cadrul agreat de Uniunea Europeană în politica surselor regenerabile de energie post-2020	26
I.1.9. O nouă paradigmă a modelului european de asigurare a securității energetice	30
Concluzii	31
I.2. Politica României în domeniul SRE	32
I.2.1. Orientări strategice ale României în domeniul surselor regenerabile de energie	32
I.2.2. Politica României de susținere a producției de energie din surse regenerabile până în anul 2020	37
I.2.3. Schema de sprijin a surselor regenerabile de energie în România	39
I.2.4. Schimbări recente în politica României privind sprijinirea surselor regenerabile de energie	43
Concluzii	44
Referințe bibliografice Capitolul I	45
Capitolul II. Potențialul Uniunii Europene în domeniul energiilor regenerabile	47
II.1. „Redescoperirea” valențelor energiei din surse regenerabile	47
II.2. Evaluarea potențialului surselor de energie regenerabilă – aspecte teoretice și metodologice	48

II.3. Potențialul Uniunii Europene în domeniul energiilor regenerabile	52
Bibliografie selectivă Capitol II	58
Partea a II-a. Analiza sub-sectorială a surselor de energie regenerabilă în Uniunea Europeană și România, actualități și perspective de dezvoltare	
Capitolul III. Energia eoliană	60
III.1. Analiza surselor de energie eoliană în Uniunea Europeană	60
III.1.1. Evoluția capacității de energie eoliană în Uniunea Europeană, dintr-o perspectivă comparativă	60
III.1.2. Capacitatea de generare a energiei eoliene în Uniunea Europeană – contraste între țintele naționale și capacitatea efectivă	65
III.1.2.1. Capacitatea nou instalată de producere a energiei eoliene și factorii determinanți	65
III.1.2.2. Investițiile în turbine și centrale eoliene	66
Bibliografie Capitol III.1.	70
III.2. Energia eoliană în România	71
III.2.1. Exploatarea energiei vântului: avantaje și riscuri	71
III.2.2. Repere privind tehnologia exploatarei vântului	73
III.2.3. Potențialul eolian în România	76
III.2.4. Situația industriei energiei eoliene în România	79
III.2.4.1. Investițiile și dezvoltarea capacităților instalate	79
III.2.4.2. Locul României pe plan mondial și european în domeniul energiei eoliene	80
III.2.5. Dezvoltarea regională a industriei vântului în România	84
III.2.6. Care sunt investitorii în resursele românești de energie eoliană ?	86
III.2.7. Corelații între capacitatea de dezvoltare a energiei eoliene și sistemul de sprijin al energiei eoliene în România	91
Concluzii:	93
Bibliografie selectivă Capitol III.2.	95

Capitolul IV. Energia solară	97
IV.1. Analiza surselor de energie eoliană în Uniunea Europeană	97
Introducere	97
IV.1.1. Dezvoltarea tehnologică pe plan mondial în domeniul energiei solare	98
IV.1.2. O nouă ordine mondială în domeniul energiei fotovoltaice	99
IV.1.2.1. Competitivitatea crescută a energiei PV	99
IV.1.2.2. Locul energiei PV în ansamblul energiei electrice din Europa	99
IV.1.3. Evoluția pieței internaționale și locul Europei pe piața energiei fotovoltaice	100
IV.1.4. Analiza pieței energiei fotovoltaice din Europa	101
IV.1.4.1. Metodologia înregistrărilor EPIA la instalare și conectare	101
IV.1.4.2. Evoluții ale noilor capacități instalate de PV în statele membre ale Uniunii Europene	102
IV.1.4.3. Segmentarea pieței europene a energiei fotovoltaice	105
IV.1.5. Scenarii privind evoluția pieței energiei fotovoltaice în Europa pe termen mediu și lung	108
Concluzii	111
Referințe bibliografice Capitolul IV.1.	112
IV.2. Analiza surselor de energie solară în România	113
Introducere	113
IV.2.1. Politica României în domeniul energiei din surse solare în context european	114
IV.2.1.1. Schema de sprijin a surselor solare de energie în România	114
IV.2.1.2. Etapele necesare implementării unui proiect investițional de producție a energiei fotovoltaice	116
IV.2.2. Potențialul României în domeniul producției de energie solară	118
IV.2.2.1. Elemente tehnologice de transformare a surselor solare în energie	118
IV.2.2.2. Harta solară a României și potențialul energetic zonal	120

IV.2.2.3. Gradul de utilizare a potențialului național de energie solar-voltaică	123
Concluzii	127
Referințe bibliografice Capitolul IV.2.	128
Capitolul V. Biomasa – sursă de energie regenerabilă în Uniunea Europeană și România	130
V.1. Politica Uniunii Europene privind utilizarea biomasei ca sursă de energie regenerabilă (SRE)	130
V.1.1. Cadrul de reglementare a acțiunilor privind producerea de energie regenerabilă din biomasă la nivel european	131
V.1.2. Cadrul de reglementare privind producerea de energie regenerabilă din biomasă în România	134
V.2. Potențialul biomasei ca resursă regenerabilă de energie la nivel european	136
V.2.1. Resursele de biomasă în Europa	136
V.2.2. Performanța utilizării de biomasă ca sursă de energie nepoluantă și de reducere a gazelor cu efect de seră	138
V.3. Potențialul biomasei ca sursă regenerabilă de energie în România	140
Concluzii	144
Referințe Bibliografice Capitol V	146

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.16. – Mutații pe piețele produselor agricole din România comparativ cu alte țări din Uniunea Europeană. Evaluări pe baza modelului AGMEMOD

Coordonator: dr. Manuela Unguru

Colectiv de autori: Răzvan Voinescu; dr. Manuela Unguru; Adrian Ciobotaru

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Modelul AGMEMOD	4
Scurt istoric	4
Descrierea modelului	4
Baza de date – creare și validare	5
Structura și ecuațiile modelului	5
Rularea modelului	13
Avantaje și dezavantaje ale modelului AGMEMOD	14
3. Analiza diferențelor structurale dintre România și alte țări membre ale Uniunii Europene și a perspectivelor de convergență	15

Determinanți ai diferențelor structurale în agricultura europeană	16
Dimensiunea exploatației agricole	16
Specializarea exploatațiilor agricole	21
Înzestrarea cu capital a exploatațiilor agricole. Accesul la tehnologie	24
Forța de muncă	26
Productivitatea	28
Orientarea geografică a comerțului exterior cu produse agro- alimentare (intra- și extra- UE)	30
Perspective de convergență prin prisma modelului AGMEMOD	31
Direcțiile principale de evoluție a piețelor agroalimentare la orizont 2020	31
Modificări structurale evidențiate de proiecțiile modelului	31
4. Aplicații ale modelului pentru analiza politicilor în agricultură	35
Scenarii pentru măsurile politicii agricole	35
Ipoteze implicite în AGMEMOD	38
Modelul AGMEMOD și Reforma PAC privind Plățile Directe	39
Valoarea	40
Convergența	41
Ecologizarea	48
5. Bibliografie	51
6. Anexe	53

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.59. – Competitivitatea internațională a Uniunii Europene și a statelor membre reflectată de activitatea de inovare și brevetare

Coordonator: dr. Ecaterina Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Anca Dragomirescu; Odette-Andreea Marinache

CUPRINS

1. Inovația, componentă de bază a competitivității	1
2. Performanța Uniunii Europene și a statelor membre în domeniul inovării	5
2.1. Evoluția situației inovării în perioada 2008-2012	5
2.2. Performanța UE-27 și a statelor membre în domeniul inovării în anul 2010/2011	10
2.3. Schimbarea performanțelor inovaționale ale UE-27 și statelor membre după lansarea Strategiei Europa 2020	11
2.4. Studiu de caz – Suedia	13
3. Comparatie între UE-27 și principalii săi concurenți de pe piața internațională, din punctul de vedere al inovării	19

3.1. Comparație Uniunea Europeană și principalii săi trei concurenți de pe piața internațională, în anul 2010/2011	19
3.2. Scăderea decalajului dintre UE-27 și SUA și Japonia, în perioada 2008-2012	20
3.3. Uniunea Europeană depășește China, în ceea ce privește inovarea	22
4. Politica recentă a Uniunii Europene în domeniul inovării	24
4.1. Criza economică, inovarea și politica în domeniul inovării	24
4.2. Măsuri de politică națională în domeniul inovării	25
4.3. Progresele înregistrate în realizarea Uniunii Inovației și Spațiului European al cercetării	27
4.3.1. Efectele combinate ale atingerii obiectivului financiar al cercetării de 3% din PIB	28
4.3.2. Concentrarea finanțării Uniunii Europene pe prioritățile Uniunii Inovației	29
4.3.3. Stimularea talentelor și antreprenoriatului și aducerea ideilor valoroase pe piață	30
4.3.4. Coeziunea socială și teritorială și inovarea în sectorul public	31
4.3.5. Politica externă și cooperarea internațională în domeniul inovării	33
4.4. Evoluții de ultimă oră în politica Uniunii Europene din domeniul inovării	34
5. Inovația și politica în domeniu în România	38
5.1. Performanța României în domeniul inovării	38
5.2. Politica națională în domeniul proprietății intelectuale, sprijin major pentru activitatea de inovare	52
5.3. Set de măsuri propuse prin Strategia națională din domeniul CDI, în scopul dezvoltării sistemului de acordare și pentru protejarea tuturor formelor de proprietate intelectuală	56
5.4. Finanțarea, implementarea și monitorizarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale	59
6. Reflectarea performanțelor inovării în comerțul internațional cu produse high-tech ale Uniunii Europene și principalilor săi concurenți	61
6.1. Diferențele tehnologice și comerțul internațional	61

6.2. Comerțul internațional și transferul de tehnologie	65
6.3. Reflectarea inovării în comerțul internațional cu produse HT al Uniunii Europene și principalilor săi concurenți	67
6.3.1. Produse din domeniul tehnologiilor înalte (HT)	67
6.3.2. Comparatie între UE-27 și SUA, Japonia și China în comerțul cu produse HT	68
7. Concluzii	79
Bibliografie selectivă	85

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

**VII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major
la scară națională**

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.84. – Prevenirea fenomenelor de dezastre naturale cu risc major în Europa, inclusiv România

Coordonatori: prof. dr. Virginia Câmpeanu; dr. Dana Ghițac

Colectiv de autori: prof. dr. Virginia Câmpeanu; dr. Andreea Drăgoi; drd. Cristina Bâlgăr;
Emilia Bălan

CUPRINS

*Prevenirea și combaterea efectelor provocate de dezastre naturale
cu risc major în Europa, inclusiv România*

Analiză comparativă

Introducere

Capitolul I. Analiză comparativă: tipologia și ocurența celor mai riscante dezastre naturale în Europa și România, în context global	1
I.1. Europa: Ierarhizarea multicriterială a dezastrelor naturale	1
I.1.1. Europa: Tipologia dezastrelor naturale în context internațional	1
I.1.2. Evoluția dezastrelor naturale în Europa și a pagubelor sociale și economice provocate, 1900-2013	3

I.1.3. Ierarhizarea multicriterială a dezastrelor naturale în Europa, 1900-2013	6
I.2. România: Ierarhizarea multicriterială a dezastrelor naturale	14
I.2.1. România: Tipologia dezastrelor naturale în context european	14
I.2.2. Evoluția dezastrelor naturale în România, 1900-2013	15
I.2.3. Ierarhizarea multicriterială a dezastrelor naturale în România, 1900-2013	18
Concluzii	25
Capitolul II. Dezastre de tip temperaturi extreme. Analiza comparativă de impact economic și social în Europa și România. Lecții de bună practică pentru prevenirea și limitarea riscurilor	29
2.1. Analiza comparativă a ocurenței dezastrelor de tip temperaturi extreme în Europa și România	30
2.1.1. Numărul evenimentelor în Europa	30
2.1.2. Numărul evenimentelor pe Euro-regiuni	31
2.1.3. România – ocurența dezastrelor de temperaturi extreme	33
2.2. Analiza comparativă de impact social și economic al dezastrelor de tip temperaturi extreme la nivel continental, regional și național	34
2.2.1. Analiza de impact social	34
2.2.2. Impactul economic al dezastrelor de temperaturi extreme	39
2.3. Managementul riscului de dezastre de tip temperaturi extreme. Măsurile de prevenție, limitare și reducere a efectelor	40
2.3.1. Măsurile la nivelul Uniunii Europene	41
2.3.2. Măsurile la nivelul României	43
Referințe bibliografice	43
Capitolul III. Inundații. Analiza comparativă de impact economic și social în Europa, inclusiv România. Lecții de bună practică pentru diminuarea pagubelor	44
Introducere	44
3.1. Analiza comparativă a ocurenței inundațiilor în Europa și România, 1900-2013	48

3.1.1. Numărul de evenimente la nivel continental	48
3.1.2. Numărul de inundații, pe Euro-regiuni	49
3.1.3. Ocurența inundațiilor în România	53
3.2. Analiza de impact economic și social al dezastrelor provocate de inundații la nivel continental, regional și național	54
3.2.1. Analiza impactului social al inundațiilor	54
3.2.2. Analiza de impact economic al dezastrelor provocate de inundații	66
Concluzii	72
Bibliografie	73
Capitolul IV. Furtuni. Analiza comparativă de impact economic și social în Europa, inclusiv România. Lecții de bună practică pentru diminuarea pagubelor	74
Introducere	74
4.1. Analiza comparativă a ocurenței dezastrelor de tip furtuni	75
4.1.1. Analiza ocurenței furtunilor în Europa, în context mondial	75
4.1.2. Analiza ocurenței dezastrelor de tip furtună pe Euro-regiuni	76
4.1.3. Analiza ocurenței dezastrelor de tip furtună în România	80
4.2. Analiza comparativă de impact social și economic al dezastrelor de tip furtună	81
4.2.1. Impactul social al dezastrelor de tip furtuni în Europa. Pierderile de vieți omenești	81
4.2.2. Impactul economic al dezastrelor de tip furtuni în Europa. Pagube materiale	83
4.3. Măsuri privind prevenirea, limitarea și reducerea impactului negativ al dezastrelor de tip furtuni	85
4.3.1. Măsuri la nivelul Uniunii Europene	85
Referințe bibliografice	89
Capitolul V. Secete majore. Analiza de impact economic și social în Europa, inclusiv România. Lecții de bună practică pentru diminuarea pagubelor	90
Introducere	90

5.1. Ocurența secetei în Europa și România	92
5.1.1. Numărul de evenimente la nivel continental	92
5.1.2. Analiza ocurenței secetei, pe Euro-regiuni și principalele țări	94
5.2. Analiza de impact social și economic al secetei în Europa	96
5.2.1. Impactul social al secetei din Europa	96
5.2.2. Impactul economic al dezastrelor provocate de secetă	97
5.2.3. Evenimente de tip secetă în România. Impactul economic și social	101
5.3. Măsuri pentru prevenirea secetelor și diminuarea efectelor.	
Lecții de bună practică	102
5.3.1. Măsuri la nivelul Uniunii Europene	103
5.3.2. Măsuri rezultate din experiența țărilor afectate	103
Concluzii	104
Bibliografie	104
Capitolul VI. Cutremure. Analiza comparativă de impact economic și social în Europa, inclusiv România. Lecții de bună practică pentru limitarea și diminuarea efectelor	105
Introducere	105
6.1. Ocurența dezastrelor de tip seism în Europa și în România	108
6.1.1. Ocurența dezastrelor de tip seism în Europa în context internațional	108
6.1.2. Ocurența dezastrelor de tip seism pe Euro-regiuni și principalele țări afectate	109
6.1.3. Ocurența dezastrelor de tip seism în România	115
6.2. Analiza de impact economic al cutremurelor majore în principalele țări europene afectate	116
6.3. Măsuri pentru limitarea și diminuarea efectelor provocate de cutremure.	
Lecții de bună practică	119
6.3.1. Măsuri de limitare a riscului seismic la nivelul Uniunii Europene	119
6.3.2. Cadrul de reglementare a măsurilor de protecție și intervenție în caz de seism în România	122

Concluzii	124
Referințe bibliografice	124
Anexe	126

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

VIII. Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VIII.88. – Reforma guvernanței economice a Uniunii Europene – uniunea bancară
și uniunea fiscală*

Coordonator: dr. Petre Prisecaru

Colectiv de autori: dr. Petre Prisecaru CP I; dr. Alina Dumitrescu, CP II;
drd. Ionela Bălățescu, CP III; Mariana Papatulică, CP II

CUPRINS

Capitolul 1. Uniunea bancară – abordări conceptuale	1
1.1. Definirea uniunii bancare	1
1.2. Rolul Comisiei Europene în fundamentarea uniunii bancare	7
1.3. Obstacole și opinii (critice) legate de constituirea uniunii bancare	13
1.4. Concluzii	31
Capitolul 2. Realizări recente pe linia constituirii uniunii bancare	37
2.1. Pozițiile Consiliului European în crearea uniunii monetare	37
2.1.1. Summitul din octombrie 2012	37
2.1.2. Summitul din decembrie 2012	39

2.1.3. Summitul din martie 2013	41
2.1.4. Summitul din iunie 2013	42
2.1.5. Summitul din octombrie 2013	44
2.2. Poziția Consiliului Uniunii Europene față de Directiva Rezoluției și Redresării Bancare	45
2.3. Acțiuni recente ale Comisiei Europene	48
2.3.1. Mecanismul Unic de Rezoluție Bancară	48
2.3.2. Regulile ajutorului de stat pentru bănci în caz de criză	50
2.3.3. Propunerea autorității europene de rezoluție bancară	51
2.4. Rolul Parlamentului European	53
2.5. Declarația președintelui Barroso și a comisarului Barnier	54
2.6. Concluzii	55
Capitolul 3. Federalismul fiscal: instrument principal al bunei guvernante economice	58
3.1. Cadrul general și necesitatea unei mai bune guvernante economice în Uniunea Europeană	58
3.1.1. Definirea „bunei guvernante” și rolul său	58
3.1.2. Componentele unei bune guvernante economice în UE	61
3.2. Federalismul fiscal un instrument al bunei guvernante economice	64
3.2.1. Definirea conceptului federalismului fiscal: avantaje versus dezavantaje	64
3.2.2. Federalismul fiscal în Uniunea Europeană	65
3.2.3. Federalismul fiscal și consolidarea fiscală	67
3.3. Concluzii	71
Capitolul 4. Compactul fiscal al Uniunii Europene – implicații la nivel instituțional, politic și economic	78
4.1. Compactul fiscal	78
4.1.1. Principalele prevederi ale compactului fiscal	78
4.1.2. Metodele de determinare a deficitului bugetar structural	79

4.2. Implicații la nivel instituțional și politic	82
4.3. Principalele probleme economice ale Zonei euro și Uniunii Europene prin prisma tabloului de bord al Uniunii Europene	84
4.4. Compactul fiscal – un tratat al austerității ?.....	86
Capitolul 5. Perspectivele realizării uniunii fiscale în cadrul Uniunii Europene	92
5.1. Conceptul de uniune fiscală	92
5.2. Scurte considerații istorice referitoare la ideea de uniune fiscală	94
5.3. Argumente pro și contra unei uniuni fiscale	95
5.4. Coordonarea politicilor fiscale: un pas necesar către uniunea fiscală	96
5.4.1. De ce este necesară coordonarea eficientă a politicilor fiscale?	97
5.4.2. Eterogenitățile macroeconomice	97
5.4.3. Un nou cadru pentru coordonarea fiscală	98
5.5. Ce șanse există în Uniunea Europeană pentru crearea unei uniuni fiscale?	99
5.6. Cum ar urma să funcționeze o uniune fiscală europeană ?	102
5.7. O viziune pe termen lung pentru uniunea fiscală	109
5.8. Măsuri adoptate de Uniunea Europeană privind reducerea evaziunii fiscale ...	112
Concluzii	115
Bibliografie	117

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

VIII. Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VIII.88. – Reforma guvernăței economice a Uniunii Europene – uniunea bancară
și uniunea fiscală*

Coordonator: dr. Petre Prisecaru

Autor: dr. Petre Prisecaru, CP I

CUPRINS

Federalizarea și Uniunea Europeană

- sinteză -

1. UE ca structură și entitate federală în devenire	1
2. Uniunea politică în viziunea lui Merkel, Barroso, Van Rompuy	6
3. Situația statului național în contextul integrării. Rolul guvernăței comunitare	9
4. Subsidiaritatea și reglementarea în UE ca fundamente ale federalismului	15
5. Concluzii	18

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

VIII. Economia României și sistemul euro

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VIII.89. – Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene.
Impactul acestora asupra monedei euro și a țărilor est-europene*

Coordonator: dr. Eugen Andreescu

Colectiv de autori: dr. Eugen Andreescu; dr. Simona Poladian; dr. Iulia Monica
Oehler-Șincăi; Dragoș Sălăgean; Alexandra Rusu; Rodica Velciu

CUPRINS

1. Criza din zona Euro nu s-a încheiat	1
2. Gradul de pregătire al țărilor candidate la Euro	5
2.1. Bulgaria	5
2.2. Cehia	17
2.3. Letonia	35
2.4. Lituania	47
2.5. Polonia	57
2.6. Ungaria	78

3. Opinii referitoare la intrarea României în zona Euro	87
4. Concluzii	91
Anexe	95
Bibliografie selectivă	101

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.98. – Gazele naturale și resursele regenerabile – factori cheie ai securității energetice
a României*

Coordonator: dr. Mariana Papatulică

Colectiv de autori: dr. Mariana Papatulică; Anca Dragomirescu; Alina Dumitrescu;
Petre Prisecaru

CUPRINS

Capitolul I. Orientări recente ale politicii Uniunii Europene privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale	1
1. Considerații generale privind structura și evoluția piețelor gazului natural pe plan mondial	1
2. Orientări recente ale politicii Uniunii Europene privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale	5
2.1. Politica comună a Uniunii Europene în privința asigurării securității energetice	5
2.2. Surse de aprovizionare cu gaz a Uniunii Europene	7
2.3. Rolul Rusiei în aprovizionarea actuală și viitoare a Uniunii Europene	9

2.4. Diversificarea surselor de aprovizionare cu gaz natural a Europei.	
Proiecte alternative la gazul rusesc	14
2.5. Concluzii	20
3. Gazele de șist. Experiența SUA și a Europei în domeniul explorării/exploatării	21
3.1. Experiența SUA în exploatarea gazelor de șist	22
3.2. Explorarea/Exploatarea gazului de șist în Europa. Comparatie cu SUA	26
3.3. Experiența Poloniei în valorificarea gazelor de șist	30
3.4. Concluzii	31
Capitolul II. România: independență versus securitate energetică. Miza gazului de șist și a rezervelor de gaze naturale din Marea Neagră, în asigurarea securității energetice a României	35
2.1. Sectorul energiei din România în contextul geostrategic și geopolitic de la Marea Neagră	35
2.2. Argumente pro și contra gazelor de șist în România	37
2.2.1. Argumente în favoarea gazelor de șist	37
2.2.2. Argumente contra gazelor de șist	39
2.3. Considerații privind prețul viitor al gazului de șist în România	43
2.4. Concluzii	47
2.5. Regimul redevențelor și taxelor petroliere pe plan mondial și în România	50
2.5.1. Considerații generale	50
2.5.2. Regimuri fiscale practicate în diferite țări la exploatarea rezervelor de hidrocarburi	53
2.5.3. Regimul fiscal practicat în sectorul extracției de petrol și gaze din Romania	58
2.5.4. Ce sistem de redevențe ar trebui impus în industria petrolieră din România după anul 2014	61
2.5.5. Concluzii	62
Bibliografie Cap. 1 și 2	66

Capitolul III. Orientări recente în politicile Uniunii Europene și ale unor state membre, în domeniul surselor regenerabile de energie	69
3.1. Introducere	69
3.2. Contextul și progresele recente înregistrate în domeniul energiei regenerabile în spațiul Uniunii Europene	70
3.3. Orientările recente în domeniul resurselor regenerabile în diferite state membre	77
3.4. Tendințe și scenarii pe termen lung în domeniul energiei regenerabile	81
3.5. Concluzii	87
Bibliografie	88
Capitolul IV. Dezvoltarea energiei regenerabile în România	89
4.1. Evaluarea sectorului surselor regenerabile de energie	89
4.1.1. Factori favorabili dezvoltării surselor regenerabile de energie	89
4.1.2. Impedimente în calea dezvoltării surselor regenerabile de energie în România	93
4.2. Oportunități de dezvoltare a SRE în România	95
4.3. Necesitatea unei noi viziuni strategice	99
4.4. Concluzii	102
Bibliografie	106

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

X.99.a. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013

[2 studii: (1. – compus din 3 volume: a, b, c) și 2. – studiul d)]

Coordonator volum: dr. Maria Cartas, CS I

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas, CS I; Ecaterina Pațilea, CS III; Cristina Bumbac, CS III; Emilia Bălan, CS III; dr. Florela Stoian, CS III; dr. Anca Dragomirescu, CS II; Mereoru Eufrosina

CUPRINS

Volumul 1.

Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase, metale prețioase

Caracterizare generală a evoluției prețurilor pe piețele internaționale ale principalelor materii prime în anul 2012. Perspective pentru 2013	4
I. Oțel	16
II. Feroaliaje de bază	31
III. Feroaliaje speciale	49
IV. Fier vechi și fontă	59

V. Metale neferoase speciale și pământuri rare	76
VI. Metale neferoase	97
1. Aluminiu	97
2. Cupru	113
3. Zinc	123
4. Plumb	135
5. Nichel	146
6. Cositor	151
7. Deșeuri neferoase	160

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.99.b. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază,
materii prime
și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013
[2 studii: (1. – compus din 3 volume: a, b, c) și 2. – studiul d)]*

Coordonator volum: dr. Maria Cartas, CS I

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas, CS I; Emilia Bălan, CS III; Ecaterina Pațilea, CS III;
Simona Zamșa, CS; dr. Anca Dragomirescu, CS II

CUPRINS

Volumul 2.

Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare

I. Cereale	4
II. Uleiuri vegetale comestibile.....	20
III. Făinuri proteice	33
IV. Carne	41
V. Zahăr	63
VI. Cafea	73

VII. Cacao	81
VIII. Bumbac	85

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.99.c. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază,
materii prime
și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013*

[2 studii: (1. – compus din 3 volume: a, b, c) și 2. – studiul d)]

Coordonator volum: Mariana Papatulică, CS II

Autor: Mariana Papatulică, CS II

CUPRINS

Volumul 3.

Țiței și produse petroliere

I. Țiței	3
1. Elemente de conjunctură a pieței internaționale a Țițeiului în anul 2012. Factori de influență	3
2. Evoluția prețurilor Țițeiului în trimestrul I 2013	7
3. Impactul prețului Țițeiului asupra economiei mondiale	8
4. Perspectivele prețurilor internaționale ale Țițeiului în anul 2013. Scenarii de prognoză	10
5. Perspectivele cererii mondiale de Țiței în 2013	13

6. Perspectivele ofertei mondiale de țiței în 2013	14
7. Perspectivele gazului natural în 2013 și pe termen mediu	15
II. Produse petroliere	17
1. Evoluția prețurilor produselor petroliere, pe piețele spot vest-europene, în anul 2012. Factori de influență	17
2. Evoluția prețurilor produselor petroliere pe piața spot din nord-vestul Europei, în trimestrul I 2013	21
3. Situația actuală a sectorului european de rafinare	22
4. Perspectivele industriei de rafinare la nivel mondial	25
5. Schimbări în specificațiile de calitate a produselor petroliere pe plan mondial	27
6. Perspectivele prețurilor produselor petroliere pe piețele spot din Europa de Vest	30
7. Prețurile cu amănuntul ale produselor petroliere în România	33
Date statistice și grafice	35

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

X. Resursele naturale ale României. Evaluare, conservare, exploatare, eficientizare
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*X.99.d. – Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază,
materii prime
și produse industriale pe plan mondial în anul 2012 și perspective pentru 2013*

[2 studii: (1. – compus din 3 volume: a, b, c) și 2. – studiul d)]

Coordonatori studiu: dr. Anca Dragomirescu; dr. Florela Stoian

Colectiv de autori: dr. Anca Dragomirescu; dr. Florela Stoian; Ecaterina Pațilea;
consultant Ministerul Economiei: consilier princ. ing. Doina Turcu

CUPRINS

Competitivitatea industriei metalurgice a Uniunii Europene

Partea I. Industria siderurgică în Uniunea Europeană și în România	7
Capitolul I. Prezentare generală a industriei metalurgice în contextul european și în România	8
I.1. Uniunea Europeană(UE) – o nouă politică de industrializare	8
I.2. Siderurgia în Uniunea Europeană (UE)	9
I.3. Reorganizarea industriei metalurgice din România	11

I.3.1. Prezentare generală	11
I.3.2. Realizarea unei colaborări eficiente între ministere, alte instituții publice și principalii factori interesați în domeniul industrial: sectorul privat, sindicatele, patronatele, asociațiile profesionale	14
I.3.3. Adoptarea legislației referitoare la descentralizare administrativă, la nivel local și central, pentru a putea fi accesate proiectele eligibile finanțate din fonduri europene în domeniul siderurgic	15
I.3.4. Ajustarea sistemului fiscal, în conformitate cu recomandările Uniunii Europene	15
I.3.5. Cadrul economico-financiar	18
I.3.6. Măsuri în domeniul inovării	18
I.3.7. Resurse umane	20
I.3.8. Adoptarea unor politici în domeniul dezvoltării industriale	20
I.3.9. Alte măsuri care să contribuie la optimizarea industriei metalurgice din România	21
I.4. Plan de acțiune pentru o industrie siderurgică competitivă și durabilă în Europa. Acțiuni ce se desprind din acest plan pentru România	23
I.4.1. Cadrul legal și reglementări	24
I.4.2. Stimularea cererii de oțel	24
I.4.3. Concurența la nivel internațional	24
I.4.4. Politicile în materie de energie, climă, resurse și eficiență energetică pentru stimularea competitivității	26
I.4.5. Importanța inovării	28
I.4.6. Dimensiunea socială – restructurarea și nevoile de competențe	29
Capitolul II. Prezentare generală a industriei oțelului pe plan mondial	32
II.1. Caracterizare generală a industriei oțelului pe plan mondial, în perioada 2010 - 2012	32
II.1.1. Evoluția producției de oțel pe plan internațional	33
II.1.2. Evoluția consumului de oțel pe plan mondial, în 2010 - 2012	38

II.2. Evoluția prețurilor laminatelor din oțel pe piața internațională în perioada ianuarie 2011-iulie 2013	40
II.3. Perspective pe piața mondială a oțelului, în perioada 2013 - 2014	42
Concluzii	46
Bibliografie	50
 Partea a II-a. Competitivitatea industriei neferoase a Uniunii Europene	51
1. Industria de neferoase din Uniunea Europeană – Evaluare și aspecte generale	52
1.1. Caracteristicile industriei de neferoase din UE-27	52
1.2. Sectorul extractiv de minereuri neferoase	54
1.3. Sectorul de fabricare a metalelor neferoase	56
1.4. Sectorul de prelucrare a metalelor neferoase	57
2. Evoluția cererii și ofertei principalelor metale neferoase în UE-27	60
2.1. Aluminiu	64
2.2. Cupru	66
2.3. Plumb	67
2.4. Zinc	68
2.5. Nichel	69
2.6. Cositor	69
3. Evoluția prețurilor principalelor metale neferoase la LMF	70
4. Competitivitatea industriei de neferoase din UE-27	78
4.1. Asigurarea materiilor prime	79
4.1.1. Surse internaționale de aprovizionare cu materii prime minerale	81
4.1.2. Reciclarea metalelor neferoase	88
4.2. Cheltuielile pentru asigurarea energiei electrice. Tendințele prețurilor energiei electrice	89
4.2.1. Politica energetică a Uniunii Europene	93
4.3. Politica Uniunii Europene privind mediul și schimbările climatice	94

4.4. Probleme legate de comerțul Uniunii Europene cu metale și produse metalice	95
4.5. Perspectivele industriei europene de neferoase pe termen lung	97
5. Politica Uniunii Europene privind creșterea competitivității industriei de neferoase din Uniunea Europeană – Strategia 2020	97
5.1. Inițiativa Strategică privind Materiile Prime	100
Bibliografie	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.106. – Tendințe definitorii în economia mondială. Noua arhitectură a raportului de forțe
dintre marile puteri*

Coordonator: dr. Simona Moagăr-Poladian

Colectiv de autori: dr. Simona Moagăr-Poladian; dr. Sarmiza Pencea; dr. Manuela
Stănculescu; dr. Eugen Andreescu; dr. Monica Oehler-Șincai;
drd. Ionela Bălțătescu; Rodica Velciu; Bogdan Corad

CUPRINS

I. Crizele economice majore și centrele de putere la nivel mondial	1
I.1. Criza mondială actuală – privire retrospectivă asupra măsurilor adoptate	1
I.2. Rivalitatea dolar-euro în actuala conjunctură economică internațională	3
I.3. Arhitectura primelor 5 mari puteri ale lumii. Privire de ansamblu în ultimii 50 de ani	7
I.4. Principalele puteri ale lumii în industrie și comerțul cu bunuri și servicii	11
II. Alianța economică transatlantică SUA-UE sau resuscitarea unui vis mai vechi	15
II.1. Statele Unite ale Americii și dezvoltarea relațiilor transatlantice și transpacifice	15

II.1.1. SUA-Uniunea Europeană: resuscitarea unui vis mai vechi	15
II.1.2. Avantajele urmărite de SUA și UE prin apropierea relațiilor economice	18
II.1.3. Parteneriatul transatlantic în date	26
II.1.4. Puncte de vedere critice referitoare la negocierile pentru TTIP	28
II.1.5. Relațiile transpacifice	29
II.2. Acordul transatlantic de liber schimb din perspectiva Uniunii Europene	33
II.2.1. Schimbarea relațiilor de putere în Uniunea Europeană	34
II.2.2. Aspecte-cheie ale negocierii acordului de liber schimb între UE și SUA și implicații pe plan economic, social, cultural și geo-strategic la nivelul Uniunii Europene	35
II.2.3. Criticile aduse acordului tranatlantic	42
III. Rolul Chinei în dezvoltarea și integrarea economică a Asiei	45
III.1. Introducere	45
III.2. Influența Chinei asupra țărilor asiatice – schimbări induse prin mecanismele pieței	46
III.2.1. Dezvoltarea regională în Asia și modelul „Gâștelor în formație de zbor”	47
III.2.2. Instrumente, mecanisme și canale de transmitere a influenței Chinei în Asia	49
III.3. În loc de concluzii, o scurtă privire în viitor	61
IV. Rusia – calea către o creștere economică durabilă	65
IV.1. Evoluția economiei Rusiei în perioada post-criză. Atuuri ale dezvoltării economice	65
IV.2. Provocări pentru dezvoltarea economică sustenabilă pe termen lung	70
V. Criza socială pe plan mondial și implicații pentru evoluția economică a statelor. Migrația circulatorie și alte riscuri apărute ca efect al crizei	83
V.1. Îmbătrânirea populației	83
V.1.1. Vârșnicii și piața muncii	89
V.1.2. Situația în România	90
V.1.3. Recomandările Comisiei Europene pentru România	96

V.2. Migrația forței de muncă	97
VI. Ierarhii mondiale și alianțe în planul marilor jucători	107
VI.1. Noi poli de putere economică în lume	107
VI.1.1. Conceptul de „lider regional”, indispensabil în definirea noțiunii de „putere economică”	107
VI.1.2. Actorii de prim rang din economia mondială	110
VI.1.3. Criza financiară și economică recentă și accelerarea deplasării centrului economic al lumii către Asia	113
VI.1.4. China, motorul economiei mondiale	115
VI.1.5. Participarea Uniunii Europene, SUA și Chinei la schimburile comerciale și investiționale globale și interdependențele dintre acestea – o analiză comparativă	117
VI.2. Scenarii cu privire la poziția ocupată de principalele puteri economice în plan mondial sau ce ne așteaptă	122

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.107. – Noile dimensiuni ale parteneriatului geoeconomic și strategic la scara spațiilor
euromediteranean și transatlantic*

Coordonator: dr. Marcel Moldoveanu

Colectiv de autori: dr. Marcel Moldoveanu, CS I; dr. Florin Bonciu, CS I;
Mirela Simion, CS

CUPRINS

Cuvânt înainte

Capitolul I. Integrarea regională și cooperarea internațională: între realități și deziderate	1
I.1. Reflecții privind noua arhitectură a relațiilor economice internaționale	1
I.2. Securitatea alimentară și energetică – imperativ al dezvoltării	4
I.3. Explozia tehnologică și informațională – atribut al globalizării	7
I.4. Locul și rolul Societăților Transnaționale și al investițiilor străine directe în economia mondială	9
I.5. Perspective ale integrării regionale: elemente comparative	10
Capitolul II. Caracterul obiectiv al forțelor motrice ale schimbărilor structurale din economia mondială	15

II.1. Schimbări structurale profunde în economia mondială	15
II.2. Economia mondială și factorii obiectivi ai schimbării la orizontul anilor 2020 – 2030	23
II.3. Trenduri și implicații pe termen lung în economia mondială	39
II.4. O nouă paradigmă a dezvoltării economice mondiale: între coordonare și fragmentare	46
Capitolul III. Noile dimensiuni ale parteneriatului euromediterranean: concept și abordări pragmatice	52
III.1. Strategia regională euromediterraneană	52
III.2. Conferința de la Barcelona și Parteneriatul Nord-Sud	56
III.3. Realități și perspective privind revitalizarea spațiului economic și social euromediterranean	59
III.4. Domenii prezente și potențiale de cooperare în contextul Parteneriatului Euromediterranean	63
III.5. Zona de liber schimb în strategia parteneriatului euromediterranean	65
Capitolul IV. Evoluția relațiilor economice transatlantice: comerț și investiții	68
IV.1. Contextul mondial: de la Runda Doha la Acordurile de comerț liber	68
IV.2. Relațiile economice transatlantice într-o nouă perspectivă	71
IV.3. Contextul mondial actual al negocierilor privind Parteneriat Transatlantic privind Comerțul și Investițiile	75
IV.4. Perspective de intensificare a Parteneriatului Transatlantic	92
Concluzii	96
Bibliografie	102

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.108. – Rolul politicii ajutoarelor de stat în susținerea stabilității financiare în
Uniunea Europeană. Impactul economic și social în contextul actualei
crize internaționale*

Coordonator: dr. Andreea Drăgoi

Colectiv de autori: dr. Andreea Drăgoi; drd. Ionela Bălțătescu; drd. Cristina Bâlgăr;
dr. Virginia Câmpeanu; Nela Miru

CUPRINS

Abordări conceptuale

Capitolul I. Reglementările în domeniul ajutoarelor de stat acordate în contextul sprijinului pentru sectorul financiar-bancar al Uniunii Europene	1
I.1. Principii generale de acordare a ajutoarelor de stat pentru instituții financiare în contextul crizei	3
I.1.1. Particularități ale reglementărilor privind ajutoarele de stat acordate sectorului financiar-bancar în funcție de tipul de măsură sau schemă adoptată	6
I.1.1.1. Garanții aferente datoriilor instituțiilor financiare	6
I.1.1.2. Durata schemei de garantare	9

I.1.1.3. Limitarea ajutorului la minimum prin contribuția sectorului privat	10
I.1.1.4. Aplicarea schemei la cazurile individuale	11
I.2. Cadrul Comunitar Temporar privind măsurile de ajutor de stat acordate în vederea sprijinirii accesului la finanțare pe piața internă	12
I.2.1. Implicații ale adoptării Cadrului Temporar privind aplicabilitatea articolului 107 alineatul (3) litera (b)	14
I.2.2. Ajutoare de stat sub formă de garanții acordate sub incidența Cadrului Temporar	17
I.2.3. Prevederile Cadrului Temporar privind ajutoarele de stat sub formă de subvenționare a ratei dobânzii	19
I.2.4. Ajutoare de stat pentru capital de risc aflate sub incidența Cadrului Temporar	20
I.2.5. Măsurile suplimentare de ajutor de stat prevăzute de Cadrul Temporar	22
I.3. Impactul crizei asupra politicii ajutoarelor de stat în Uniunea Europeană: regândirea unui sistem	25
Capitolul II. Implicații ale crizei economice și financiare internaționale în raportul reglementare-dereglementare pe piața financiar-bancară a Uniunii Europene	38
II.1. Abordări teoretice ale crizelor economice și ciclului de afaceri	38
II.2. Tipul de măsuri implementate în contextul crizei financiare și economice 2008-2009 și implicațiile acestora	41
Capitolul III. Impactul reorientării politicii ajutoarelor de stat asupra liberei concurențe în cadrul sectorului financiar-bancar	47
III.1. Necesitatea și importanța sprijinirii sectorului financiar în contextul crizei	49
III.2. Reorientarea ajutoarelor de stat în actualul context economic	52
III.3. Ajutoare de stat acordate sprijinirii sectorului financiar	54
III.3.1. Succintă prezentare a vulnerabilităților sectorului financiar-bancar din Uniunea Europeană	54
III.3.2. Valoarea ajutoarelor de stat aprobate și utilizate în sectorul financiar	56
III.3.3. Instrumente specifice ajutoarelor de stat destinate sectorului financiar	62

III.3.3.1. Măsuri guvernamentale de garantare a depozitelor, obligațiunilor sau pasivelor instituțiilor financiare	62
III.3.3.2. Măsuri de recapitalizare	65
III.3.3.3. Măsuri de salvare a activelor depreciate	69
III.3.3.4. Măsuri privind lichiditățile (altele decât cele de garantare)	72
III.3.3.5. Măsuri de restructurare	73
Capitolul IV. Concluzii	77
Anexe	90
Bibliografie	105

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.109. – Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutară –
sinteze săptămânale (3 volume)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas; Ecaterina Pațilea; Cristina Bumbac; Eufrosina
Mereoru; dr. Florela Stoian; dr. Anca Dragomirescu

CUPRINS

Volumul 1.

Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase, metale prețioase

Principalele aspecte ale evoluției prețurilor pe piețele produselor de bază în anul 2013	4
I. Oțel	14
II. Feroaliaje de bază	22
III. Feroaliaje speciale	31
IV. Fier vechi și fontă	35
V. Metale neferoase speciale și pământuri rare	47
VI. Metale neferoase	69

1. Aluminiu	69
2. Cupru	83
3. Zinc	92
4. Plumb	102
5. Nichel	115
6. Cositor	120
7. Deșeuri neferoase	131
Bibliografie	134

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.109. – Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutară –
sinteze săptămânale (3 volume)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas; Emilia Bălan; Ecaterina Pațilea; Simona Zamșa;
dr. Anca Dragomirescu

CUPRINS

Volumul 2.

Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare

I. Cereale	4
II. Uleiuri vegetale comestibile	19
III. Făinuri proteice	29
IV. Carne	37
V. Zahăr	61
VI. Cafea	71
VII. Cacao	77

VIII. Bumbac	81
Bibliografie	91

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.109. – Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutară –
sinteze săptămânale (3 volume)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: Mariana Papatulică

CUPRINS

Volumul 3.

Țitei, produse petroliere

I. Țitei	1
Evoluția prețului Țiteiului Brent pe piața spot din Rotterdam în primele 9 luni ale anului 2013. Factori de influență	2
Impactul unui potențial conflict militar în Siria asupra prețurilor Țiteiului	7
Perspectivele cererii și ofertei mondiale de Țitei în anul 2014	9
Prognoza prețurilor internaționale ale Țiteiului în 2014	13
II. Produse petroliere	17
Evoluția prețurilor produselor petroliere pe piața spot din nord-vestul Europei, în trimestrul I 2013	17

Caracteristici ale sectorului de rafinare în Europa de vest. Evoluții recente ale marjelor de profit	20
Evoluția profiturilor la rafinarea țițeiului Brent	25
Perspectivile sectorului de rafinare în următorii ani	26
Perspectivă pe termen scurt ale prețurilor produselor petroliere	28
Date statistice și grafice	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

*XII.110. – Impactul rețelelor producției globale controlate de CTN asupra comerțului cu servicii.
Provocări și oportunități pentru România*

Coordonator: dr. Agnes Ghibuțiu

Colectiv de autori: dr. Agnes Ghibuțiu; dr. Florin Bonciu; drd. Ionela Bălțătescu;
dr. Iulia Monica Oehler-Șincăi; Nela Miru; drd. Andra Ghibuțiu –
colaborator extern (ASE)

CUPRINS

Lista de abrevieri

Introducere

1. Mutațiile structurale din economia mondială, globalizarea economică și relevanța rețelelor globale de producție. Cadrul conceptual și metodologic al abordării noii faze a globalizării economice	1
1.1. Schimbările în natura globalizării economice: de la internaționalizare la modele mai complexe de globalizare. Factori determinanți	3
1.2. Cadrul conceptual și metodologic al abordării noii faze a globalizării economice. Conceptele de „lanțuri globale ale valorii” și „rețele globale de producție”	9

1.2.1. Conceptele de „lanțuri globale ale valorii” și „rețele globale de producție”	10
1.2.2. Terminologia adoptată de studiu și delimitarea obiectului analizei	12
1.3. Acutizarea interesului comunității internaționale față de problematica rețelelor globale de producție: cauze și consecințe	13
2. Relația dintre investițiile internaționale și rețelele globale de producție	18
2.1. Expansiunea CTN și a ISD: factori determinanți ai extinderii rețelelor globale de producție	18
2.2. Sistemul producției globale și accelerarea expansiunii rețelelor globale de producție	23
2.3. Tendințe în evoluția fluxurilor globale de ISD: dinamică, structură sectorială, orientare geografică	26
2.3.1. Evoluția fluxurilor mondiale de ISD în perioada 2008-2012	26
2.3.2. Creșterea ponderii țărilor în dezvoltare în fluxurile mondiale de ISD de ieșire	31
2.3.3. Evoluția la nivel mondial a noilor ISD în raport cu fuziunile și achizițiile internaționale	32
2.3.4. Evoluția ISD pe sectoare de activitate economică	33
2.3.5. Perspectivele fluxurilor mondiale de ISD în perioada 2013-2015	35
3. Interconexiunile dintre comerțul cu bunuri, comerțul cu servicii și investițiile internaționale	39
3.1. Legătura dintre comerțul internațional și investițiile internaționale: expansiunea concomitentă a fluxurilor comerciale și investiționale	40
3.2. Rolul ISD și al CTN în modelarea RGP și a comerțului internațional	44
3.3. Rolul determinant al serviciilor în facilitarea RGP	46
3.4. CTN și comerțul cu valoare adăugată: corelația dintre nivelurile stocului de ISD și participarea țărilor la RGP	49
4. Reconfigurarea comerțului internațional sub impactul rețelelor globale de producție. De la comerțul cu bunuri și servicii la comerțul cu valoare adăugată	57
4.1. Conceptul de „comerț cu valoare adăugată” și inițiativele de măsurare a acestuia	57

4.1.1. O scurtă incursiune în abordarea teoretică și empirică a comerțului derulat în contextul RGP	59
4.1.2. Preocupările curente pe plan internațional vizând măsurarea comerțului cu valoare adăugată	61
4.1.3. Conceptul de „comerț cu valoare adăugată”: un instrument de evaluare a impactului RGP asupra comerțului	64
4.2. Configurația comerțului internațional în contextul RGP. Ce arată noile date statistice privind comerțul cu valoare adăugată?	65
4.2.1. Structura comerțului internațional în termeni de valoare adăugată: rolul real al serviciilor	66
4.2.1.1. Contribuția sectorului de servicii la exporturile țărilor	68
4.2.1.2. Contribuția sectorului de servicii la exporturile de bunuri prelucrate	69
4.2.2. Participarea crescândă a țărilor la RGP: creșterea conținutului extern al exporturilor	72
4.2.3. Gradul de implicare a țărilor și ramurilor industriale în RGP: o comparație între țările dezvoltate și țările în dezvoltare	75
4.2.4. Intensitatea și dinamica implicării regiunilor/țărilor în RGP: „rata de participare la RGP” a țărilor dezvoltate și a celor în dezvoltare ...	77
5. Impactul rețelelor globale de producție asupra comerțului internațional cu servicii: o analiză bazată pe datele statistice convenționale	80
5.1. Strânsele legături dintre comerțul cu servicii și comerțul cu bunuri	80
5.1.1. Dinamica comerțului internațional cu bunuri și servicii: devansarea creșterii producției mondiale	80
5.1.2. Interconexiunile dintre comerțul cu servicii și comerțul cu bunuri	85
5.2. Tendințe în evoluția comerțului internațional cu servicii	88
5.2.1. Dinamica fluxurilor de servicii în plan regional	89
5.2.2. Marii jucători din comerțul internațional cu servicii. Creșterea rolului economiilor emergente/în dezvoltare	91
5.2.3. Analiza fluxurilor de servicii pe cele trei componente majore ale comerțului internațional cu servicii	95

6. Modificările structurale din comerțul internațional cu servicii și rolul serviciilor în rețelele globale de producție. Provocările la adresa politicilor guvernamentale	99
6.1. Factorii determinanți ai modificărilor structurale din comerțul cu servicii	99
6.1.1. Procesul de relocalizare și efectele sale asupra dinamicii și structurii fluxurilor de servicii	100
6.1.1.1. Formele de manifestare a procesului de relocalizare a serviciilor	100
6.1.1.2. Dimensiunea procesului de relocalizare a serviciilor și sfera sa de cuprindere geografică	103
6.1.1.3. Efectele procesului de relocalizare asupra țărilor emergente/ în dezvoltare	105
6.1.2. Convergența dintre sectorul de servicii și industria prelucrătoare. Creșterea conținutului de servicii al bunurilor	109
6.1.2.1. Estomparea deosebiriilor dintre industrie și servicii și schimbarea rolului lor în economie	109
6.1.2.2. Sinergia dintre industrie și servicii și efectele lor de multiplicare	111
6.1.2.3. Contribuția crescândă a „serviciilor încorporate” la exporturile de bunuri	113
6.2. Rolul serviciilor în rețelele globale de producție. Oportunitățile asociate cu globalizarea serviciilor	116
6.2.1. Rolul-cheie al serviciilor în rețelele globale de producție	116
6.2.2. Oportunitățile economice asociate cu globalizarea serviciilor	118
6.3. Avansarea pe scara valorii și rolul politicilor guvernamentale	122
6.3.1. Cum se poate progresa pe scara valorii?	122
6.3.2. Provocările la adresa guvernelor	125
7. Evaluarea modului de raportare a României la noile realități induse de rețelele globale de producție. Analiza fluxurilor de servicii și de ISD ale României	131
7.1. Tendințe și particularități în evoluția comerțului cu servicii al României în anii pre- și post-criză. O analiză în baza datelor statistice convenționale	131
7.1.1. Slăbirea procesului de relansare a comerțului românesc cu servicii	131

7.1.2. Decuplarea fluxurilor românești de servicii de evoluțiile în plan internațional și diminuarea ponderii lor în schimburile comerciale totale	132
7.1.3. Stagnarea procesului de integrare a fluxurilor românești de servicii în economia globală	134
7.1.4. Restrângerea participării României la schimburile internaționale cu servicii	135
7.1.5. Tendințe în evoluția structurii comerțului cu servicii al României	138
7.1.5.1. Structura componentei „alte servicii” a comerțului cu servicii	141
7.1.5.2. Serviciile informatice – vârful de lance al exporturilor de servicii ...	142
7.1.6. Perspectivele comerțului cu servicii al României	143
7.2. Fenomenul de relocalizare a serviciilor în contextul economiei românești. Estimarea rolului serviciilor în economia românească în baza noilor date statistice privind comerțul cu valoare adăugată	147
7.2.1. Evaluarea pieței românești a serviciilor relocalizate	147
7.2.2. Particularitățile procesului de relocalizare din România în raport cu alte state membre	149
7.2.3. Rolul serviciilor în economia românească. Estimări bazate pe noile date statistice privind comerțul cu valoare adăugată	153
7.3. Evoluția fluxurilor investiționale ale României în perioada pre- și post-criză. Impactul ISD asupra comerțului și participării la rețelele globale de producție	156
7.3.1. Dinamica, volumul și structura fluxurilor și stocurilor de ISD receptate de România	157
7.3.2. Contribuția ISD la exporturile și importurile României	167
7.3.3. Poziția României pe plan internațional prin prisma ISD	170
7.3.4. România, competitivitatea și participarea la rețelele globale de producție	173
7.3.5. Concluzii și perspective privind evoluția ISD în România	175
8. Concluzii și sugestii	177
Anexe	194

Bibliografie	204
--------------------	-----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XII.111. – Tendințe actuale și de perspectivă în evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional în 2012. Prognoze 2013-2014

Coordonator: Cornel Albu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Eugen Andreescu; Ana-Cristina Bâlgăr; Mihai Bratu; Andreea Drăgoi; Alina Dumitrescu; Agnes Ghibuțiu; Odette Marinache; Nela Miru; Sarmiza Pencea; Simona Poladian; Alexandru Rusu; Dragoș Sălăgean; Mirela Simion; Ecaterina Stănculescu; Monica Oehler-Șincal; Rodica Velciu; Valentin Leoveanu (colaborator extern)

CUPRINS

1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale, a OCDE, a Uniunii Europene și a BRICS în 2012 și perspectivele acesteia în 2013-2014	1
1.1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale în 2012 și previziunile acesteia în 2013-2014	1
1.2. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor membre OCDE în 2012 și previziunile acesteia pentru 2013-2014	5
1.3. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul Uniunii Europene și Zonei euro în 2012 și previziunile acesteia în 2013-2014	11

1.4. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor BRICS în 2012 și previziunile acesteia pentru 2013-2014	16
2. Tendințe în evoluția comerțului internațional în 2012 și perspectivele pentru 2013-2014	30
2.1. Evoluția comerțului internațional cu bunuri și servicii în 2012	30
2.2. Perspectivele comerțului internațional: relansare modestă în 2013 urmată de o ușoară accelerare în 2014	40
2.3. Tendințe recente în evoluția politicilor comerciale pe plan internațional	45
3. Evoluția conjuncturii economice în principalele țări membre ale OCDE, UE și BRICS în anul 2012 și previziunile acesteia în 2013-2014	61
3.1. Statele Unite ale Americii	62
3.2. Japonia	71
3.3. Germania	78
3.4. Marea Britanie	89
3.5. Franța	97
3.6. Italia	100
3.7. Canada	107
3.8. Olanda	110
3.9. Suedia	114
3.10. Finlanda	121
3.11. Spania	124
3.12. Portugalia	132
3.13. Turcia	136
3.14. Grecia	140
3.15. Polonia	147
3.16. Cehia	153
3.17. Ungaria	158

3.18. Slovakia	163
3.19. China	167
3.20. Rusia	179
3.21. India	186
3.22. Brazilia	195
3.23. Mexic	203
3.24. Indonezia	207
Anexe	212

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XII.112. – Specializările smart în Uniunea Europeană

Coordonator: dr. Radu Gheorghiu

Colectiv de autori: dr. Radu Gheorghiu; Adrian Ciobotaru; Cristi Moisoiu; Manuela Unguru

CUPRINS

Specializarea inteligentă: proces antreprenorial vs. intervenționism slab	3
Specializarea inteligentă: un concept multi-dimensional. Remarci introductive	3
O perspectivă antreprenorială asupra politicii specializării inteligente	6
Politica specializării inteligente vs. procesul specializării inteligente	7
Considerații asupra „procesului antreprenorial de descoperire”	9
Politica specializării inteligente și calculul economic	13
Specializarea inteligentă: proces antreprenorial vs. proces indus de politica aplicată	15
Specializarea inteligentă ca „experiment” antreprenorial	19
Inovarea tehnologică, antreprenoriatul în domeniul tehnologic și politica specializării inteligente	21

Concluzii	34
Bibliografie	35
Pocesele de definire a specializărilor inteligente desfășurate pentru ciclul 2014-2020 ...	40
Studiu de caz Kuyiavia-Pomerania (Polonia)	43
Statistica domeniilor de specializare inteligentă	49
Domeniile prioritare de cercetare și inovare în statele Uniunii Europene	52
Procesul de selectare a priorităților CDI la nivel național	52
Sectoarele cu cea mai mare ocurență în prioritățile CDI la nivel național	54
Bibliografie	56
Specializare inteligentă în România – o perspectivă sectorială	58
Agricultura	61
Industria alimentară	62
Industria farmaceutică	68
TIC	71
Industria auto	75
Alte mijloace de transport	79
Utilajele pentru agricultură	81
Domeniile de tipul provocărilor societale	82
Concluzii	85
Bibilografie	85

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XII.113. – Economiiile țărilor din Europa Centrală și de Est. Deficiențe structurale

Coordonator: drd. Ionela Bălțătescu

Colectiv de autori: dr. Petre Prisecaru (cap. 2); dr. Andreea Drăgoi (cap. 4); drd. Ionela Bălțătescu (cap. 1); Emilia Bălan (cap. 3); Odette Andreea Marinache (cap. 5)

CUPRINS

1. Drumul spre economia de piață al țărilor din Europa Centrală și de Est.	
Probleme și deficiențe de ordin structural	4
1.1. Tranziția către economia de piață și schimbările de ordin structural în țările ECE	4
1.2. Tranziție și privatizare în țările ECE	6
1.3. Drumul spre economia de piață: reforme radicale sau graduale?	9
1.4. Corupția și competiția pentru privilegii a grupurilor influente politic în contextul reformelor graduale	12
1.5. Concluzii	18
Bibliografie	19

2. Procesul de convergență economică și instituțională a țărilor central și est europene	21
2.1. Introducere	21
2.2. Problematika convergenței reale	22
2.3. Problema aderării la euro	29
2.4. Rolul politicii de coeziune în realizarea convergenței	31
2.5. Concluzii	39
Bibliografie	42
3. Industria în țările Europei Centrale și de Sud Est – privatizare și deficiențe structurale	44
3.1. Locul, rolul industriei în economie și necesitatea privatizării sectorului	45
3.2. Metode de privatizare folosite în industrie	47
3.3. Investițiile străine directe și efectele lor asupra rezultatelor privatizării	49
3.4. Sectorul privat în industrie	51
3.5. Productivitatea muncii în industria țărilor Europei Centrale și de Est	54
3.6. Procesul de privatizare – condiție pentru integrarea țărilor din Europa Centrală și de Est în Uniunea Europeană	55
3.7. Studii de caz privind privatizările în industrie	57
3.7.1. România	57
3.7.1.1. Situația economică a României în ultimii ani ai comunismului și în perioada post decembristă	57
3.7.1.2. Cadrul legislativ al privatizării din România	59
3.7.1.3. Metodele de privatizare folosite în industria românească	61
3.7.1.4. Analiza privatizării firmelor din industria românească	63
3.7.1.5. Atragerea investițiilor străine directe în procesul de privatizare a industriei românești	65
3.7.2. Polonia	68

3.7.2.1. Metodele, amploarea și rata procesului de privatizare	68
3.7.2.2. Forța de muncă	71
3.7.2.3. Investițiile străine directe	71
3.8. Concluzii	72
Bibliografie	76
4. Reformele de liberalizare a piețelor și de privatizare din statele post-comuniste din centrul, estul și sud-estul Europei	79
4.1. Scurt context istoric evolutiv al statelor foste comuniste din Europa	79
4.2. Reforma proprietății funciare în mediul rural	80
4.3. Privatizare și restructurare economică în țările Europei Centrale și de Est	84
4.4. Concluzii	89
Bibliografie	90
5. Managementul birocratic, calitatea mediului de afaceri și nivelul corupției în țările post-comuniste din centrul și estul Europei	92
5.1. Managementul birocratic și managementul motivat de profit – avantaje și dezavantaje	92
5.2. Managementul birocratic și problema corupției în țările post-comuniste din țările ECE	94
5.3. Calitatea mediului de afaceri în țările ECE	98
5.4. Concluzii	102
Bibliografie	103

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

XII. Mutații structurale în economia mondială

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XII.114. – Reconfigurarea politicii externe comunitare, în contextul mutațiilor din plan global

Coordonator: dr. Iulia Monica Oehler-Șincai

Colectiv de autori: dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; dr. Agnes Ghibuțiu; dr. Simona Moagăr-Poladian; Cornel Albu; dr. Stelian Obiziuc (MAE)

CUPRINS

Abrevieri	4
Introducere: De ce este nevoie de schimbare în planul politicilor comunitare?	5

PARTEA I

Contextul geopolitic al schimbării

1. Poziția Uniunii Europene în actuala lume multipolară	13
1.1. Definirea puterii	13
1.2. Comportamentul statului	17
1.3. Uniunea Europeană: o putere economică incontestabilă, „dincolo de PIB”	19
1.4. Concluzii	23
2. Tendințe recente înregistrate la nivelul politicii externe comunitare.	
Factori determinanți	25

2.1. Nevoia de a trasa clar prioritățile politicii externe comunitare	25
2.2. Parteneriatul estic – la linia de demarcație a sferelor de influență dintre Vest și Est	30
2.2.1. Rezultatele celui de-al treilea summit al Parteneriatului estic, Vilnius, 28-29 noiembrie 2013	30
2.2.2. Contextul geopolitic al Parteneriatului estic	35
2.2.3. Între integrarea europeană și cea eurasiatică	36
2.2.4. Relațiile Rusiei cu Ucraina, Belarus și Republica Moldova	39
2.3. Concluzii	42
3. Parteneriatele strategice ale Uniunii Europene (P-10)	44
3.1. Definirea parteneriatelor strategice ale Uniunii Europene	44
3.2. Schițarea relațiilor Uniunii Europene cu partenerii săi „tradiționali”, SUA, Japonia și Canada	47
3.3. Parteneriatele cu BRICS, Coreea de Sud și Mexic	50
3.4. Concluzii	58

PARTEA a II-a

Reconfigurarea politicii externe a UE în sfera comerțului și a investițiilor,
în vederea atenuării efectelor negative ale crizei financiare și economice mondiale

4. Noi orientări ale politicii comerciale comunitare în contextul mutațiilor din plan global	60
4.1. Tendințe actuale și de perspectivă în evoluția economiei mondiale și europene	60
4.1.1. Tendințe în evoluția economiei mondiale	60
4.1.2. Tendințe în evoluția economiei europene	65
4.2. Contextul redefinirii priorităților din domeniul politicii comerciale a Uniunii Europene	69
4.2.1. Adaptarea instrumentelor politicii comerciale la noile provocări	69

4.2.2. Noua politică comercială comunitară acordă o atenție deosebită relațiilor cu SUA, Japonia și țările BRIC	70
4.2.3. Lansarea de noi negocieri comerciale și intensificarea celor aflate în derulare	73
4.3. Accelerarea politicii comerciale ofensive a Uniunii Europene.	
Noul acord de comerț liber UE-Japonia	79
4.3.1. Introducere	79
4.3.2. Contextul economic global și așteptările legate de noul acord comercial	80
4.3.3. Relațiile comerciale bilaterale Uniunea Europeană-Japonia	84
4.3.4. Miza negocierilor și interesele aflate în joc	87
4.3.5. Accelerarea ritmului încheierii de noi acorduri de comerț liber	89
4.3.6. Concluzii	91
4.4. Perspectivele Parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP)	92
4.4.1. Debutul negocierilor pentru TTIP nu pare a fi de bun augur	92
4.4.2. Impulsionarea comerțului și investițiilor, o prioritate pentru ambele părți	94
4.4.3. TTIP, un parteneriat „cu greutate”	96
4.4.4. Sinteză a argumentelor pro-TTIP	98
5. Noi tendințe ale ISD la nivel global. Implicații pentru Uniunea Europeană	100
5.1. Reflecții introductive	101
5.2. Succintă prezentare a evoluției fluxurilor și stocurilor de ISD la nivel global în anii recenti	103
5.2.1. Fluxurile de ISD	103
5.2.2. Schimbări intervenite în planul preferințelor investitorilor	105
5.2.3. Stocurile de ISD	116
5.3. Ierarhia țărilor lumii în funcție de două dimensiuni ale matricei motivaționale în sfera ISD	118

5.3.1. Indicatorul distanței parcurse până la frontieră	119
5.3.2. Indicele de restricționare a ISD	121
5.4. Jucători globali din țările BRIC	122
5.5. Noi tendințe înregistrate în planul formelor de realizare a ISD la nivel global și al distribuției sectoriale a acestora	126
5.6. Metamorfoze în planul actorilor generatori de ISD și ale comportamentului acestora	130
5.6.1. Fondurile private de investiții și fondurile suverane de investiții	132
5.6.2. Accentuarea fenomenului de migrare a capitalului	136
5.6.3. Dinamica accentuată a activității de dezinvestire a CTN peste hotare	137
5.7. ISD comunitare, un domeniu ce intră sub incidența politicii comerciale comune	139
5.7.1. Situația ISD la nivelul Uniunii Europene	139
5.7.2. Calea către o politică europeană globală în materie de investiții internaționale	144
Concluzii	148
Bibliografie	153
Anexe	161

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.17. – Starea financiară a României

Coordonator: dr. Emil Dinga

Colectiv de autori: dr. Ionel Leonida, dr. Elena Pădurean, dr. Tudor Ciumara, dr. Iulia Lupu, dr. Camelia Milea, drd. Alina Ailincă, Florin Răzvan Bălășescu, dr. Mihail Dimitriu, dr. Silviu Marius Șeitan, dr. Nicoleta Mihăilă, drd. Silvia Elena Isachi, Dorina Amalia Barac, dr. Gabriela Cornelia Piciu, Georgiana Chițiga, Cătălin Drăgoi, dr. Adina Criste

Colaboratori asociați: conf. univ. dr. Andreea Stoian;

CUPRINS

Cuvânt înainte	3
Partea I – Evaluare generală	8
Evoluții fiscal-bugetare	9
Evoluția pieței de capital	25
Evoluția balanței de plăți externe	32
Partea a II-a – Evoluția indicatorilor de stare privind economia reală	53

Evaluarea stării agenților economici din economia reală	54
Evaluarea stării instituțiilor financiare nebancare	111
Evoluția indicatorilor financiari ai populației	119
Partea a III-a – Evaluarea riscurilor și vulnerabilităților	159
Evaluarea convergenței economice	160

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.18. – Fiscalitatea și dezvoltarea economică sustenabilă

Coordonator: dr. Elena Pădurean

Colectiv de autori: dr. Elena Pădurean; dr. Ionel Leonida (coordonator executiv),
dr. Emil Dinga; dr. Cornel Ionescu; dr. Tudor Ciumara

Colaboratori asociați: conf. univ. dr. Andreea Stoian; conf. univ. dr. Marius Vorniceanu;
conf. univ. dr. Vasile Brătian; conf. univ. dr. Adrian Moroșan; conf.
univ. dr. hab. Alexandru Stratan; conf. univ. dr. Angela Timuș;
conf. univ. dr. Victoria Trofimov; drd. Alexandru Pădurean

CUPRINS

Introducere non-tehnică	5
Scopul	5
Obiectivele	5
Metodologii de cercetare utilizate	5
Documentarea folosită	5
Valorificarea rezultatelor cercetării	6

Sinteza	7
Capitolul 1. Regimul fiscal	13
1.1. Tipologia regimului fiscal	13
1.1.1. Concept	13
1.1.2. Clasificări ale regimului fiscal	14
1.2. Impulsul fiscal	15
1.2.1. Concept	15
1.2.2. Clasificări ale impulsului fiscal	26
1.3. Instrumentele fiscalității	28
1.3.1. Aspecte conceptuale	28
1.3.2. Conceptul de instrument fiscal	31
1.3.3. Clasificarea instrumentelor fiscale	34
1.3.4. Mecanisme de „acțiune” a instrumentelor fiscale	37
1.4. „Urma” fiscalității în economie	38
1.4.1. Introducere	38
1.4.2. Opinii în ceea ce privește conceptul de comportament economic	39
1.4.3. „Urma” fiscalității în economie	49
1.5. Discreționar vs non-discreționar în mecanismul fiscal	51
1.5.1. Discreționar vs non-discreționar în mecanismul fiscal – cuantificarea caracterului discreționar și al caracterului non- discreționar în politica fiscală	51
1.5.2. Discreționar vs non-discreționar în mecanismul fiscal – costul contabil al acțiunii fiscale discreționare vs acțiunii fiscale non-discreționare	55
1.5.3. Discreționar vs non-discreționar în mecanismul fiscal – stabilizatori fiscali non-automăți vs stabilizatori fiscali automăți	57
Capitolul 2. Sustenabilitatea economică	64
2.1. Staționaritate economică	64
2.1.1. Preambul	64

2.1.2. Conceptul de staționaritate economică	66
2.1.3. Conceptul de staționaritate economică reală	67
2.1.4. Conceptul de staționaritate economică nominală	68
2.1.5. Conceptul de staționaritate economică integrată	69
2.2. Stabilitatea economică	69
2.2.1. Conceptul de stabilitate	69
2.2.2. Conceptul de stabilitate economică	71
2.3. Sustenabilitate economică	72
2.3.1. Conceptul de sustenabilitate	72
2.3.2. Conceptul de sustenabilitate economică	73
Capitolul 3. Mecanismul sustenabilității economice prin fiscalitate	82
3.1. Condiții de compatibilizare a impulsului fiscal cu sustenabilitatea economică	82
3.1.1. Introducere	82
3.1.2. Influențe ale presiunii fiscale asupra impulsului fiscal	84
3.1.3. Factori de influență ai presiunii fiscale	86
3.2. Cuantificarea și interpretarea presiunii fiscale. Curba Laffer și optimul necesar pentru compatibilizarea impulsului fiscal cu sustenabilitatea economică	87
3.2.1. Limite ale presiunii fiscale care influențează mărimea impulsului fiscal	91
3.3. Consecințe sau riscuri ale sporirii fiscalității manifestate asupra sustenabilității economice	92
Capitolul 4. Studiu de caz: Mecanisme de „acțiune” a instrumentelor fiscale în Republica Moldova	94
Bibliografie	98
Anexa 1. Dimensiunea sectorului public	101

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.19. – Implicațiile globalizării asupra economiei reale – abordări și perspective ale dezvoltării
microeconomice*

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu, coautor cap. 3, cap. 4, cap. 5; dr. Silviu Marius
Șeitan, coautor cap. 1; dr. Gabriela Cornelia Piciu, coautor cap. 3; dr.
Nicoleta Mihăilă, autor cap. 2; Dorina Amalia Barac, coautor cap. 1;
Silvia Elena Isachi, coautor cap. 3, cap. 4, cap. 5

Colaboratori asociați: dr. Aurelia Stela Toader, coautor cap. 6; dr. Iuliana Militaru,
coautor cap. 6; dr. Antoniu Predescu, coautor cap. 6

CUPRINS

Date de identificare	1
Capitolul 1. Influențe ale globalizării asupra mix-ului de politici economice în direcția asigurării dezvoltării sustenabile a economiei reale	2
1.1. Aspecte fenomenologice ale procesului de globalizare	2
1.2. Aspecte economice și administrative ale fazei de evoluție a globalizării	3
1.3. Aspecte macroeconomice și microeconomice ale globalizării	7

1.4. Riscuri economice asociate globalizării	9
1.5. Analiza motivațională pentru alegerea modelului de abordare macroeconomică a globalizării	10
1.5.1. Probleme ale alegerii modelului abordării globalizării ca stimulent pentru creșterea economică echilibrată la nivel regional	10
1.5.2. Probleme ale alegerii modelului abordării globalizării ca fenomen al economiei reale care va produce echilibrarea dezvoltării economice	11
1.5.3. Modelul considerat optim din perspectiva prezentei analize	12
1.6. Blocaje în dezvoltarea economiei reale ca urmare a efectelor negative ale globalizării asupra mix-ului de politici macroeconomice	13
1.6.1. Problematika cercetării	13
1.6.2. Repere teoretice	15
1.6.3. Efecte ale globalizării asupra mix-ului de politici macroeconomice	16
1.7. Modul de acțiune al principalelor tipuri de efecte ale globalizării asupra mix-ului de politici macroeconomice	31
1.8. Blocaje în dezvoltarea economiei reale ca urmare a efectelor negative ale globalizării asupra mixului de politici macroeconomice	35
1.9. Protecționismul și dezvoltarea agenților economici	43
Capitolul 2. Schimbări și tendințe în calitatea și nivelul fluxurilor de capital implicate în dezvoltarea sustenabilă a mediului de afaceri	53
2.1. Noțiuni teoretice privind capitalul și fluxul de capital. Tipologii	53
2.2. Dezvoltarea sustenabilă a mediului de afaceri	56
2.2.1. Noțiuni introductive	56
2.2.2. Conceptul de sustenabilitate a firmei	57
2.3. Investițiile străine directe. Impact asupra dezvoltării întreprinderii	60
2.3.1. Tipologie și factori de influență	60
2.3.2. Caracterizarea climatului investițional din România	62
2.3.3. Investițiile străine directe în România. Caracteristici și evoluție	64
2.3.4. Educația, factor determinant în dezvoltarea sustenabilă a firmei	68

2.4. Migrația forței de muncă. Implicații în dezvoltarea sustenabilă a mediului de afaceri	70
2.4.1. Factori de influență ai migrației forței de muncă	70
2.4.2. Migrația în România	72
2.4.3. Efectele migrației asupra economiei și inițiativei antreprenoriale	73
2.4.4. Efectele financiare ale migrației forței de muncă. Remitențele	75
Capitolul 3. Impactul globalizării asupra proceselor de alocare și utilizare a resurselor necesare dezvoltării sustenabile a mediului de afaceri	79
3.1. Introducere	79
3.2. Globalizarea și resursele naturale	79
3.3. Managementul durabil al resurselor naturale	82
3.4. Alocarea și utilizarea sustenabilă a resurselor	84
3.5. Asupra conceptului de sustenabilitate	85
3.6. Proces, resurse, mediu și sustenabilitate	87
3.7. Resurse economice sustenabile	89
3.8. Surse sustenabile pentru resursa economică	92
3.8.1. Conceptul de sursă economică	92
3.8.2. Caracteristicile unei surse economice sustenabile	92
3.8.3. Stabilirea caracteristicilor necesare	95
3.8.4. Consolidare și alertare în sustenabilitatea sursei economice	96
Capitolul 4. Regionalizarea și competitivitatea firmelor	98
4.1. Politica Regională ca răspuns la eșecul/rigiditățile pieței	98
4.2. Politica regională ca politică de stimulare a competitivității economice	103
4.3. Regiunile ca unități administrativ-teritoriale mai eficiente decât județele	108
4.4. Regionalizarea ca proces politic într-o Europă federală	111
Capitolul 5. Evaluări ale competitivității și impactul globalizării	115
5.1. Cei 12 piloni ai competitivității și poziția României (Global Competitiveness Report 2013-2014)	115

5.2. Gradul de deschidere al economiei românești (Raportul OECD National Accounts at a Glance 2001)	117
5.3. Poziția avantajelor comparative ale României conform Raportului European asupra Competitivității 2013.....	119
5.4. Competitivitatea și avantajul competitiv la nivel micro	122
5.5. Avantajul competitiv la nivel macro și microeconomic	126
5.6. Locul ocupat de România privind competitivitatea	132
Capitolul 6. Erodarea capacității financiare ca urmare a efectelor globalizării	136
Capitolul 7. Concluzii	144
7.1. Rezultate obținute	144
7.2. Concluzii și propuneri	154
Bibliografie	157

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.20. – Influențe ale schimbărilor demografice asupra sectorului serviciilor financiare

Coordonator: dr. Tudor Ciumara

Colectiv de autori: dr. Tudor Ciumara; dr. Elena Pădurean; dr. Iulia Lupu; dr. Ionel Leonida

Colaboratori externi: dr. Rodica Perciun (coordonator), dr. Olha Krasovska; dr. Vitalii Gryga

CUPRINS

Executive summary	4
Lista tabelelor	7
Lista figurilor	7
Introducere	8
Capitolul 1. Tipuri de schimbări demografice cu impact asupra sectorului serviciilor financiare	12
Capitolul 2. Tendințe demografice relevante pentru evoluția sectorului serviciilor financiare	16

Capitolul 3. Percepții ale managerilor din sectorul serviciilor financiare cu privire la influențele schimbărilor demografice	47
Capitolul 4. Posibile perspective și soluții pentru instituțiile din sectorul serviciilor financiare	53
Bibliografie	62
Index de termeni	72

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.47. – Politici și instrumente pentru finanțarea mediului. Evaluări ale impactului asupra economiei

Coordonator: dr. Gabriela Piciu

Colectiv de autori: dr. Gabriela Piciu (director de proiect), autor cap. 4; Georgiana Chițiga, autor cap. 1; Cătălin Drăgoi, autor cap. 2; Florin Răzvan Bălășescu, autor cap. 3

Colaboratori externi: dr. Iuliana Militaru; drd. Alina Picu

CUPRINS

*Finanțarea mediului – Politici și instrumente,
evaluări ale implicațiilor asupra economiei în ansamblu*

Capitolul 1. Politici și strategii de mediu în Uniunea Europeană	1
1.1. Politica de mediu în Uniunea Europeană	1
1.1.1. Introducere	1
1.1.2. Situația actuală	2

1.2. Analiza taxelor de mediu în Uniunea Europeană	10
1.2.1. Taxarea activităților cu impact asupra mediului	12
1.3. Taxele de poluare și folosire a resurselor și Administrația Fondului pentru Mediu. Situația României în comparație cu statele membre UE	18
1.4. Concluzii	27
Capitolul 2. Instrumente economice pentru protecția mediului	29
2.1. Internalizarea externalităților	30
2.2. Rolul instrumentelor economice în cadrul politicilor de mediu	32
2.3. Taxele de mediu. Tipologia taxelor de mediu	41
2.4. Taxele de mediu și „dublul avantaj”	49
2.5. Concluzii	52
Capitolul 3. Reforma verde a taxelor – Perspective pentru România	53
3.1. Introducere	53
3.2. Punctul inițial de plecare: Abordarea taxelor energetice (ecotaxe) și subvențiilor de mediu	54
3.3. Abordarea taxelor de mediu ca drum de la eco eficiență la eco inovație	62
3.4. Abordarea taxelor de mediu din perspectiva eco inovației	69
3.5. Concluzii	78
Capitolul 4. Evaluarea impactului taxelor de mediu	79
4.1. Introducere	79
4.2. Analiza taxelor de mediu din domeniul gospodăririi apelor și evaluarea impactului acestora	81
4.2.1. Evaluarea sistemului olandez de taxe de mediu în domeniul apelor	83
4.2.2. Evaluarea sistemului românesc de taxe de mediu în domeniul apelor	93
4.3. Compararea Sistemelor de Taxe în domeniul apelor din Olanda și România ...	102
4.4. Poziția sistemului românesc de taxe de mediu față de sistemul local de taxe ...	116
4.5. Concluzii și propuneri pentru un nou sistem românesc de taxe de mediu în domeniul apelor	118

Anexa 1	121
Anexa 2	122
Bibliografie selectivă	123

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VI.81. – Model de comportament al economiei românești (MOCER-1):
Descrierea empirică a MOCER-1*

Coordonator: dr. Emil Dinga

Colectiv de autori: dr. Emil Dinga; dr. Cornel Ionescu; Camelia Băltărețu

CUPRINS

*Model de comportament al economiei românești (MOCER 1):
Modulul 2013: Descrierea empirică a MOCER-1*

1. Date de indentificare	4
2. Lista blocurilor sectoriale construite în lucrare	5
3. Lista indicatorilor construiți în lucrare	5
4. Introducere	12
5. Semnificația economică a blocurilor sectoriale	17
6. Blocul sectorial 1(BS1)	19
6.1. Poziționarea structurală a BS1	20
6.2. Poziționarea funcțională a BS1	22
6.2.1. Variabilele de stare	22

6.2.2. Variabilele de intrare	26
6.2.3. Variabilele de ieșire	28
6.2.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	31
6.2.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	32
6.2.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	33
6.2.7. Ecuațiile de balanță exterioară	36
7. Blocul sectorial 2 (BS2)	39
7.1. Poziționarea funcțională a BS2	39
7.1.1. Variabilele de stare	39
7.1.2. Variabilele de intrare	40
7.1.3. Variabilele de ieșire	40
7.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	42
7.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	42
7.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	43
7.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	45
8. Blocul sectorial 3 (BS3)	45
8.1. Poziționarea funcțională a BS3	45
8.1.1. Variabilele de stare	45
8.1.2. Variabilele de intrare	46
8.1.3. Variabilele de ieșire	46
8.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	46
8.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	47
8.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	47
8.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	47
9. Blocul sectorial 4 (BS4)	48
9.1. Poziționarea funcțională a BS4	48
9.1.1. Variabilele de stare	48

9.1.2. Variabilele de intrare	49
9.1.3. Variabilele de ieșire	49
9.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	50
9.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	51
9.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	51
9.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	53
10. Blocul sectorial 5 (BS5)	53
10.1. Poziționarea funcțională a BS5	53
10.1.1. Variabilele de stare	53
10.1.2. Variabilele de intrare	54
10.1.3. Variabilele de ieșire	55
10.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	55
10.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	56
10.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	56
10.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	58
11. Blocul sectorial 6 (BS6)	58
11.1. Poziționarea funcțională a BS6	58
11.1.1. Variabilele de stare	58
11.1.2. Variabilele de intrare	59
11.1.3. Variabilele de ieșire	60
11.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	60
11.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	61
11.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	61
11.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	63
12. Blocul sectorial 7 (BS7)	63
12.1. Poziționarea funcțională a BS7	64
12.1.1. Variabilele de stare	64

12.1.2. Variabilele de intrare	65
12.1.3. Variabilele de ieșire	65
12.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	66
12.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	66
12.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	66
12.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	68
13. Blocul sectorial 8 (BS8)	69
13.1. Poziționarea funcțională a BS8	69
13.1.1. Variabilele de stare	69
13.1.2. Variabilele de intrare	70
13.1.3. Variabilele de ieșire	70
13.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	71
13.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	71
13.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	71
13.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	72
14. Blocul sectorial 9 (BS9)	73
14.1. Poziționarea funcțională a BS9	73
14.1.1. Variabilele de stare	73
14.1.2. Variabilele de intrare	74
14.1.3. Variabilele de ieșire	74
14.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	75
14.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	75
14.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	75
14.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	75
15. Blocul sectorial 10 (BS10)	75
15.1. Poziționarea funcțională a BS10	75
15.1.1. Variabilele de stare	75

15.1.2. Variabilele de intrare	76
15.1.3. Variabilele de ieșire	76
15.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	76
15.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	76
15.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	76
15.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	76
16. Alocarea sursei de date statistice pe indicatori	77
Bibliografie	91

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

VI. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VI.82. – Ciclicitatea economică: noi fundamente logice și metodologice

Coordonator: dr. Emil Dinga

Colectiv de autori: dr. Emil Dinga; dr. Cornel Ionescu; Camelia Băltărețu

CUPRINS

Date de identificare	3
Capitolul 1. Ciclicitatea economică	4
1. Conceptul de ciclicitate	4
1.1. Identitatea	4
1.2. Schimbarea	7
1.3. Ciclicitatea	8
2. Tipologia ciclicității	11
2.1. Criterii de clasificarea ciclicității	11
2.2. Clase de ciclicitate	12
3. Ciclicitatea în domeniul social	16
4. Ciclicitatea economică	20

4.1. Preambul	20
4.2. Necesar și contingent în ciclicitatea economică	21
4.3. Mecanisme cauzale generale ale ciclicității economice	22
Capitolul 2. Ciclu economic	24
5. Conceptul de ciclu economic	24
5.1. Preambul	24
5.2. Parametrii ciclului economic	24
5.3. Definiția ciclului economic	26
6. Elementele definitorii ale ciclului economic	26
6.1. Puncte semnificative ale ciclului economic	27
6.2. Faze semnificative ale ciclului economic	29
6.3. Despre ciclicitatea ciclului economic	30
Capitolul 3. Cuantificarea ciclului economic	31
7. Marcare și cuantificare în ciclu economic	31
7.1. Marcare și cuantificare în procesul economic	31
7.2. Criterii de cuantificare a ciclului economic	33
8. Critica contorului extern al ciclului economic	34
8.1. Preambul	34
8.2. Independența cauzală față de fenomenul cuantificat	34
8.3. Rata constantă de variație a timpului exterior	36
9. Un contor intern al ciclului economic	37
9.1. Conceptul de contor al unui proces	37
9.2. Conceptul de contor extern al unui proces	41
9.3. Conceptul de contor intern al unui proces	42
9.4. Problema mulțimii V	43
9.5. O propunere de contor intern al ciclului economic	45
Capitolul 4. Problema crizei economice	51

10. Criza financiară	51
10.1. Criza financiară și ciclul economic	51
10.2. Stadiul curent al raportului ciclu economic – criză economică	54
10.3. Modelul CSTE al ciclului economic. Unele sugestii	59
Capitolul 5. Măsurarea poziției ciclice a economiei	63
11. Conceptul de poziție ciclică a economiei	63
12. Asupra măsurării poziției ciclice	68
12.1. Preambul	68
12.2. Predicatele de suficiență ale indicatorului de măsurare a poziției ciclice	69
12.3. Conceptul de impuls monoton stabil de ocupare (IMSO)	69
Anexa. Noțiunea de rată vs. noțiunea de ritm	75
Bibliografie selectivă	76
Index de termeni și de nume	77
Index de figuri	79

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

VIII. Economia României și sistemul euro

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

VIII.90. – Riscuri globale la adresa stabilității financiar-monetare. Implicații pentru România și Uniunea Europeană

Coordonator: dr. Iulia Lupu

Colectiv de autori: dr. Iulia Lupu (coordonator de proiect); dr. Adina Criste (coordonator executiv); drd. Alina Georgeta Ailincă; dr. Floarea Iordache; dr. Constantin Marin; dr. Camelia Milea; dr. Silviu Marius Șeitan

Colaboratori externi: dr. Alin Marius Andrieș; conf. dr. Daniela Georgeta Beju; lect. univ. dr. Ciprian Chirilă; lect. univ. dr. Viorica Chirilă; lect. drd. Maria-Lenuța Ciupac-Ulici; drd. Ionuț Croitoru; conf. univ. dr. Codruța Maria Făt; lect. dr. Angela Maria Filip; lect. dr. Bogdan Florin Filip; drd. Ionuț Mircea; asist. dr. Maria Miruna Pochea; dr. Napoleon Pop; dr. Alina Camelia Șargu

CUPRINS

Riscuri globale la adresa stabilității financiare.
Implicații pentru Uniunea Europeană

Introducere	6
1. Arhitectura riscurilor generatoare de instabilitate financiară și monetară în conjunctura europeană actuală	9

1.1. Aspecte generale privind riscurile generatoare de instabilitate financiară în conjunctura economică actuală	10
1.1.1. Riscuri asociate pieței financiare mondiale	10
1.1.2. Riscuri asociate pieței financiare europene și în special cea a zonei euro	12
1.1.3. Riscuri asociate pieței financiare din Europa Centrală și de Est și în special a României	17
1.2. Riscuri la adresa stabilității monetare	18
1.3. Supravegherea și rezoluția instituțiilor financiare de importanță sistemică	20
1.3.1. Definiții. Metodologia de identificare	20
1.3.2. Măsurile adoptate la nivelul Uniunii Europene în scopul creșterii rezilienței și a eliminării riscului „too-big-to-fail”	23
1.3.3. Tehnici de rezoluție. Planuri de recuperare și rezoluție	26
1.3.4. Alternative de remodelare a activității	29
1.3.5. Riscuri la nivelul României	31
1.4. Calitatea creditelor bancare și impactul acestora asupra stabilității financiare	33
1.4.1. Considerații generale privind calitatea creditelor bancare	33
1.4.2. O analiză generală din perspectivă calitativă a creditelor bancare	37
1.4.3. Interacțiuni ale calității creditelor bancare cu stabilitatea financiară și monetară în contextul refinanțării băncilor comerciale	48
1.5. Riscurile asociate pieței produselor financiare derivate	52
1.5.1. Aspecte privind impactul derivatelor financiare asupra stabilității financiare	52
1.5.2. Reglementări privind piața derivatelor financiare la nivelul Uniunii Europene	54
2. Delimitări conceptuale și repere metodologice privind stabilitatea financiară și monetară	57
2.1. Despre stabilitate, instabilitate și fluctuație	57
2.2. O scurtă introducere privind conceptul de sistem și de stabilitate sistemică	58

2.3. Abordarea generală a problematicii stabilitate-instabilitate. O analiză a literaturii de profil	60
2.4. Stabilitatea monetară – instrumente, factori de influență, condiții	64
2.4.1. Definiții, clarificări și caracteristici ale stabilității monetare	64
2.4.2. Instrumente pentru asigurarea stabilității monetare	66
2.4.3. Factori de influență	69
2.4.4. Condiții necesare atingerii stabilității monetare	78
2.5. Câteva remarci legate de relația dintre stabilitatea financiară și stabilitatea monetară	81
2.6. Cadrul general de evaluare a stabilității financiare	85
2.7. Apariția rapoartelor privind stabilitatea financiară	87
2.8. Metode utilizate pentru măsurarea stabilității financiare	88
2.9. Complexitatea relației stabilitate unională – stabilitate națională, la nivel european	92
2.9.1. Principalii factori care afectează stabilitatea financiară	92
2.9.2. Aspecte administrative ale asigurării stabilității financiar-monetare	105
2.9.3. Elemente de risc în contextul evoluției fenomenului de instabilitate financiară	109
2.9.4. Concluzii privind aspecte administrative ale asigurării stabilității financiar-monetare	113
3. Rolul băncilor centrale pentru stabilitatea financiară și monetară	116
3.1. Clarificări privind rolul politicii monetare	117
3.2. Observații generale privind rolul băncilor centrale în promovarea stabilității financiare	119
3.3. Modificări ale rolului băncilor centrale de-a lungul timpului	123
3.4. Reflectarea crizei financiare în comportamentul băncilor centrale	126
3.5. Lecții desprinse cu privire la stabilitatea financiară	130
3.6. Propuneri de îmbunătățire a asigurării stabilității monetare	133
4. Sistemul financiar între fragmentare și integrare globală	137

4.1. Clarificarea conceptului de fragmentare cu ajutorul conceptelor privitoare la integrare și globalizare	137
4.2. Aspecte privind fenomenul de fragmentare la nivelul spațiului financiar global	140
4.3. Aspecte privind fenomenul de fragmentare la nivelul Uniunii Europene, în special a zonei euro	143
4.4. Aspecte privind fenomenul de fragmentare la nivelul țărilor din afara zonei euro	157
5. Aplicații empirice	161
5.1. Testarea stabilității piețelor de acțiuni	161
5.1.1. Testarea stabilității piețelor de acțiuni prin analiza relației rentabilitate - risc	161
5.1.1.1. Date și metodologie	162
5.1.1.2. Analiza empirică	164
5.1.2. Testarea stabilității piețelor de acțiuni prin analiza riscului sistematic	170
5.1.2.1. Date și metodologie	171
5.1.2.2. Analiza empirică	172
5.1.3. Concluzii - testarea stabilității piețelor de acțiuni	175
5.2. Impactul inovațiilor financiare asupra stabilității sistemului bancar european. Implicații pentru România	176
5.2.1. Sinteza literaturii de specialitate	177
5.2.2. Date și metodologie	179
5.2.3. Rezultate empirice	182
5.2.4. Concluzii privind impactul inovațiilor financiare asupra stabilității sistemului bancar european	185
5.3. Relația dintre reglementare și stabilitatea activității bancare	187
5.3.1. Sinteza literaturii de specialitate	187
5.3.2. Stadiul reformei sistemului financiar-bancar	190
5.3.3. Metodologia și datele utilizate în analiză	193

5.3.4. Rezultatele analizei	195
5.3.5. Remarci finale privind relația dintre reglementare și stabilitatea activității bancare	199
6. Stabilitatea financiară în România	200
7. Câteva concluzii	205
Anexe	208
Listă abrevieri	227
Listă figuri	229
Listă tabele	230
Listă anexe	231
Listă casete	231
Bibliografie selectivă	232

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

VIII. Economia României și sistemul euro

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

VIII.91. – Sistemul financiar, politica monetară și piețele eficiente în condițiile globalizării

Coordonator: dr. Constantin Marin

Colectiv de autori: dr. Constantin Marin; Florin Răzvan Bălășescu; Mihai Ioan Roman

CUPRINS

I. Scopul și obiectivele lucrării	4
II. Introducere	5
Capitolul I. Sistemul financiar și teoria piețelor eficiente	8
1.1. Premise teoretice ale evoluției sistemului financiar	8
1.2. Teoria piețelor eficiente; conținut, vulnerabilități, consecințe asupra sistemului financiar și asupra politicilor economice	11
1.2.1. Scurtă prezentare a teoriei în viziunea lui Eugene Fama	11
1.2.2. Condițiile unei piețe compatibile cu eficiența	11
1.2.3. Modelele în cadrul cărora se analizează eficiența piețelor	12
1.2.4. Testele empirice ale eficienței pieței	13
1.3. Concluziile lui Fama	15

1.4. Vulnerabilități ale teoriei	16
1.4.1. Imprevizibilitatea câștigurilor din profit și preferința pentru câștiguri din tranzacții	17
1.4.2. Fricțiunile pieței	18
1.4.3. Volatilitatea prețurilor	18
1.5. Reflectarea ipotezelor asupra sistemului financiar și asupra mediului economic	19
1.6. Concluzii privind teoria piețelor eficiente	22
Capitolul II. Criza sistemului financiar	24
2.1. Sistemul financiar	24
2.2. Criza actuală și factorii determinanți	27
2.2.1. Criza dintr-o perspectivă filosofică	27
2.2.2. Factori ai crizei actuale	29
Capitolul III. Evoluția sistemului financiar	36
3.1. Complexitatea și specializarea piețelor	36
3.2. Dezvoltarea pieței financiare și redefinirea rolului componentelor sale	36
3.3. Deficiențele piețelor financiare globale	39
3.4. Echilibrarea externalităților – factori și riscuri	41
Capitolul IV. Concluzii	45
Bibliografie	52

Lista casetelor

Caseta nr. 1. - Realizarea personală Paul Henry Chombart de Lauwe

Caseta nr. 2. - Tabloul testelor de eficiență

Caseta nr. 3. - Francis Fukuyama - perspectivele democrației

Caseta nr. 4. - Bertrand Russell - În căutarea fericirii, Editura Humanitas

Caseta nr. 5. - Cauzele subiective ale crizei

Caseta nr. 6. - J. M. Keynes - despre spiritul antreprenorial

Caseta nr. 7. - Sistemul financiar - dimensiunea redistributivă și sustenabilitatea

Caseta nr. 8 - Sistemul bancar din umbră (Shadow Banking System - SBS)

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.1. – Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2) – 3 studii

Coordonator: dr. Marius Bulearcă, CS II

Colectiv de autori: Marius Bulearcă, CS II; Daniel Mărguș, CS II; Cornelia Neagu, CS III;
Cristian Sima, CS III

CUPRINS

*I.1.1. Condiția actuală a industriei extractive, cerințele reindustrializării
și coordonatele politicii industriale în acest domeniu*

Capitolul 1. Condiția actuală a industriei extractive a gazelor naturale ca premisă a procesului de reindustrializare	4
1.1. Evoluția industriei de exploatare a gazelor naturale după anul 1990	4
1.1.1. Activitatea geologică	5
1.1.2. Activitatea de foraj	7
1.1.3. Activitatea de extracție a gazelor naturale	8
1.1.4. Activitatea de transport a gazelor naturale	10
1.1.5. Activitatea de import de gaze naturale	12
1.1.6. Activitatea de tranzit de gaze naturale	13

1.1.7. Activitatea de distribuție a gazelor naturale	22
1.1.8. Utilizarea gazelor naturale	22
1.1.9. Activități privind cooperarea internațională	25
1.2. Analiza SWOT a sectorului extractiv a gazelor naturale din România	27
Analiza SWOT a companiei	27
Analiza SWOT a pieței și a produsului	28
1.3. Factorii cheie care influențează industria extractivă a gazelor naturale	29
1.4. Reindustrializarea în domeniul exploatării gazelor naturale și coordonatele unei politici industriale având acest obiectiv	30
Capitolul 2. Condiția actuală a industriei extractive a cărbunilor ca premisă a procesului de reindustrializare	32
2.1. Evoluția industriei de exploatare a cărbunelui după anul 1990	32
2.1.1. Situația din industria cărbunelui în perioada 1990-1997	32
2.1.2. Situația din industria cărbunelui în perioada 1998-2006	37
2.1.3. Situația din industria cărbunelui în perioada 2007 - în prezent	41
2.2. Analiza SWOT a sectorului extracției cărbunilor	45
2.3. Factorii-cheie care influențează industria extractivă a cărbunelui	48
2.4. Reindustrializarea în domeniul exploatării cărbunilor și coordonatele unei politici industriale având acest obiectiv	49
Capitolul 3. Condiția actuală a industriei extractive a minereurilor feroase și neferoase ca premisă a procesului de reindustrializare	50
3.1. Evoluția industriei de exploatare a minereurilor feroase și neferoase după anul 1990	50
3.2. Analiza SWOT a sectorului de extracție a minereurilor feroase și neferoase	60
3.3. Factorii-cheie care influențează industria extractivă a minereurilor feroase și neferoase	61
3.4. Reindustrializarea în domeniul exploatării minerurilor feroase și neferoase și coordonatele unei politici industriale având acest obiectiv	62

Capitolul 4. Condiția actuală a industriei extractive a minereurilor nemetalifere ca premisă a procesului de reindustrializare	64
4.1. Evoluția industriei de exploatare a minereurilor nemetalifere după anul 1990	65
4.2. Analiza SWOT a sectorului de extracție a minereurilor nemetalifere	70
4.3. Factorii-cheie care influențează industria extractivă a minereurilor nemetalifere	73
4.4. Reindustrializarea în domeniul extractiv nemetalifer și coordonatele unei politici industriale având acest obiectiv	74
Concluzii	77
Anexe	85
Bibliografie	101

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.1. – *Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2) – 3 studii*

Coordonator: dr. Nicoleta Hornianschi, CS I

Autori: dr. Nicoleta Hornianschi, CS I; dr. Andrei Silviu Dospinescu, CS

CUPRINS

I.1.2. Domenii strategice și sustenabile în industria prelucrătoare

Introducere	3
Capitolul 1. Contextul socio-economic și politic – determinant major al dezvoltării industrii prelucrătoare	4
1.1. Particularitățile mediului socio-economic și politic actual	4
1.2. Experiența istorică post-aderare la Uniunea Europeană a altor țări europene și învățăminte pentru România	9
1.2.1. Evoluția PIB real	9
1.2.2. Evoluția deflatorului PIB	11
1.2.3. Evoluția deficitului bugetar	12
1.2.4. Evoluția Formării Brute de Capital Fix (FBCF)	12

1.2.5. Evoluția forței de muncă	14
1.2.6. Factori de producție intensivi	17
1.2.7. Evoluția productivității	18
1.2.8. Evoluția VAB în industria țărilor luate în comparație	20
1.3. Modificări structurale privind formarea Produsului Intern Brut	21
1.3.1. Evoluția contribuției industriei la formarea PIB	22
1.3.2. Modificări în performanțele sectoarelor industriale	23
Concluzii	26
Capitolul 2. Situația industriei prelucrătoare naționale în perioada premergătoare crizei și după	27
2.1. Diagnoza industriei prelucrătoare înaintea declanșării crizei economico- financiare	28
2.2. Principalele slăbiciuni structurale ale industriei prelucrătoare din România	34
2.3. Evoluții înregistrate în industria prelucrătoare după declanșarea și adâncirea crizei financiar-economice	41
Capitolul 3. Analiza structurală a economiei României pe baza tabelelor input-output și matricii coeficienților tehnologici	52
3.1. Descrierea metodologiei input-output	52
3.2. Structura sectorială a datelor utilizate	53
3.3. Caracteristici structurale ale economiei românești în contextul crizei economice	54
3.4. Calculul multiplicatorilor specifici sectoarelor economiei naționale. Identificarea ramurilor strategice	57
3.5. Estimarea efectului generat de creșterea investițiilor în ramurile strategice	60
Capitolul 4. Construirea unui model dinamic intersectorial specific economiei României	62
4.1. Gospodăriile	63
4.2. Producătorii	64
4.3. Algoritmul de rulare a modelului și ipotezele de lucru	65

4.4. Rularea modelului și testarea comportamentelor de producție ale sectoarelor industriale și a economiei naționale în general	67
Concluzii	70
Bibliografie	71
Anexa 1	72

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.1. – Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2) – 3 studii

Coordonator: prof. dr. Corneliu Russu, CS I

Autor: prof. dr. Corneliu Russu, CS I

CUPRINS

*I.1.3. Raporturile comerciale cu Uniunea Europeană – reper al reindustrializării României
și al convergenței cu industria europeană*

Introducere	3
1. Legăturile comerciale ale României cu Uniunea Europeană	6
1.1. Evoluția comerțului exterior al României cu Uniunea Europeană	7
1.2. Exportul României către Uniunea Europeană, total și pe secțiuni ale Nomenclatorului combinat	13
1.3. Importul României din Uniunea Europeană, total și pe secțiuni ale Nomenclatorului combinat	20
1.4. Soldul balanței comerciale în raporturile României cu Uniunea Europeană, pe secțiuni ale Nomenclatorului combinat	25
1.5. Orientarea geografică a legăturilor comerciale ale României cu țările comunitare și cu alte țări	29

2. Competitivitatea exportului de produse industriale al României către Uniunea Europeană	31
2.1. Avantajul comparativ relevat al sectoarelor industriei prelucrătoare din România în raporturile comerciale cu Uniunea Europeană	32
2.2. Balanța comercială relativă (BCR) a sectoarelor industriei prelucrătoare a României	38
2.3. Deschiderea spre Uniunea Europeană a industriei prelucrătoare a României	42
2.4. Prezența pe piața Uniunii Europene a produselor industriale românești	44
2.5. Competitivitatea economiei României evaluată de World Economic Forum	47
3. Investițiile în industria prelucrătoare – factor stimulant al exportului acesteia	54
3.1. Investițiile străine directe în Uniunea Europeană	55
3.2. Investițiile totale în industria prelucrătoare din România	57
3.3. Investițiile străine directe – componenta dinamică a investițiilor totale în industria prelucrătoare românească	63
4. Cercetarea-dezvoltarea și inovarea – al doilea factor principal de susținere a competitivității exportului industriei prelucrătoare românești	70
4.1. Aria Cercetării Europene – modalitate de asigurare a convergenței sistemelor CDI ale țărilor membre	71
4.2. Potențialul inovațional al României și contribuția acestuia la creșterea competitivității exportului de produse industriale	79
5. Perspectiva: Coordonate preconizate ale politicii comerțului exterior a României	94
5.1. Politica comercială a Uniunii Europene – reevaluare și perspective. Repere pentru politica românească	95
5.2. Politica comercială a României: cerințe și posibile coordonate în perspectivă	98
6. Concluzii	107
Bibliografie	113

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.2. – Energetica: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)

Coordonator: dr. Marina Bădileanu

Colectiv de autori: dr. Marina Bădileanu; dr. Raluca Elisabeta Bozga; dr. Mihaela Adina Mateescu; ec. Daniela Nicoleta Băleanu; ec. Luminița Izabell Georgescu

CUPRINS

*Structura producției de electricitate și influențe ale acesteia
asupra pieței spot de energie*

Introducere	3
Capitolul 1. Evoluția producției de energie electrică, premisă a procesului de reindustrializare	4
1.1. Caracteristici ale dezvoltării capacităților de producție a energiei electrice în Uniunea Europeană	5
1.2. Direcții privind restructurarea capacităților de producție a electricității din România	16
Concluzii	24
Capitolul 2. Dezechilibre regionale ale sistemului energetic din România	27

2.1. Structura, la nivel național, a capacităților instalate în sistemul energetic al României	27
2.2. Structura regională a capacităților de producție a energiei electrice	29
Concluzii	52
Bibliografie	56
Capitolul 3. Caracteristici ale funcționării pieței spot de energie electrică din România	57
3.1. Abordări existente în literatura economică de specialitate	57
3.2. Baza de date utilizată pentru construirea modelelor de caracterizare a funcționării pieței spot de energie electrică	59
3.3. Modelarea funcționării pieței spot de energie electrică din România	61
Concluzii	70
Bibliografie	71

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.3. – Transporturile: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă (2)

Coordonator: dr. Frantz Daniel Fistung

Colectiv de autori: dr. Frantz Daniel Fistung; dr. Manuela Istoc; ec. Rodica Miroiu; ing.
Teodor Popescu; dr. Doina Tătaru

CUPRINS

Evoluția transporturilor din România, după anul 1990

Cuprins	1
Introducere	2
Capitolul 1. Transporturile terestre	5
1.1. Evoluții ale infrastructurii și mijloacelor de transport	5
1.2. Transportul feroviar	17
Capitolul 2. Aviația și transportul naval	30
2.1. Particularități ale evoluției transporturilor navale din România	45
2.2. Transporturile aeriene din România	45
Capitolul 3. Transporturile, suport al dezvoltării ramurilor economice românești	60

3.1. Rolul transporturilor pe calea ferată în dezvoltarea ramurilor economice românești	60
3.2. Transportul pe căile rutiere – suport al dezvoltării ramurilor economice românești	64
3.3. Contribuția transporturilor fluviale la susținerea și dezvoltarea ramurilor românești în perioada 1990-2011	69
3.4. Suportul transporturilor maritime în dezvoltarea economică a României	72
3.5. Transporturile aeriene și rolul lor în evoluția economiei românești din perioada 1990-2011	74
Capitolul 4. Interconexiuni între dezvoltarea comunitar-regională și infrastructura de transport	84
4.1. Legături, la nivel regional, între rețelele de transport și dezvoltarea socio-economică	84
4.2. Particularități ale binomului dezvoltare regională - infrastructură de transport, pentru România	86
4.3. Dezvoltarea armonioasă a rețelelor de transport – suport al evoluției socio-economice, la nivelul Regiunilor de Dezvoltare ale României	89
4.4. Impactul mobilității asupra structurii populației, la nivel regional	91
Capitolul 5. Influențele rețelelor de transport asupra dezvoltării marilor aglomerații urbane. Studiu de caz: Municipiul București	96
5.1. Premise ale dezvoltării transporturilor în aria Municipiului București	97
5.2. Infrastructura de transport, pentru Municipiul București	101
5.3. Caracteristici ale activității de transport din aria Municipiului București	106
Concluzii	118
Bibliografie	125
Anexe	129

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.28. – Industria din România până la naționalizarea din 1948 – 2 studii

Coordonator: Marius Bulearcă, CS II

Colectiv de autori: Marius Bulearcă, CS II; Daniel Mărguș, CS II; Cornelia Neagu, CS III;
Cristian Sima, CS III

CUPRINS

III.28.1. Industria extractivă din România, de la începuturi până în anul 1948

Capitolul 1. Momente în istoria gazelor naturale din România	5
1.1. Exploatarea gazelor naturale în bazinul Transilvaniei	7
1.2. Organizarea activității de exploatare și valorificare a gazelor naturale până în anul 1948	19
Capitolul 2. Industria extractivă a cărbunilor	26
2.1. Repere ale evoluției extracției cărbunelui în România – contextul istoric, economic și social	26
2.2. Caracteristici calitative ale cărbunilor din România	32
Capitolul 3. Industria extractivă a minereurilor feroase, neferoase și nemetalifere din România	35

3.1. Industria extractivă a minereurilor feroase și neferoase în România interbelică	35
3.1.1. Metalele neferoase	35
3.1.2. Metalele prețioase	38
3.1.3. Minereul de fier	42
3.2. Industria extractivă a minereurilor nemetalifere, de la începuturi până în anul 1948	42
3.2.1. Sarea	44
Concluzii	49
Anexa 1	53
Anexa 2	58
Bibliografie	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.28. – *Industria din România până la naționalizarea din 1948* – 2 studii

Coordonatori: dr. Hornianschi Nicoleta; dr. Marius Bulearcă

Autor: ec. Mariana Vania, CS III

CUPRINS

*III.28.2. Determinanți ai dezvoltării industriei prelucrătoare din România,
în epoca modernă și contemporană (I)*

Introducere	3
1. Crearea (apariția) și dezvoltarea industriei prelucrătoare moderne, în perioada cuprinsă între a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul Primului Război Mondial	5
1.1. Începuturile industriei prelucrătoare moderne, etapa cuprinsă între anii 1859-1886	15
1.2. Dezvoltarea industriei moderne, etapa cuprinsă între anii 1887-1914	15
2. Consolidarea poziției industriei prelucrătoare în sistemul economic național, în perioada cuprinsă între anii 1914-1945	25
3. Caracterizarea industriei prelucrătoare în România, în perioada 1945-1947	30
4. Concluzii	35

Bibliografie	40
Anexe	42

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.29. – Evoluția industriei energetice din România (1)

Coordonator: dr. Marina Bădileanu

Colectiv de autori: dr. Marina Bădileanu; ec. Daniela Băleanu; ec. Luminița Izabell
Georgescu

CUPRINS

1. Factori determinanți și etape ale evoluției industriei energetice după anul 1989	4
2. Legislația energiei electrice în perioada post-decembristă	7
3. Autoritatea de reglementare în domeniul energiei	9
4. Producerea energiei electrice	10
5. Transportul și distribuția energiei electrice	20
6. Furnizarea energiei electrice	23
7. Consumul de energie	24
Bibliografie	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

III. Noua Enciclopedie a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

III.30. – Transporturile rutiere din România

Coordonator: dr. Frantz Daniel Fistung

Colectiv de autori: dr. Frantz Daniel Fistung; ec. Rodica Miroiu; ing. Teodor Popescu

CUPRINS

Cuprins	2
Introducere	3
Capitolul 1. Istoric evolutiv până la frontiera interbelică	5
1.1. Modernizarea căilor de transport	6
1.2. Începuturile auto în România	11
Capitolul 2. Perioada dintre anii 1918-1949	15
2.1. Evoluții ale rețelei infrastructurale	15
2.2. Jaloane ale evoluției parcului și industriei auto	18
Capitolul 3. Perioada comunistă	21
3.1. Repere ale sistemului de transport rutier	21

3.2. Dezvoltarea industriei auto în perioada comunistă	31
Capitolul 4. Perioada Contemporană	37
4.1. Infrastructura rutieră	37
4.2. Activitatea de transport rutier	50
4.3. Industria auto	58
Capitolul 5. Tendințe de evoluție ale transporturilor rutiere din România în acord cu necesitățile naționale și cerințele europene	64
Concluzii	73
Bibliografie	81
Anexe	82

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

XI. Economie și cultură

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XI.105 bis. – Resursele naturale și Efectul JEVONS: o nouă abordare

Coordonator: Radu Șerbulescu

Autor: Radu Șerbulescu

CUPRINS

1. Modalități de abordare a efectului Jevons în economiile moderne	4
1.1. Abordarea clasică	4
1.1.1. În ce constă efectul Jevons?	4
1.1.2. Intensitatea efectului Jevons	5
1.1.3. Redefinirea efectului Jevons: efectul de recul	9
1.2. Abordarea neoclasică: postulatul Khazoom-Brookes	9
1.2.1. Reprezentarea grafică a efectului de recul	11
1.2.2. Efectul de recul pentru consumator	12
1.2.3. Efectul de recul pentru producător	15
2. Efectul Jevons în economie	17
2.1. Generalizarea efectului Jevons	19

2.2. O altă interpretare a efectului Jevons	23
3. Concluzii	24
4. Bibliografie	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare.
Curente și metodologii noi în științe economice,
în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.55. – Creditarea și relansarea creșterii economice, în Europa

Coordonator: Acad. Aurel Iancu

Autor: Dan Olteanu

CUPRINS

Rezumat	1
1. Introducere	1
2. Implicații economice ale creditării/îndatorării – o retrospectivă teoretică	7
2.1. Beneficii și neajunsuri ale creditării	7
2.2. Teorii privind rolul creditului în economie	9
Școala austriacă și Școala germană	9
Keynes, sinteza neoclasică și neo-keynesismul	12
Post-keynesismul.....	14
Ipoteza deflației datoriei	15
Teoria endogenității creditului	17

Creditul și suplimentarea puterii de cumpărare	18
3. Implicații ale dezvoltării sectorului financiar.	
Creditul productiv și cel neproductiv	20
4. Evoluția creditării și cea a economiei reale (PIB), în Europa	24
5. Corelații între evoluția creditului și cea a cererii interne	35
5.1. Analiza grafică	36
5.2. Analiza numerică	40
6. Concluzii	42
Bibliografie	44